

Министарство привреде

ИЗВЕШТАЈ
О МАЛИМ И СРЕДЊИМ ПРЕДУЗЕЋИМА
И ПРЕДУЗЕТНИШТВУ
ЗА 2014. ГОДИНУ

Београд, децембар 2015. година

**ИЗВЕШТАЈ О МАЛИМ И СРЕДЊИМ ПРЕДУЗЕЋИМА И ПРЕДУЗЕТНИШТВУ
ЗА 2014. ГОДИНУ**

Издавач:

Министарство привреде

За издавача:

Жељко Сертић, министар

Израда база података:

Републички завод за статистику

Обрада података:

Министарство привреде

Техничка припрема Извештаја

Штампа

Тираж:

***

Умножавање Публикације и делова дозвољено је уколико се наведе извор и копија достави
Министарству привреде

Београд, децембар 2015. година

С А Д Р Ж А Ј	
УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	1
МЕТОДОЛОШКЕ НАПОМЕНЕ	2
РЕЗИМЕ	3
I МАКРОЕКОНОМСКИ АМБИЈЕНТ	6
II УТИЦАЈ ЕКОНОМСКЕ КРИЗЕ НА ПОСЛОВАЊЕ МСПП СЕКТОРА	8
III РАЗВИЈЕНОСТ МСП СЕКТОРА	9
3.1. ЗНАЧАЈ СЕКТОРА МСПП У ПРИВРЕДИ СРБИЈЕ	9
3.2. СТРУКТУРА СЕКТОРА МСПП ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ И ОБЛИКУ ОРГАНИЗОВАЊА	11
3.3. ПОСЛОВНА ДЕМОГРАФИЈА	12
3.4. ЗАПОСЛЕНОСТ	16
3.5. СЕКТОРСКА ЗАСТУПЉЕНОСТ	17
3.6. РЕГИОНАЛНИ РАСПОРЕД	20
3.7. ЕФИКАСНОСТ ПОСЛОВАЊА МСПП	25
3.8. ИНВЕСТИЦИЈЕ	33
3.9. СПОЉНОТРГОВИНСКО ПОСЛОВАЊЕ	34
3.10. УПОРЕДНА АНАЛИЗА РАЗВОЈА СЕКТОРА МСПП	37
3.11. ГЛОБАЛНИ ИНДЕКС ПРЕДУЗЕТНИШТВА	38
IV КОНКУРЕНТНОСТ СЕКТОРА МСП	41
4.1 ТРОШКОВНА КОНКУРЕНТНОСТ	41
4.2 ИНДУСТРИЈСКА КОНКУРЕНТНОСТ	44
4.3 ИЗВОЗНА КОНКУРЕНТНОСТ	46
4.4 УПОТРЕБА ИКТ	52
АНЕКС - Статистичко-документациона основа -	55

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву за 2014. годину, представља редован годишњи статистички преглед стања у овој области и основу за унапређење мера за динамичнији раст и развој сектора малих и средњих предузећа и предузетништва како на националном, тако и на регионалном и локалном нивоу. Приказани су и анализирани ефекти предузетих мера за унапређење развоја предузетничког сектора привреде, из којих проистичу и најважнији изазови, активности и резултати који се односе на област предузетништва. И поред благог побољшања привредног окружења у 2014. години, најзначајнији негативни рецесиони ефекти су још увек присутни, посебно у областима смањења укупне запослености и прилива страних директних инвестиција. У таквом окружењу се одвијало пословање сектора малих привредних субјеката, који су, по правилу, део привреде најосетљивији на промене услова привређивања.

Широк фронт подстицајних програма и мера за овај сектор, обухваћен је акционим планом за спровођење *Стратегије развоја предузетништва и конкурентности за период од 2014. до 2020. године*, у циљу даљег јачања институционалне подршке за унапређење МСПП на националном, покрајинском и регионалном нивоу

Нерешени су вишедимензионални структурни проблеми сектора малих и средњих предузећа и предузетништва. Неопходно је променити секторску структуру у правцу јачања извозно усмерених делатности, са производима више технолошке обраде и у производно разменљивим секторима. Усклађивање понуде и тражње на тржишту рада незаобилазан је предуслов за јачање националне и регионалне конкурентности. Такође, унапређење могућности финансирања и целокупног пословног окружења у складу са потребама предузетника остаје један од приоритетних задатака доносиоца мера економске политике.

Извештај садржи анализу економског окружења у ком су МСПП пословала у 2014. години. и статистичке податке о развијености сектора МСПП.

Анекс представља статистичко-документациону основу – подлога за детаљнија истраживања кључних сегмената развијености МСПП.

МЕТОДОЛОШКЕ НАПОМЕНЕ

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву за 2013. годину заснива се на обједињеним базама података МСПП сектора према *Eurostat методологији*, које су формиране у Републичком заводу за статистику (број предузећа, број запослених, укупан промет, бруто додата вредност, спољнотрговински биланс, инвестиције у основна средства, број основаних и угашених привредних субјеката). Базе података о броју предузећа, броју запослених, промету, бруто додатој вредности, броју основаних и угашених привредних субјеката успостављене су на основу завршних рачуна правних лица – предузећа и регистра основаних и угашених предузећа (Агенција за привредне регистре), а број предузетника и број запослених код предузетника на основу података Пореске управе. За обједињену базу података спољнотрговинског биланса коришћени су подаци Управе царина, а за анализу инвестиција у основна средства подаци Републичког завода за статистику.

МСПП сектор обухвата микро, мала и средња предузећа (МСП) и предузетнике. Класификација правних лица према величини у оквиру **МСП сектора** извршена је према броју запослених на: микро предузећа – број запослених до 9, мала предузећа – број запослених 10-49 и средња предузећа – број запослених 50-249. **Предузетници (радње)**, као физичка лица која самостално обављају делатност, су укључени у микро предузећа.

Показатељи промета, бруто додате вредности и профита, који су коришћени у анализи нивоа развијености МСПП сектора, утврђени су на следећи начин:

Промет обухвата фактурисану вредност реализованих роба и услуга трећим лицима (изузев пореза на додату вредност, као и пореза и такси који нису у директној вези са производним процесом) посматрано у одређеном временском периоду. Промет се може посматрати као показатељ активности и тржишног раста, с обзиром на то да показује будуће приливе новца на основу пружених услуга и продатих роба, показатељ је будућих инвестиција.

Бруто додата вредност се дефинише као разлика између вредности коначних производа у базним ценама (вредност произведених роба и услуга које су настале као резултат процеса производње) и међуфазне потрошње у куповним ценама (вредност свих роба и услуга која је у одређеном обрачунском периоду утрошена у процесу производње).

Профит је приказана као разлика БДВ и трошкова рада, а стопа профитабилности као однос профита и БДВ-а.

Запосленост се посматра на основу броја радника (number of employees). Код радњи, под бројем радника се подразумевају само радници у ужем смислу, односно лица која су ангажована по уговору о раду (укључујући и неформално запослене раднике), али не и samozапослена лица (нису обухваћени власници, који могу бити радно ангажовани у сопственом предузећу, лица запослена по уговору о делу, ауторски уговори и сл, индивидуални пољопривредни произвођачи и друге категорије самосталног обављања делатности).

У Информацији је приказан значај МСПП сектора у оквиру **нефинансијског сектора Србије** који је један од пет институционалних подсистема који чине домаћу привреду. Њега чине јединице у којима се производњом робе и услуга остварује профит (а које нису укључене у финансијски сектор) и институционалне јединице које обезбеђују добра и услуге за тржиште по економски ценама, тј. покривају више од 50% трошкова производње и не остварују профит.

Реалне стопе раста/пада индикатора пословања израчунате су на основу сталних цена 2013. (индекс потрошачких цена), а претварање динарских вредности у ЕУР на основу званичног курса НБС (вредност периода).

У делу који се односи на инвестиције, приказани су последњи расположиви подаци за 2012. годину.

РЕЗИМЕ

Мала и средња предузећа и предузетници (МСПП) су значајан сегмент привреде Србије: чине 99,8% укупно активних предузећа, запошљавају преко 2/3 запослених у нефинансијском сектору и учествују са преко 30% у формирању БДП Србије

Основни индикатори пословања нефинансијског сектора 2014. године – текуће цене

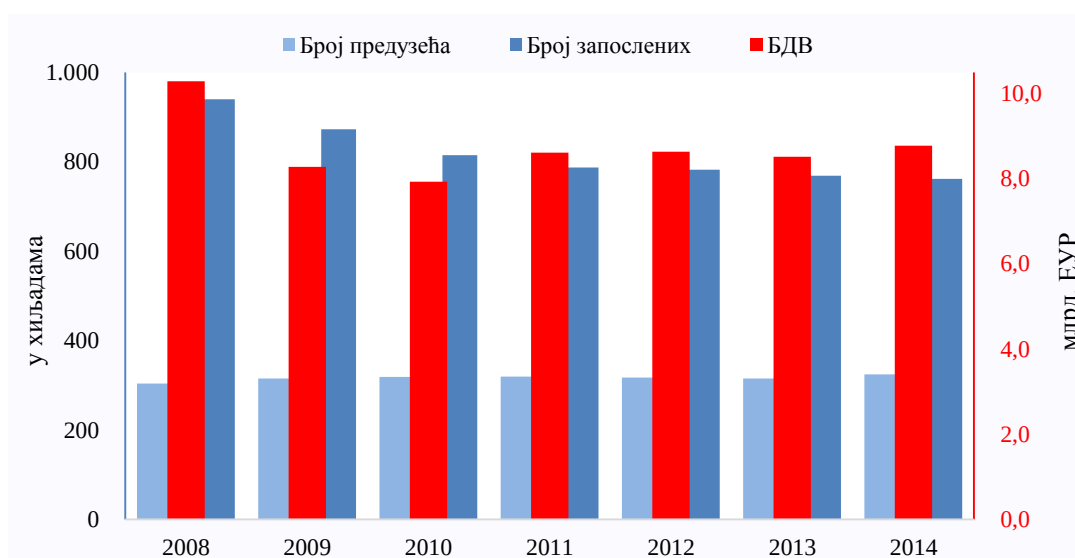
	Пред.	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Укупно	Учешће у нефинансијском сектору					
								Пред.	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
								2014					
Бр. предузећа	231.616	81.327	9.198	2.131	324.272	494	324.766	71,3	25,0	2,8	0,7	99,8	0,2
Бр. запослених	207.748	147.641	185.206	220.944	761.539	413.408	1.174.947	17,7	12,6	15,8	18,8	64,8	35,2
Промет*	958.563	1.363.463	1.727.909	1.949.462	5.999.397	3.168.851	9.168.248	10,5	14,9	18,8	21,3	65,4	34,6
БДВ*	236.081	179.422	279.323	334.737	1.029.563	808.058	1.837.620	12,8	9,8	15,2	18,2	56,0	44,0
Извоз*	11.932	126.745	159.422	279.708	577.807	713.325	1.291.133	0,9	9,8	12,3	21,7	44,8	55,2
Број извозника	2.380	6.942	3.266	1.089	13.677	300	13.977	17,0	49,7	23,4	7,8	97,9	2,1
Увоз*	11.228	234.901	349.987	418.150	1.014.266	765.591	1.779.856	0,6	13,2	19,7	23,5	57,0	43,0
Број увозника	2.887	12.053	4.422	1.386	20.748	370	21.118	13,7	57,1	20,9	6,6	98,2	1,8

*у мил. динара

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

У односу на 2008. годину број МСПП је повећан за 20.823 привредних субјеката, број запослених је смањен за 178. 620 радника, а БДВ је смањена за 1,5 млрд. ЕУР.

Број предузећа, запосленост и БДВ сектора МСПП у периоду 2008-2014. године

★ Ефекти кризе најизраженији су код МСПП. Убрзана динамика повећања нивоа развијености и конкурентности прекинута је 2008. године. Успорен је опоравак овог сегмента нефинансијског сектора у посткризним годинама (БДВ, запосленост и продуктивност у 2014. нису достигла ниво из 2008.). У целокупном транзиционом периоду МСПП нису прерасла у покретачку и развојну снагу укупног привредног напретка земље. Велика предузећа (0,2% укупног броја предузећа), са незавршеним структурним реформама и нерешеним кумулираним развојним проблемима, и даље имају велики утицај на функционисање нефинансијског сектора.

★ До 2009. године, раст запослености у МСПП значајно је неутрализовао пораст незапослености настао због реструктурирања великих привредних система. Међутим, у кризним годинама и у овом сегменту привреде смањује се број радника. У односу на 2009. годину број запослених у МСПП у 2014. години смањен је за 12,7% или за 111.001 радника што чини 83,2% смањења броја запослених нефинансијског сектора (133.344 радника или за 10,2%).

★ За разлику од 2013. године у којој су МСПП исказала опадајуће и исподпросечне индикаторе пословања, у 2014. години ситуација је потпуно другачија – МСПП су остварила боље пословне резултате од великих предузећа и просека укупног нефинансијског.

★ Побољшање пословних перформанси МСПП у односу на претходну годину, може се делимично објаснити како унапређењем укупног пословног амбијента и почетком рецесионог опоравка привреде, тако и незавршеним структурним реформама великих предузећа чије пословање је оптерећено неликвидношћу, техничко-технолошким заостајањем, губитком тржишта и сл. што је утицало на успорен процес њихове приватизације или су обухваћена стечајним поступком

★ Предузете мере и активности у области побољшања пословне климе позитивно су утицале на динамичнији развој предузетника, посебно у области новоформираних радњи, а самим тим и повећање укупног броја МСПП сектора. Једино се у овом сегменту привреде повећао број запослених, али није неутрализовао смањење броја запослених у нефинансијском сектору укупно.

★ У 2014. години МСПП су остварила 51,1 млрд. ЕУР промета, 8,8 млрд. ЕУР БДВ, 4,9 млрд. ЕУР извоза, 8,6 млрд. ЕУР увоза и дефицит спољнотрговинске размене од 3,7 млрд. ЕУР.

★ Индикатори развијености МСПП у 2014. већи су од остварених у 2013. години што је утицало и на њихов повећан допринос у развоју укупног нефинансијског сектора.

Основна кретања индикатора развијености МСПП у односу на 2013. годину¹:

- Повећање броја МСПП за 2,8% или за 8.860. Број предузетника повећао се за 9.464 или за 4,3%, док је највећа стопа смањења код малих предузећа (за 1,7%). Због непромењеног броја великих предузећа, раст броја МСПП у потпуности је утицао на раст предузећа у укупном нефинансијском сектору;
- У 2014. години основано је 40.599, а угашено 31.349 (нето раст 9.250) МСПП. Укупан нето ефекат основаних/угашених МСПП повољнији је у 2014. у односу на 2013. годину (1,3 према 1,1 респективно) и показује да се у 2014. години на сваких 10 угашених привредних субјеката оснује 13 нових, при чему је тај однос повољнији код предузећа (на 10 угашених предузећа оснује се 31 ново) у односу на радње (на сваких 10 угашених радњи оснује се 11 нових).
- Смањење запослености сектора МСПП (за 7.011 радника или 0,9%) – једино је код предузетника повећан број запослених за 4.451 или за 2,2%. У 2014. години је ипак забележено смањење динамике пада запослености сектора МСПП у односу на ранији период. У великим предузећима број запослених је мањи за 2.986 или за 0,7%;
- Повећање пословне активности – остварени промет реално већи за 2,0% (у нефинансијском сектору за 0,3%, а у великим предузећима пад за 2,8%). У оквиру МСПП пословна активност повећала се код средњих предузећа (за 9,2%) и код предузетника (за 3,0%), док је код малих и микро предузећа смањена пословна активност за 3,8% и 0,2% респективно;
- Остварене изнадпросечне позитивне стопе пословања: раст БДВ од 3,8% (у нефинансијском сектору од 0,2%, а великим предузећима пад од 4,0%) и профита за 9,4% (незнатан раст у нефинансијском сектору због пада у великим предузећима од 8,5%);
- Изнадпросечни раст кључних показатеља продуктивности: БДВ по запосленом већи за 4,7% (нефинансијски сектор за 1,1%); БДВ по предузећу за 1,0% (нефинансијски сектор за -2,5%); БДВ по промету за 1,7% (нефинансијски сектор -0,1%);
- Незнатно смањен број предузећа у спољнотрговинској размени – број извозника повећан за 1,2% (1,2% нефинансијски сектор); број увозника смањен за 1,2% (-1,1% нефинансијски сектор);

---

¹ Реалне стопе раста/пада израчунате према сталним ценама 2014.(индекс потрошачких цена)

- Повећање вредности спољнотрговинског промета за 6,2% (за 4,2% у нефинансијском сектору) уз повећано учешће у спољнотрговинској размени нефинансијског сектора са 50,9% у 2013. на 51,8% у 2014. години;
- Настављен тренд повећања покривености извоза увозом МСПП – 57,0% (55,3% у 2013.; 51,3% у 2012.; 36,5% у 2008.), велика 93,2% (94,6%; 74,1%; 66,1% респективно) нефинансијски сектор 72,5% (72,4%; 60,4%; 48,2% респективно);
- Раст извоза МСПП од 8,2% (раст од 4,3% у нефинансијском сектору и 1,4% у великим предузећима) и повећано учешће у извозу нефинансијског сектора са 43,2% у 2013. на 44,8% у 2014. години. Доминантно учешће у извозу нефинансијског сектора имају велика предузећа.
- Изнадпросечно повећање увоза (5,1% према 4,1% у нефинансијском сектору) уз дефицит (повећање дефицита у нефинансијском сектору за 3,7%, МСПП за 1,2%, велика предузећа за 30,6%). Учесће МСПП у укупном увозу нефинансијског сектора се повећало са 56,5% у 2013. години на 57,0% у 2014. години, а дефицита смањило са 91,5% на 89,3% респективно;
- У 2013. години забележен је реалан пад обима инвестиција од 9,4% уз благо побољшање инвестиционе активности (4,7%, а у 2012. години издвојила су 4,9% промета за инвестиције) и ефикасности инвестиција (28,1%, а у 2012. инвестиције у односу на остварену додатну вредност биле су 26,3%);
- Неповољна секторска концентрација МСПП – доминантан утицај неразмјенивих сектора (81,7% предузећа, 64,8% запослених, 66,7% промета и 67,8% БДВ МСПП сектора у 2014. години). Прерађивачка индустрија доминира у оквиру размјенивих сектора –15,7% предузећа, 28,3% запослених, 22,6% промета и 24,8% БДВ сектора МСПП укупно;
- Концентрација МСПП у најразвијенијем Београдском региону која у 2014. години учествују са по 1/3 у броју и увозу, са 1/5 у запослености, са по 1/5 у промету и БДВ и са 15,2% у извозу нефинансијског сектора. Посматрано према БДВ по запосленом, МСПП сектор у Београдском региону је за 2,1 пута продуктивнији у односу на регион Јужне и Источне Србије, за 1,7 пута у односу на регион Шумадије и Западне Србије и за 1,4 пута у односу на регион Војводине. Велика неравномерност у постигнутом степену развоја постоји и на нивоу области. Однос продуктивности МСПП најразвијеније (Београдске) области и најмање развијене (Пчињске) области износи 2,5:1;
- Ниво конкурентности сектора МСПП Србије значајно заостаје у односу на просек ЕУ на шта указује компаративна анализа квалитативних показатеља пословања (запосленост по предузећу, промет, БДВ и профит по запосленом). Слична је секторска структура МСПП у ЕУ и Србији – доминантан утицај трговине и прерађивачке индустрије.

I МАКРОЕКОНОМСКИ АМБИЈЕНТ

Нестабилно макроекономско окружење захтева даљи развиј малих и средњих предузећа као главног носиоца развоја привредне активности земље и све значајнији сегмент економије, посебно у функцији оживљавања укупног раста и отварања нових радних места. Основни проблеми домаће економије у 2014. односили су се на низак привредни раст, висок спољни и јавни дуг, и неодрживу фискалну позицију земље. Низак ниво инвестиција није допринео привредном развоју и ефикаснијем спровођењу структурних реформи. Привредна активност на крају 2014. није достигла ниво из предкризног периода. И поред смањења спољнотрговинског и дефицита текућег рачуна, и даље је присутна платнобилансна неравнотежа. Спољни дуг је константно растао од 2008. године и у 2014. је 25,8% млрд. ЕУР (78,1% БДП). Раст фискалног дефицита и депресијација националне валуте у односу на иностране валуте у којима је деноминован јавни дуг, утицали су на раст јавног дуга, који је у 2014. износио 22,8 млрд. ЕУР (70,9% БДП). Консолидовани фискални дефицит повећан је са 5,5% БДП у 2013. на 6,7% БДП у 2014. Остварена је ниска и стабилна инфлација (1,7%). Тржиште рада, поред позитивних кретања и даље карактерише ниска запосленост, висока незапосленост и структурна неусклађеност (несклад у квалификационој, старосној и професионалној структури). Такође и динамика опоравка земаља ЕУ, директно утиче на међународно економско позиционирање земље – без напретка EBRD секторског *транзиционог индикатора* (2,56), побољшан пословни амбијент (за 9 места -59 позиција од 189 земаља) и неконкурента европска земља (94 позиција од 140 земаља). Неповољан међународни положај националне привреде директно утиче и на позиционирање МСПП Србије у односу на МСПП ЕУ и земаља у окружењу.

У циљу унапређења пословног амбијента у Србији и обезбеђења стабилности јавних финансија, донети су током 2014. и 2015. сет реформских закона и додатне мере фискалне консолидације и структурних реформи. Рефлексија динамичких структурних реформи допринела је позитивним макроекономским кретањима у 2015. привредни раст од око 1%, раст прерађивачке индустрије (од 6,1% у првих десет месеци 2015), раст инвестиција, смањење спољнотрговинског дефицита, значајно побољшање платнобиланске позиције (смањење дефицита текућег рачуна са 6% БДП на 4,7% БДП). Фискалне мере су у 2015. дале добре резултате и фискални дефицит се налази знатно испод границе договорене са ММФ (очекује се смањење са 6,7% БДП на 4,1% БДП).

Пад привредне активности је доминантно економско обележје у 2014. години.² Неповољне временске прилике и катастрофалне поплаве знатно су погоршале услове у којима се одвијала привредна активност. Највеће штете нанете су индустрији, посебно секторима рударства и производње електричне енергије. Успоравање привредног раста у земљама главним спољнотрговинским партнерима Србије, утицало је на продубљивање пада привредне активности у другом и трећем кварталу. Привредна **активност** је смањена за -1,8% на пад БДП, поред енергетског сектора, утицао је и пад прерађивачке индустрије. Са стране употребе, негативни утицај на привредну активност имао је пад домаће тражње.

Дефицит спољнотрговинске размене је смањен у односу на претходну годину и износио је - 3.645,4 мил. ЕУР (11% БДП), док су извоз и увоз роба и услуга остварили благи раст у 2014. (за 3,7% и 1,8%, респективно).

На смањење дефицита текућег рачуна, који је у 2014. износио 2,0 млрд. ЕУР (6% БДП), највише је утицало смањење спољнотрговинског дефицита.

Због недовољно опорављених економија земаља ЕУ и смањене доступности финансијских кредита, инвестиције су и у 2013. и у 2014. забележиле реалан пад од -12% и -3,6% респективно. Низак ниво инвестиција, посебно СДИ (1,2 млрд. ЕУР – 3,7% БДП), онемогућавао је динамичнији привредни развој и ефикасније спровођење структурних реформи.

² Напомена: Анализа макроекономског амбијента заснована на подацима РЗС, НБС и МФ

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Учешће фискалног дефицита у БДП кретало се узлазном путањом. Консолидовани фискални дефицит повећан је са 4,4% БДП у 2009. на 6,7% у 2014. Како би се обезбедила одрживост јавних финансија, током 2014. главни инструменти фискалне консолидације били су на расходној страни (смањење плата у јавном сектору и пензија од новембра).

На макроекономску рањивост у 2014. години највише су утицали висок ниво и константан раст спољног и јавног дуга. Спољни дуг Србије у 2014. години износио је 25,8 млрд. EUR (78,1% БДП). Јавни дуг Србије у 2014. години износио је 22,8 млрд. EUR (70,9% БДП). Фактори који су утицали на раст јавног дуга су раст буџетског дефицита, као и депресијација националне валуте у односу на иностране валуте у којима је деноминован јавни дуг.

Међугодишња инфлација у 2014. износила је 1,7%. Фактори са привременим дезинфлаторним дејством били су: ниске цене примарних пољопривредних производа, пад цена нафте у другој половини године, али и изостанак раста регулисаних цена.

Девизне резерве НБС (9,9 млрд. EUR, односно 30% БДП), иако смањене у односу на 2013. (за 11,5%), су на адекватном нивоу према критеријумима екстерне ликвидности и изложености финансијском ризику и додатна су гаранција макроекономске стабилности (обезбеђују покривеност око седам месеци увоза робе и услуга).

Кретање девизног курса у 2014. карактерише присуство депресијацијских притисака, на шта су утицала дешавања на међународним финансијским тржиштима, смањен девизни прилив по основу инвестиција, а у појединим периодима и сезонски условљена повећана тражња домаћих предузећа за девизама, пре свега увозника енергената. Динар је номинално ослабио у односу на већину водећих светских валута – евро (5,2%), амерички долар (16,4%), швајцарски франак (7,0%), британску фунту (11,5%), јапански јен (4,8%). Слабљење динара било је на нивоу већине валута земаља са режимом пливајућег девизног курса.

Кретања на тржишту рада у 2014. години карактеришу: пад броја формално запослених и незапослених (по -1,0%), реалних нето зарада (-1,5%) и пензија (-2,1%). Међутим, према Анкети о радној снази (АРС) у 2014. су забележена позитивна кретања. Број запослених је повећан за 4,2% а број незапослених смањен за -14,2%. Стопа незапослености, која је и даље висока, смањена је за 3,3 п.п. на 19,7%, што је последица повећања броја неформално запослених.

Макроекономски биланс 2008-2014.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
БДП, млрд ЕУР	33,7	30,7	29,8	33,4	31,7	34,30	33,3
БДП, реалан раст у %	5,4	-3,1	0,6	1,4	-1,0	2,6	-1,8
Инфлација, крај периода	8,6	6,6	10,3	7,0	12,2	2,2	1,7
Курс РСД/ЕУР просек пер.	81,44	93,95	103,04	101,95	113,13	113,14	117,31
Дефицит тек. рач., % БДП	-21,1	-6,6	-6,8	-10,9	-11,6	-6,1	-6,0
СДИ, % БДП	5,4	4,5	2,9	5,5	2,1	3,6	3,7
Резерве НБС, млрд ЕУР	8,2	10,6	10,0	11,1	10,9	11,2	9,9
Фискал. дефицит, % БДП	-2,6	-4,4	-4,6	-4,8	-6,8	-5,5	-6,7
Јавни дуг, % БДП	28,3	32,8	41,8	45,4	56,2	59,6	70,9
Спољни дуг, % БДП	62,3	72,7	79,0	72,2	80,9	75,1	78,1
Приват. спољ. дуг, % БДП	42,8	47,3	48,4	39,9	42,5	36,7	35,2

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС, НБС и МФ

Србија у 2014. години није забележила напредак ни код једног сектора, тако да је задржала своју прошлогодишњу укупну просечну оцену (2,56) за напредак EBRD секторског транзиционог индикатора (Извештаји EBRD).

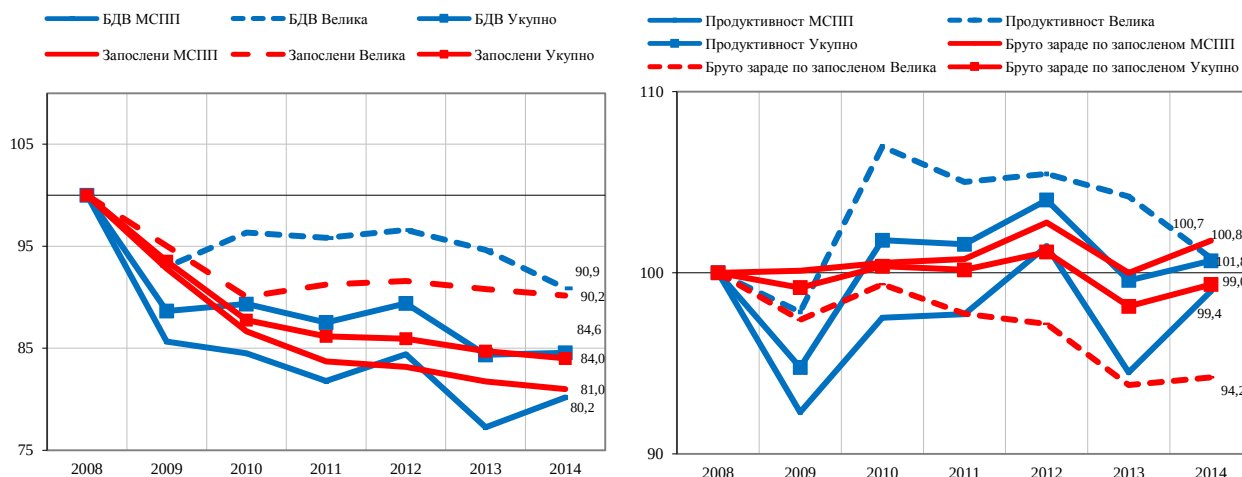
Свеобухватни реформски процеси у 2015. години позитивно су утицали и на услове пословања у Србији. Према годишњем *Извештају Светске банке о условима пословања за 2016. (Doing business)*, Србија је заузела 59. позицију на листи од 189 земаља што је побољшање од 9 места у односу на 2015. годину (68. позиција у 2015.). Према *Извештају о конкурентности 2015-2016* Светског економског форума **Србија је у 2014. години конкурентнија само од Албаније (94. од 144 земље), док је у 2015. конкурентнија само од Босне и Херцеговине (94. од 140 земље).**

II УТИЦАЈ ЕКОНОМСКЕ КРИЗЕ НА ПОСЛОВАЊЕ МСПП СЕКТОРА

Успорена динамика рецесионог опоравка укупне привреде, израженија је код малих и средњих него код великих предузећа. Основне перформансе нивоа развијености и финансијских резултата пословања МСПП, иако у растућем тренду, још увек су испод нивоа предкризног периода.

Глобална економска криза зауставила је закаснили транзициони опоравак у моменту када су МСПП и нефинансијски сектор имали узлазну фазу у развоју. Први ефекти кризе одразили су се на смањење запослености, које су даље пренети и у домен кретања вредности показатеља ефикасности пословања и нивоа инвестиционе активности малих и средњих предузећа. У последњој години анализираних периода (2014.) вредности свих праћених индикатора ефикасности (промет, бруто додата вредност, профит) је мања у односу на почетак кризе. Негативни ефекти кризе интензивније су испољени код МСПП него код великих предузећа. У 2014. години овај сегмент нефинансијског сектора забележио је пад остварене додате вредности за 19,8%, а запослености за 19%. Због интензивнијег смањења запослености (за 16% у нефинансијском сектору и за 9,8% у великим предузећима) од смањења БДВ (15,4% и 9,1% респективно) остали део привреде остварио је благи раст продуктивности, али је низак ниво продуктивности и даље основна карактеристика српске привреде. Настављен је раст продуктивности МСПП (прекинут у 2013.) због раста остварене БДВ, посебно у микро предузећима и код предузетника (за 10,2% и 4,5% респективно у односу на 2013.). Проблем се усложњава и чињеницом да, у посматраном периоду, раст нето зарада није био у складу са растом продуктивности. Међутим, МСПП у континуитету имају исподпросечну бруто зараду (88,2% у 2008. и 90,4% у 2014. просека привреде), док су зараде великих предузећа увек биле веће од просека привреде (за 24,1% у 2008. и за 17,7% у 2014.).

Ефекти транзиције (индекс 2008=100)

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Успорена динамика рецесионог опоравка укупне привреде, израженија је код малих и средњих него код великих предузећа. У поређењу са 2013. годином, реалан пад запослености, промета и БДВ, великих предузећа знатно је нижи него у малим и средњим предузећима. Испољене негативне тенденције у нивоу развијености МСПП имају посебну тежину, јер су ова предузећа (324.272 од укупно 324.766) и у 2014. години задржала високо учешће у формирању основних показатеља пословања нефинансијског сектора привреде Србије. Пут ка оздрављењу привреде води кроз болне мере без којих привредни раст неће бити могућ. За динамичнији развој предузетничког сектора неопходно је континуирано побољшање пословног амбијента – од ефикаснијег спровођења структурних реформи, рационализација прецизираног јавног сектора, повећање финансијске дисциплине и сл.

III РАЗВИЈЕНОСТ МСП СЕКТОРА

У 2014. години у Србији је у оквиру предузетничког сектора пословало 324.272 предузећа, што представља 99,8% од укупног броја привредних субјеката (324.766). МСПП генерише 64,8% запослености нефинансијског сектора ангажовањем 761.539 радника и 65,4% промета (5.999,4 млрд. динара; 18,5 мил. динара по предузећу) и 56,0% БДВ (1.029,6 млрд. динара; 3,2 мил. динара по предузећу) нефинансијског сектора. Процењује се да у 2014. години МСПП учествује са око 32% у БДП Републике.

Побољшање укупне пословне климе, позитивно је утицало на основне перформанске пословања предузетничког сектора. У 2014. години сектор МСПП је остварио раст већине показатеља пословања у односу на претходну годину.

- Раст броја МСПП за 2,8% или за 8.860. Раст остварен захваљујући порасту предузетничких радњи за 9.464 или за 4,3%
- Смањен број запослених за 7.011 - преко 80% смањења у малим и средњим предузећима (56,6% и 29,2% смањења у МСПП респективно). У односу на претходну годину повећан је једино број запослених код предузетника за 4.451 или 2,2%, међутим раст није био довољан да би се достигла позитивна стопа кретања запослености на укупном нивоу (-0,9% код МСПП; -0,8% у нефинансијском сектору).
- Сектор МСПП је остварио раст промета од 2,0% , а вредност БДВ предузетничког сектора већа је за 3,8%. Пословни резултати у овом сегменту привреде, ублажили су утицај негативних кретања код великих предузећа (пад промета -2,8%, пад БДВ -4,0%) на стопе раста ових показатеља у нефинансијском сектору (промет већи 0,3%, а БДВ 0,2%).
- Раст БДВ, праћен падом запослености одразио се на раст продуктивности предузетничког сектора од 4,5% (-3,3% велика и +1,1% нефинансијски сектор).
- Стопа профитабилности МСПП је повећана са 34,5% на 36,3%, међутим, и поред раста, задржана је позиција најнепрофитабилнијег дела привреде. Једино су мала предузећа исказала стопу профитабилности изнад просека великих предузећа и нефинансијског сектора (43,4% према 42,6% и 39,1%).
- Секторска концентрација МСПП је непромењена у односу на претходне године: Прерађивачка индустрија и Трговина на велико и мало доминирају у свим показатељима пословања предузећа (96.744 предузећа, 56,3% запослености, 65,9% промета и 50,4% БДВ сектора МСПП у 2014. години).
- Као и претходних година изражена је територијална диспропорција, а разлика у нивоу развијености МСПП по областима у Србији, мерена показатељем БДВ по запосленом, је повећана - однос области са највећом (Град Београд) и најмањом вредношћу показатеља (Пчињска) износи 2,5:1 (2,3:1 у 2013. години).

3.1. Значај сектора МСПП у привреди Србије

Сектор малих и средњих предузећа и предузетника у целокупном периоду 2008-2014. године доминира у стварању већине основних показатеља пословања нефинансијског сектора, док је допринос великих предузећа у свим посматраним годинама већи код извоза и инвестиција.

У 2014. години МСПП генерише 64,8% запослености, 65,4% промета, 56,0% БДВ и учествује 51,8% у спољнотрговинској размени нефинансијског сектора. У односу на претходну годину остварен је реални раст свих финансијских показатеља пословања, што се у највећој мери одразило на раст учешћа сектора МСПП у БДВ (за 1,9 структурна поена), извозу (за 1,6 структурна поена) и профиту нефинансијског сектора (за 4,5 структурна поена).

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

У поређењу са 2013. годином број МСПП повећан је 2,8% или за 8.860, захваљујући расту броја предузетника за 9.464 (код осталих категорија величине предузећа пад броја). Поред раста броја предузетника, повећан је и број запослених код предузетника (за 4.454), што је, међутим, било недовољно да се неутралише пад укупне запослености, тако да у 2014. години сектор МСПП запошљава 7.011 радника мање него претходне године.

За разлику од претходне године, у 2014. години промет и бруто додата вредност сектора МСПП бележе пораст (промет је реално већи за 2,0%, а БДВ 3,8%), док је код великих предузећа настављен тренд негативних стопа раста ових показатеља (-0,7% и -2,8%, респективно). Позитивне тенденције у сегменту малих и средњих предузећа определиле су раст промета и БДВ нефинансијског сектора (за 0,3% и за 0,2%, респективно).

Позитивни резултати забележени су и у спољнотрговинском пословању МСПП. Изнадпросечни реални раст извоза МСПП од 8,2% (4,3% нефинансијски сектор; 1,4% велика предузећа) довео је до повећања учешћа сектора МСПП у извозу нефинансијског сектора са 43,2% у 2013. на 44,8% у 2014. години.

Сектор МСПП је у 2014. години такође забележио раст увоза (5,1%) и дефицита спољнотрговинског пословања (1,2%), при чему је раст учешћа увоза у увозу нефинансијског сектора незнатно повећан (0,4 структурна поена), док је учешће дефицита МСПП у дефициту нефинансијског сектора смањено са 91,5% на 89,3% услед високог раста дефицита великих предузећа (30,2%).

Индикатори развијености МСПП

	МСПП		Велика		Нефинансијски сектор		Учешће МСПП %	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Бр. предузећа	315.412	324.272	494	494	315.906	324.766	99,8	99,8
Бр. запослених	768.550	761.539	416.394	413.408	1.184.944	1.174.947	64,9	64,8
Промет (мил. дин.)	5.713.857	5.999.397	3.167.978	3.168.851	8.881.835	9.168.248	64,3	65,4
БДВ (мил. дин.)	964.007	1.029.563	817.649	808.058	1.781.655	1.837.620	54,1	56,0
Извоз (мил. дин.)	519.075	577.807	683.722	713.325	1.202.797	1.291.133	43,2	44,8
Увоз (мил. дин.)	938.186	1.014.266	722.626	765.591	1.660.812	1.779.856	56,5	57,0
Робни биланс (мил. дин.)	-419.111	-436.458	-38.904	-52.265	-458.015	-488.724	91,5	89,3
Инвестиције (мил. дин.)	655.648	-	463.544	-	1.119.192	-	58,6	-

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Процењује се да је у 2014. години сектор МСПП учествовао са око 32% у БДП Републике Србије.

Посматрано по величини предузећа, као и предходних година, мала и средња предузећа доминирају по свим посматраним показатељима (11.329 предузећа генерише 53,3% запослености, 61,3% промета, 61,3% БДВ, 76,0% извоза, 75,7% увоза МСПП). Пораст броја микро предузећа за 9.016 у односу на 2013. годину није се значајније одразио на промене у структури МСПП.

Показатељи пословања сектора МСПП у 2014. према величини предузећа

	Микро		Мала		Средња		МСПП	
	вредност	%	вредност	%	вредност	%	вредност	%
Број предузећа	312.943	96,5	9.198	2,8	2.131	0,7	324.272	100
Број запослених	355.389	46,7	185.206	24,3	220.944	29,0	761.539	100
Промет (мил. дин.)	2.322.026	38,7	1.727.909	28,8	1.949.462	32,5	5.999.397	100
БДВ (мил. дин.)	415.503	40,4	279.323	27,1	334.737	32,5	1.029.563	100
Запосленост по предузећу	1,1	-	20,1	-	103,7	-	2,3	-
Зарада по запосленом (хиљ.дин.)	799,7	-	853,4	-	965,8	-	861,0	-
Промет по предузећу (мил. дин.)	7,4	-	187,8	-	914,8	-	18,5	-
БДВ по предузећу (мил. дин.)	1,3	-	30,4	-	157,1	-	3,2	-
Извоз (мил. дин.)	138.677	24,0	159.422	27,6	279.708	48,4	577.807	100
Увоз (мил. дин.)	246.129	24,3	349.987	34,5	418.150	41,2	1.014.266	100
Робни биланс (мил. дин.)	-107.452	24,6	-190.564	43,7	-138.441	31,7	-436.458	100
Коефицијент извоз/увоз		56,3		45,6		66,9	0	57,0

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

3.2. Структура сектора МСПП према величини и облику организовања

У 2014. години у Србији је пословало 324.766 привредних субјеката, што је за 8.860 (+2,8%) више у односу на 2013. годину. Раст броја привредних субјеката остварен је код предузетника (+4,3%), непромењен је код великих и средњих, док је смањен код микро (за 448 или -0,5%) и малих предузећа (за 155 или -1,7%).

Сектор МСПП у 2014. години обухвата 324.272 привредна субјекта и учествује са 99,8% у укупном броју предузећа у Србији.

Број и структура привредних субјеката у нефинансијском сектору у 2014.

Облик организовања	МСПП	Велика	Укупно	
	Број	Број	Број	Структура (%)
Предузећа	92.656	494	93.150	28,7
Предузетници	231.616	0	231.616	71,3
Укупно	324.272	494	324.766	100,0
Структура (%)	99,8	0,2	100,0	

Извор: РЗС, обрада Министарство привреде

У структури сектора МСПП³ доминирају микро предузећа (312.943)⁴ са учешћем од 96,5%, док су према облику организовања најбројнији предузетници (231.616 – 71,4% сектора МСПП) и ДОО (86.904 – 26,8% сектора МСПП).

Број и структура привредних субјеката у сектору МСПП у 2014. години

Облик организовања	Микро	Мала	Средња	Укупно	
	Број	Број	Број	Број	Структура (%)
Предузећа	81.327	9.198	2.131	92.656	28,6
АД	929	281	307	1.517	0,5
ДОО	76800	8529	1575	86.904	26,8
Остало ⁵	3.598	388	249	4.235	1,3
Предузетници	231.616	0	0	231.616	71,4
Укупно	312.943	9.198	2.131	324.272	100
Структура (%)	96,5	2,8	0,7	100	

Извор: РЗС, обрада Министарство привреде

У периоду 2008-2014. године број МСПП повећан је за 6,9% (20.823 предузећа). Основни разлози повећања броја МСПП у 2014 години:

- 1) Применом Закона о стечају и Закона о привредним друштвима број МСПП у 2013. години је смањен за број неликвидних предузећа која су изгубила својство правног субјекта;
- 2) Део запослених, након ликвидације предузећа, определио се за покретање сопственог бизниса, што је утицало на повећање броја МСПП, посебно предузетника.

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

³Анекс: Табела 6: МСПП сектор у периоду 2013-2014. године;

⁴Предузетници су укључени у микро предузећа

⁵Обухвата: ортачка друштва, командитна друштва, друштвена предузећа, јавна предузећа, задруге

3.3. Пословна демографија

Индикатори пословне демографије показују успорену пословну динамику предузетничког сектора у периоду кризе и почетак опоравка праћен још увек недовољно подстицајним пословним амбијентом и условима за покретање и развој пословања.

Тренд смањивања броја новооснованих и раста угашених предузећа прекинут је 2012. године од када константно расте нето број (ефекат) основаних и угашених привредних субјеката.⁶ Међутим, сви показатељи пословне демографије су још увек неповољнији у односу на 2008. годину.

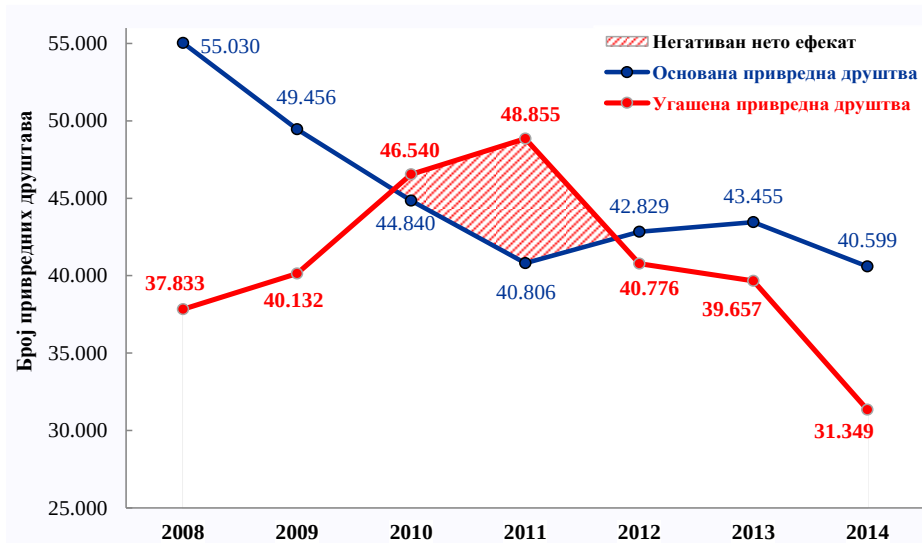
Основни показатељи пословне демографије у Србији у периоду 2008-2014. година

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Основана	55.030	49.456	44.840	40.806	42.829	43.455	40.599
Угашена	37.833	40.132	46.540	48.855	40.776	39.657	31.349
Нето	17.197	9.324	-1.700	-8.049	2.053	3.798	9.250
Нето ефекат	1,5	1,2	1,0	0,8	1,1	1,1	1,3
Стопа настанка у %	18,0	14,9	13,6	12,6	11,4	13,4	12,3
Стопа гашења у %	11,8	12,1	14,1	15,0	10,8	12,3	9,5
Стопа опстанка у%	66,2	64,9	61,6	63,7	59,0	63,8	61,2

Извор: Министарство привреде, на основу података АПР и РЗС

У 2014. години основано је 40.599, а угашено 31.349 (нето раст 9.250) привредних субјеката. Укупан нето ефекат основаних/угашених привредних субјеката повољнији је у 2014. у односу на 2013. годину (1,3 према 1,1 респективно) и показује да се у 2014. години на сваких 10 угашених привредних субјеката оснује 13 нових, при чему је тај однос повољнији код предузећа (на 10 угашених предузећа оснује се 31 ново) у односу на радње (на сваких 10 угашених радњи оснује се 11 нових).

Број основаних и угашених привредних субјеката у периоду, 2008-2014. година

Извор: Министарство привреде, на основу података АПР

Позитивна кретања у 2014. години забележена су код предузетника - број угашених радњи мањи је у односу на 2013. годину за 22,5%, што је условило да нето резултат основаних и угашених радњи у 2014. години буде позитиван.

⁶ Највећи број предузећа из Регистра привредних субјеката избрисан је током 2010, 2011. и 2012. године у складу са Законом о стечају, применом одредби о аутоматском стечају (укупно 16.572 предузећа), највише предузетника обрисано је на основу чл. 91 Закона о привредним друштвима услед блокаде пословног рачуна у трајању дужем од две године (13.355 - 2013. и 2.146 - 2014. године). Средином 2012. године престала је примена аутоматског стечаја.

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Однос угашених и основаних предузећа у 2014. години погоршан је у односу на претходну годину услед пада броја основаних (-6,0%) и раста броја угашених (+1,8%) предузећа. Међутим, и поред погоршаних демографских кретања код предузећа, нето ефекат основаних и угашених предузећа је и у 2014. години повољнији код предузећа у односу на предузетнике (3,1 према 1,1 респективно).

Број основаних и угашених привредних субјеката (предузећа и предузетника) у периоду 2008-2014.

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Основана	Предузетници	43.621	39.445	35.371	32.339	34.181	34.720	32.390
	Предузећа	11.409	10.011	9.469	8.467	8.648	8.735	8.209
	Укупно	55.030	49.456	44.840	40.806	42.829	43.455	40.599
Угашена	Предузетници	34.766	36.533	37.218	35.310	33.415	37.093	28.738
	Предузећа	3.067	3.599	9.322	13.545	7.361	2.564	2.611
	Укупно	37.833	40.132	46.540	48.855	40.776	39.657	31.349
Нето	Предузетници	8.855	2.912	-1.847	-2.971	766	-2.373	3.652
	Предузећа	8.342	6.412	147	-5.078	1.287	6.171	5.598
	Укупно	17.197	9.324	-1.700	-8.049	2.053	3.798	9.250
Нето ефекат	Предузетници	1,3	1,1	1,0	0,9	1,0	0,9	1,1
	Предузећа	3,7	2,8	1,0	0,6	1,2	3,4	3,1
	Укупно	1,5	1,2	1,0	0,8	1,1	1,1	1,3

Извор: Министарство привреде, на основу података АПР

У 2014. години стопа оснивања већа је од стопе гашења привредних субјеката, а већи динамизам је код радњи у односу на предузећа. Међутим, упркос већем динамизму, разлика између стопе оснивања и стопе гашења повољнија код предузећа у односу на предузетнике, што указује на још увек неповољну пословну климу која умањује позитивне ефекте повећане заинтересованости становништва за отпочињање сопственог пословања. Нешто боља ситуација код предузећа резултат је њиховог већег ресурсно-финансијског потенцијала, а самим тим и лакшег превазилажења неповољних текућих пословних проблема.

Стопа настанка и гашења привредних субјеката (предузећа и предузетника)

у %		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Стопа настанка	Предузетници	20,1	17,7	16,1	14,7	15,4	16,3	15,0
	Предузећа	10,9	9,1	8,6	8,1	5,6	7,9	7,1
	Укупно	18,0	14,9	13,6	12,6	11,4	13,4	12,3
Стопа гашења	Предузетници	16,0	16,4	16,9	16,0	15,1	17,4	13,3
	Предузећа	2,9	3,3	8,5	12,9	4,8	2,3	2,3
	Укупно	11,8	12,1	14,1	15,0	10,8	12,3	9,5

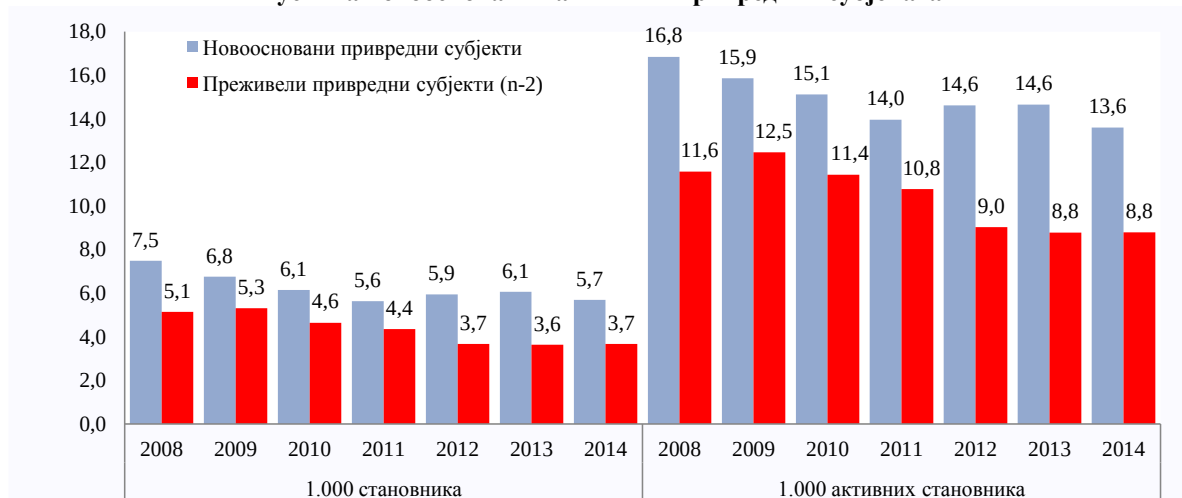
Извор: Министарство привреде, на основу података АПР

У 2014. години у просеку је месечно оснивано 3.383 нових привредних субјеката (2.699 предузетника и 684 предузећа), што је неповољније у односу на просек 2013. године, када је сваког месеца у просеку оснивано 3.621 привредних субјеката (2.893 предузетника и 728 предузећа). На крају 2014. године у Србији је пословало 331.059 активних привредних субјеката⁷ (215.367 предузетника и 115.692 предузећа) што је за 7.431 (2.691 предузетника и 4.740 предузећа) више у односу на 2013. годину.

⁷ 7.740 привредних друштава у процесу ликвидације и 2.062 привредна друштва у стечајном поступку

Густина новооснованих активних привредних субјеката

Извор: Министарство привреде, на основу података АПР и РЗС

На сваких 1.000 становника у 2014. години у просеку је основано 5,7 нових привредних друштава, а прве две године пословања преживело је у просеку 3,7 привредних друштава. Када се посматра активно становништво (запослени и незапослени) старије од 15 година, на 1.000 становника основано је 13,6 привредних субјеката, а прве две године пословања преживело је 8,8 привредних субјеката.

Стопа опстанка привредних субјеката (мери колико привредних субјеката који су основани у години n преживи у години n+2) у 2014. години показује да је 61,2% привредних субјеката која су основана 2012. године преживело прве две године пословања, а већа стопа опстанка је код предузећа (89,5%) у односу на предузетнике (54,1%).

На основу података о броју новооснованих привредних субјеката у периоду 2008-2014. године може се закључити да у просеку:

- око 63% нових привредних субјеката преживи прве 2 године пословања;
- већу стопу опстанка имају предузећа (око 90%) него предузетници (56%);
- стопе опстанка привредних субјеката су ниже у 2014. него у 2008. години, на почетку кризе.

Стопе опстанка привредних субјеката

Година (n)		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Предузећа	основана (у n-2 години)	11.479	11.900	11.409	10.011	9.469	8.467	8.648
	преживела (у n години)	10.481	10.694	10.315	8.772	8.189	7.897	7.742
	стопа опстанка у %	91,3	89,9	90,4	87,6	86,5	93,3	89,5
Предузетници	основана (у n-2 години)	45.717	47.990	43.621	39.445	35.371	32.339	34.181
	преживела (у n години)	27.364	28.198	23.581	22.731	18.269	18.137	18.483
	стопа опстанка у %	59,9	58,8	54,1	57,6	51,6	56,1	54,1
Укупно	основана (у n-2 години)	57.196	59.890	55.030	49.456	44.840	40.806	42.829
	преживела (у n години)	37.845	38.892	33.896	31.503	26.458	26.034	26.225
	стопа опстанка у %	66,2	64,9	61,6	63,7	59,0	63,8	61,2

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Позитивнији нето ефекат, повољније стопе оснивања и гашења предузећа у односу на предузетнике указује и да се већи број предузећа оснива као одговор на уочену прилику на тржишту, за разлику од предузетника који своје радње често оснивају из нужде (нпр. самозапошљавање), а већа стопа опстанка код предузећа указује да се предузећа боље прилагођавају тржишним условима, располажу већим пословним капацитетима и успешније се позиционирају на тржишту у односу на предузетнике.

Секторска анализа пословне демографије

Највећу динамику оснивања и гашења привредних субјеката (предузећа и предузетника) у 2014. години имају сектори: *Трговина на велико и мало и поправка моторних возила* (основано: 11.422 – 28,1% свих основних привредних субјеката; угашено: 9.142 – 29,2%), *Услуге смештаја и исхране* (основано: 5.735 – 14,1%; угашено: 4.289 – 13,7%) и *Прерађивачка индустрија* (основано: 5.343 – 13,2%; угашено: 4.702 – 15,0%), а највећи нето број основаних и угашених привредних субјеката је у секторима: *Трговина на велико и мало и поправка моторних возила* (2.280 – 24,6%), *Услуге смештаја и исхране* (1.446 – 15,6%) и *Информисање и комуникације* (1.155 – 12,5%).

Најповољнији однос између основаних и угашених привредних субјеката (нето ефекат) је у секторима: *Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром* (5,4), *Рударство* (2,5) и *Информисање и комуникације* (2,4), а највишу стопу опстанка привредних субјеката у прве две године пословања имају сектори: *Рударство* (96,4%), *Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром* (93,5%) и *Пословање с некретностима* (75,5%). Најнижу стопу опстанка (испод 60%) имају привредни субјекти који послују у секторима: *Услуге смештаја и исхране* (48,4%), *Административне и помоћне услужне делатности* (58,5%), *Уметност, забава и рекреација* (59,2%) и *Остале услужне делатности* (57,3%).

Основни показатељи пословне демографије по секторима

	Основани	Угашени	Нето	Нето ефекат	Стопа опстанка (%)
Пољопривреда, шумарство и рибарство	578	354	224	1,6	71,7
Рударство	37	15	22	2,5	96,4
Прерађивачка индустрија	5.343	4.702	641	1,1	63,5
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	103	19	84	5,4	93,5
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	163	103	60	1,6	70,5
Грађевинарство	2.552	2.543	9	1,0	60,2
Трговина на велико и мало и поправ. мотор. возила	11.422	9.142	2.280	1,2	61,1
Саобраћај и складиштење	2.560	2.076	484	1,2	71,7
Услуге смештаја и исхране	5.735	4.289	1.446	1,3	48,4
Информисање и комуникације	1.959	804	1.155	2,4	72,7
Финансијске делатности и делатност осигурања	272	227	45	1,2	68,3
Пословање некретностима	241	145	96	1,7	75,5
Стручне, научне, инов. и техничке делатности	3.691	2.781	910	1,3	62,7
Административне и помоћне услужне делатности	1.883	1.220	663	1,5	58,5
Образовање	300	226	74	1,3	65,9
Здравствена и социјална заштита	467	267	200	1,7	72,1
Уметност, забава и рекреација	618	372	246	1,7	59,2
Остале услужне делатности	2.675	2.062	613	1,3	57,3
Укупно	40.599	31.349	9.250	1,3	61,2

Извор: Министарство привреде, на основу података АПР

Регионална анализа пословне демографије

Индикатори пословне демографије по областима показују значајну неравномерност услова за оснивање нових и развој постојећих привредних субјеката (предузећа и предузетника).

Највећа пословна динамика у 2014. години је у *Београдској* - основано је 12.336 (30,4% свих основаних привредних субјеката у 2014. години), што је за 4.216 више од броја угашених (12.336) привредних субјеката и *Јужнобачкој области* (основано је 4.106, а угашено 3.107 привредних субјеката). Уз *Браничевску област* (66,2%), *Београдска* и *Јужнобачка област* (66,2% и 62,6% респективно) имају и највећи број привредних субјеката која успешно настављају своје пословање након две године од оснивања што указује на повољне окружење за покретање и развој пословања у овим областима.

Најнеповољнија пословна демографија у 2014. години је у *Севернобанатској, Топличкој* и *Борској* области јер је број привредних субјеката који су престали са радом већи од броја новооснованих привредних субјеката. У *Топличкој области* је и најнижа стопа опстанка привредних субјеката (51,9%) што значи да од 439 привредних субјеката (38 предузећа и 401 предузетника) која су основана 2012. године пословање након 2014. године је наставило само 228 привредних субјеката (34 предузећа и 194 предузетника). Ниска стопа опстанка привредних субјеката је и у *Мачванској* (53,9%), *Пчињској* (54,1%) и *Севернобанатској* (54,8%) области што указује на неповољне услове за развој пословања у овим областима.

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Основни показатељи пословне демографије по областима

Територијалне јединице			Основана	Угашена	Нето	Нето ефекат	Стопа опстанка (%)
СРБИЈА – СЕВЕР	Београдски регион	Београдска област	12.336	8.120	4.216	1,5	66,2
	Регион Војводине	Западнобачка област	888	660	228	1,3	58,1
		Јужнобанатска област	1.351	1.172	179	1,2	62,5
		Јужнобачка област	4.106	3.107	999	1,3	62,6
		Севернобан, област	476	508	-32	0,9	54,8
		Севернобачка област	870	674	196	1,3	58,8
		Средњебан, област	817	724	93	1,1	57,1
		Сремска област	1.498	1.289	209	1,2	61,4
СРБИЈА – ЈУГ	Регион Шумадије и Западне Србије	Златиборска област	1.391	1.256	135	1,1	59,3
		Колубарска област	911	706	205	1,3	60,2
		Мачванска област	1.537	1.352	185	1,1	53,9
		Моравичка област	1.275	1.006	269	1,3	63,7
		Поморавска област	975	883	92	1,1	59,3
		Расинска област	1.289	991	298	1,3	56,8
		Рашка област	1.923	1.364	559	1,4	55
		Шумадијска област	1.507	1.161	346	1,3	60,9
	Регион Јужне и Источне Србије	Борска област	485	488	-3	1,0	55,9
		Браничевска област	671	516	155	1,3	66,2
		Зајечарска област	425	355	70	1,2	58,8
		Јабланичка област	920	828	92	1,1	55,9
		Нишавска област	2.137	1.868	269	1,1	57
		Пиротска област	345	340	5	1,0	56,3
		Подунавска област	892	746	146	1,2	58,7
		Пчињска област	1.068	697	371	1,5	54,1
		Топличка област	384	396	-12	1,0	51,9
	Регион Косово и Метохија	Косово и Метохија	122	142	-20	7,6	371,6
Укупно СРБИЈА			40.599	31.349	9.250	1,3	61,2

Извор: Министарство привреде, на основу података АПР

3.4. Запосленост

Тенденција смањивања запослености у нефинансијском сектору настављена је и 2014. у односу на 2013. годину. Нефинансијски сектор Србије у 2014. години запошљавао је 1.174.947 радника, од чега је 64,8% (761.539 радника) ангажовано у МСПП.

Број и структура запослених у нефинансијском сектору у 2014. години

Облик организовања	МСПП	Велика	Укупно	
	Број	Број	Број	Структура (%)
Предузећа	553.791	413.408	967.199	82,3
Предузетници	207.748	-	207.748	17,7
Укупно	761.539	413.408	1.174.947	100,0
Структура (%)	64,8	35,2	100,0	

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

У структури МСПП највеће учешће у запослености имају микро предузећа 46,4% (355.389 радника), мала предузећа са 24,6% (185.206 радника) и средња предузећа са 29,0% (220.994 радника).

Према облику организовања 88,3% запослених у МСПП чине запослени у ДОО (464.892 запослена – 61,0%) и предузетничким радњама (207.748 запослених – 27,3%).

Број и структура запослености у МСПП сектору у 2014. години

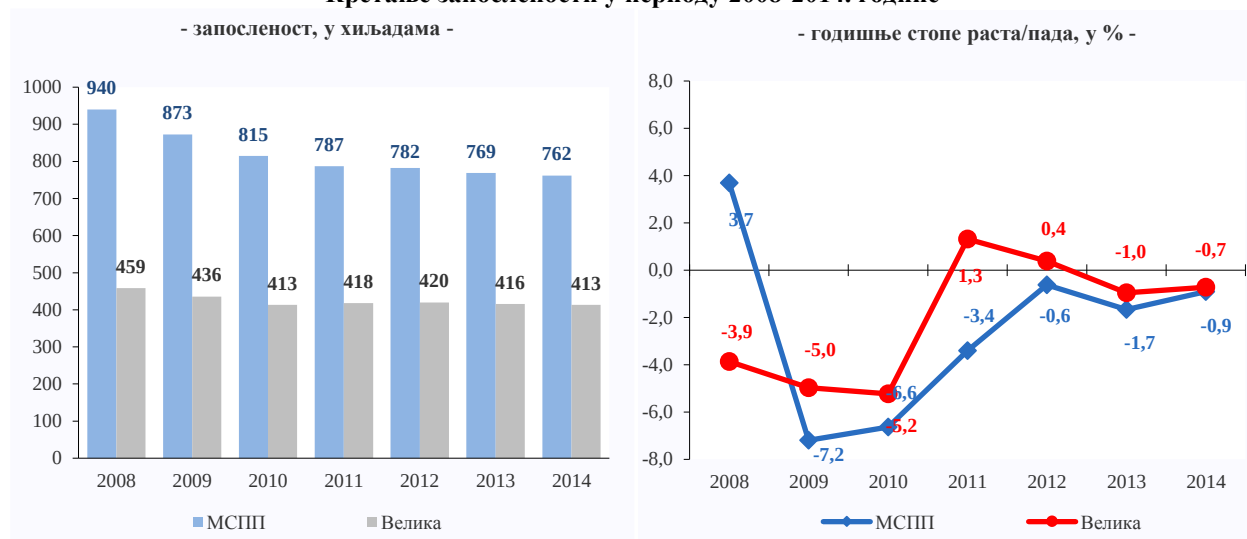
Облик организовања	Микро	Мала	Средња	Укупно	
	Број	Број	Број	Број	Структура (%)
Предузећа	147.641	185.206	220.944	553.791	72,7
АД	1.466	7.084	36.904	45.454	6,0
ДОО	141.138	168.865	154.889	464.892	61,0
Остало	5.037	9.257	29.151	43.445	5,7
Предузетници	207.748	-	-	207.748	27,3
Укупно	355.389	185.206	220.944	761.539	100,0
Структура (%)	46,4	24,6	29,0	100,0	

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

У периоду од 2008. до 2014. године МСПП бележе континуиран пад запослености, с тим што је 2008. године забележен највећи број запослених, а већ у 2009. години је забележен највећи пад (7,2%) што је резултат кризе. Од 2010. године настављена је тенденција успоравања даљег пада запослености у МСПП. За разлику од сектора МСПП, велика предузећа су повећала запосленост у 2011. и 2012. години али недовољно да би апсорбовала пад запослености МСПП, што је утицало на раст незапосленост нефинансијског сектора. У 2013. години дошло је до пада броја запослених у свим предузећима што је резултирало смањење укупне запослености нефинансијског сектора.

У 2014. години забележен је раст запослености код предузетника који није било довољан да неутралише пад запослених у другим предузећима, што је утицало на пад запослених у нефинансијском сектору. Запосленост нефинансијског сектора је смањена за 9.997 радника (-0,8%), а у МСПП за 7.011 радника (-0,9%), у односу на 2013. годину. Највеће стопе смањења броја радника су у микро и малим (-3,6% и -2,1% респективно), док се процес смањивања броја радних места спорије одвијао код средњих предузећа (-0,9%). Неповољне временске прилике и катастрофалне поплаве знатно су погоршале услове привређивања и незавршено реструктурирања условили су опадање броја запослених у великим предузећима за 2.986 (-0,7%).

Кретање запослености у периоду 2008-2014. године

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

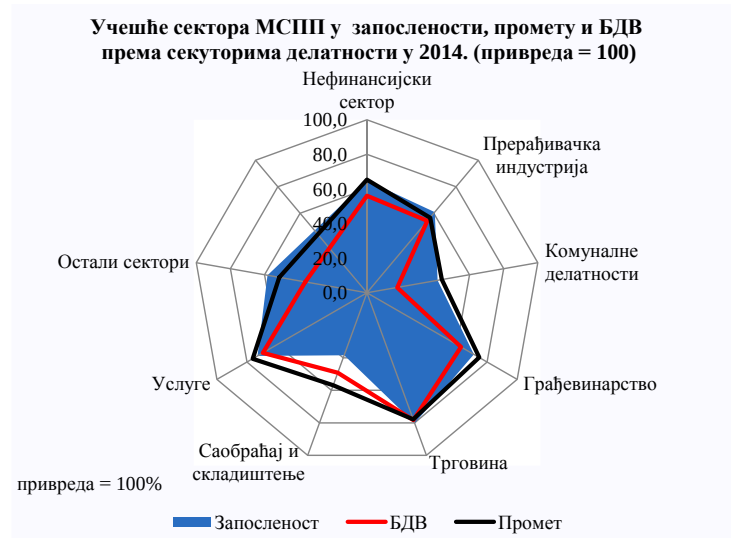
3.5. Секторска заступљеност

У 2014. години предузећа из МСПП сектора имају доминантан утицај на кретање основних индикатора пословања у већини сектора привреде (Прерађивачкој индустрији, Грађевинарству, Трговини на велико и мало, Услугама⁸ и Осталим делатностима⁹), осим у секторима: Рударство, Комуналне делатности¹⁰ и Саобраћај и складиштење у којима доминирају велика предузећа.

⁸ сектори (I, J, L, M, N): Услуге смештаја и исхране, Информисање и комуникације, Пословање с некретностима, Стручне, научне, иновационе и техничке делатности и Административне и помоћне услужне делатности

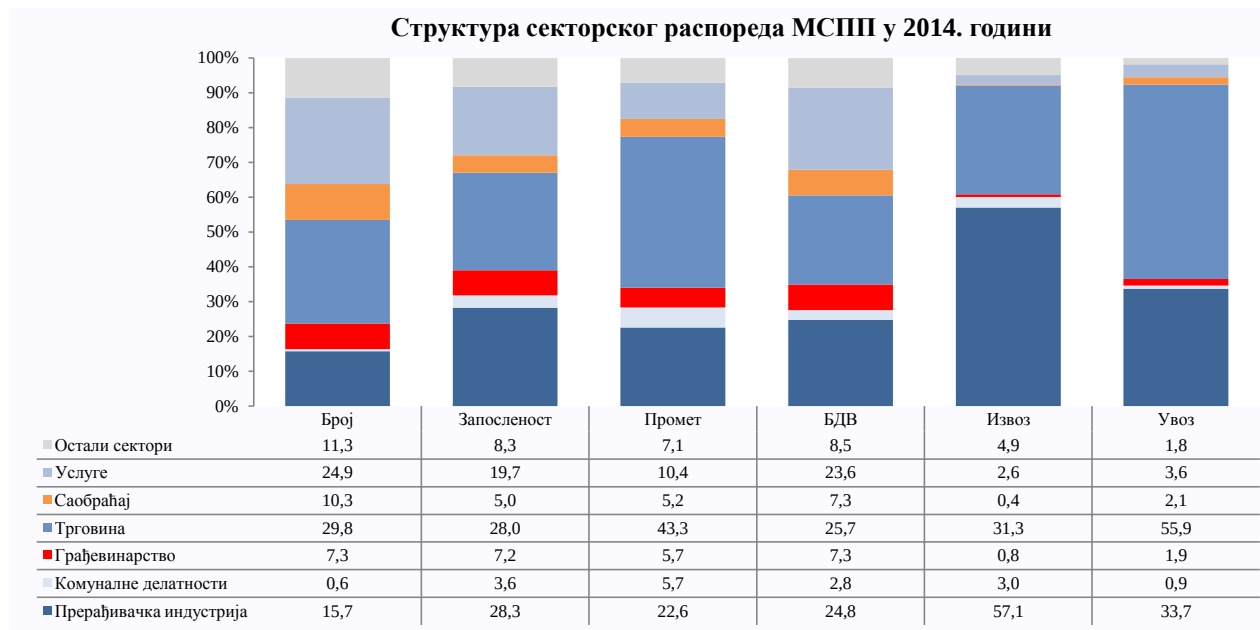
⁹ сектори (A, B, K, O, P, Q, R, S, T): Пољопривреда, шумарство и рибарство, Рударство, Финансијске делатности и делатност осигурања, Државна управа и обавезно социјално осигурање, Образовање, здравствена и социјална заштита, Уметност, забава и рекреација, Остале услужне делатности и Делатност домаћинства као послодавца

¹⁰ сектори (D, E): Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром и Снабдевање водом и управљање отпадним водама

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Највећи број МСПП¹¹ концентрисан је секторима: *Трговина на велико и мало и поправка моторних возила* (96.693 привредних субјеката) и *Прерађивачка индустрија* (51.030 привредних субјеката) који доминирају у свим показатељима пословања предузећа: чине 45,6% привредних субјеката (29,8% и 15,7%), ангажују 56,3% запослених (28,0% и 28,3% респективно), остварују 65,9% промета (43,3% и 22,6%) и стварају 50,4% БДВ (25,7% и 24,8%) сектора МСПП¹².

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Технолошка структура МСПП Прерађивачке индустрије је неповољна и указује на ниску конкурентност домаће индустрије. У оквиру МСПП Прерађивачке индустрије доминирају привредни субјекти из области ниске технолошке сложености (учествују са преко 50% у већини основних показатеља пословања, осим код увоза) коју карактеришу производи ниске додате вредности, мале диференцираности, ниже ценовне и профитне маргине и слабе конкурентске позиције на тржишту. МСПП која послују у високо и средње високо технолошким областима чине свега 9,4% укупног броја МСПП, запошљавају 16,3% радника, стварају 20,8% промета, 21,3% БДВ и генеришу 21,3% извоза и 36,7% увоза сектора МСПП.

¹¹ Анекс Табела 8: Секторски распоред броја предузећа у 2014. години

¹² Анекс Табела 9: Секторски распоред индикатора пословања сектора МСПП у 2014. години; Табела 10: Секторски распоред броја запослених у 2014. години; Табела 11: Секторски распоред промета у 2014. години (у мил. динара); Табела 12: Секторски распоред БДВ у 2014. години (у мил. динара)

**Индикатори МСПП сектора у оквиру прерађивачке индустрије у 2014. години
према технолошкој структури (у %)**

Гране	Број предузећа	Број запослених	Промет	БДВ	Извоз	Увоз
МСПП прерађивачке индустрије	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Ниско технолошки области</i>	62,8	58,6	53,4	50,8	51,8	36,5
Производња прехранбених производа	19,5	25,5	29,1	21,8	21,5	8,7
Производња пића	1,6	1,7	2,3	2,8	1,0	1,1
Производња дуванских производа	0,0	0,2	0,3	0,1	0,3	0,2
Производња текстила	3,3	2,6	1,7	2,2	3,3	3,1
Производња одевних предмета	9,5	8,2	3,2	4,8	5,4	4,2
Производња коже и предмета од коже	1,6	2,9	1,3	1,7	4,3	2,9
Прерада дрвета и производи од дрвета	8,4	5,3	3,7	4,0	4,1	1,9
Производња папира и производа од папира	2,9	2,5	4,8	4,4	6,8	9,0
Штампање и умнож. аудио и видео записа	5,8	3,2	2,7	3,9	1,3	1,7
Производња намештаја	4,1	3,9	2,8	2,9	2,8	2,6
Остале прерађивачке делатности	6,2	2,4	1,6	2,3	1,1	1,1
<i>Средње ниско технолошки области</i>	27,8	25,1	25,8	27,9	26,9	29,7
Производња кокса и деривата нафте	0,1	0,3	1,8	0,6	0,9	3,5
Производња производа од гуме и пластике	5,5	5,9	5,5	6,2	7,4	8,8
Производња произ. од неметал. минерала	5,1	4,7	4,3	5,4	3,4	3,7
Производња основних метала	0,8	1,6	1,6	1,2	2,1	1,0
Произв. металних произ., осим машина	14,6	11,7	11,6	13,1	12,8	12,3
Поправка и монтажа машина и опреме	1,6	0,9	0,9	1,4	0,2	0,5
<i>Средње високо технолошки области</i>	6,6	13,0	15,0	16,1	18,1	22,3
Производња хемикалија и хем. производа	2,0	3,0	5,5	5,0	4,6	6,8
Производња електричне опреме	1,4	2,6	2,3	3,0	3,1	2,3
Произв. непоменутих машина и опреме	2,2	4,3	3,7	5,3	6,2	4,4
Производња моторних возила и приколица	0,7	2,4	3,1	2,3	3,5	8,1
Произв. осталих саобраћајних средстава	0,4	0,7	0,4	0,5	0,8	0,8
<i>Високо технолошки области</i>	2,8	3,3	5,8	5,2	3,2	11,4
Произв. основ. фарм. произв. и препарата	0,1	0,5	0,5	0,9	0,3	0,7
Произв. рачунара, елект. и оптич. произв.	2,6	2,9	5,3	4,3	2,9	10,7

Напомена: Подела области извршена према међународној класификацији

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

У 2014. години, више од 4/5 спољнотрговинске активности сектора МСПП (88,4% извоза и 89,6% увоза) се обавља у оквиру само два сектора: *Прерађивачка индустрија* (57,1% извоза и 33,7% увоза сектора МСПП) и *Трговина на велико и мало и поправка моторних возила* (59,9%, и 31,3% респективно)¹³. Извозно орјентисана МСПП из сектора *Прерађивачка индустрија* (6.429) и *Трговина на велико и мало* (4.761) извезла су производе и услуге у вредности од 510,3 млрд. динара (329,7 и 180,8 млрд. динара респективно) - 88,4% извоза сектора МСПП, односно 39,5% извоза нефинансијског сектора. У увозу, МСПП из сектора *Трговина на велико и мало* (9.421 предузећа) и *Прерађивачка индустрија* (6.024 предузећа) остварила увоз у вредности од 908,8 млрд. динара (566,6 и 342,2 млрд. динара, респективно), што представља 90,8% увоза сектора МСПП, односно 51,3% увоза нефинансијског дела привреде.

У спољнотрговинској активности МСПП сектора у 2014. години, према величини доминирају средња предузећа (48,4% извоза и 41,2% увоза сектора МСПП). У извозу МСПП сектора, **средња предузећа** доминирају у секторима: *Прерађивачка индустрија*, *Грађевинарство* и *Услугне делатности*, **микро предузећа** у секторима: *Комуналне делатности*, *Трговина на велико и мало* и *Саобраћај и складиштење*, а **мала предузећа** у *Осталим делатностима*. У увозу МСПП сектора, **средња предузећа** доминирају у секторима: *Прерађивачка индустрија*, *Услугне* и *Остале делатности*, **мала предузећа** у секторима: *Грађевинарство*, *Трговина на велико и мало* и *Саобраћај и складиштење*, а **микро предузећа** у *Комуналним делатностима*.

¹³ Анекс Табела 13: Спољнотрговински промет – секторски распоред у 2014. години

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

У 2014. години сектор МСПП услед веће вредности увоза (1.014,3 млрд. динара) у односу на извоз (577,8 млрд. динара) забележио је дефицит у спољнотрговинској размени у вредности од 436,5 млрд. динара¹⁴. Посматрано према секторима делатности, МСПП су остварила суфицит само у секторима: *Комуналне и Остале делатности*. Највећи дефицит забележен је у сектору *Трговина на велико и мало и поправка моторних возила* (385,8 млрд. динара или 88,4% дефицита сектора МСПП), док је у сектору *Прерађивачка индустрија* забележен дефицит у вредности од 12,5 млрд. динара, који је мањи од дефицита који је забележен у секторима: *Услугне делатности* (21,9 млрд. динара), *Саобраћај и складиштење* (19,8 млрд. динара) и *Грађевинарство* (14,5 млрд. динара).

На недовољну развијеност сектора МСПП указује и мали број МСПП која послују у разменљивим секторима (18,3% свих предузећа нефинансијског сектора). Ова МСПП запошљавају 22,8%, остварују 21,8% прихода и стварају 18,0% БДВ нефинансијског сектора привреде, што је дупло мање од учешћа МСПП која послују у неразменљивим секторима привреде. Груписање МСПП у неразменљивим, претежно услужним секторима, које карактерише релативно нижа улагања у стална средства и бржи обрт капитала, указује на ниске финансијско-економске перформансе развоја МСПП сектора у Србији и потребу промене секторске структуре МСПП у корист развоја МСПП из разменљивих сектора, чији производи учествују у међународној размени. Развој МСПП из разменљивих сектора основна је претпоставка повећања извоза, индустрије и извозне конкурентности сектора МСПП и развоја привреде Србије у целини.

Индикатори пословања МСПП према делатности, у 2014. години

	Број предузећа		Запосленост		Промет		БДВ	
	број	% привреде	број	% привреде	мил. дин.	% привреде	мил. дин.	% привреде
Разменљиви сектори	59.273	18,3	268.386	22,8	1.995	21,8	331	18,0
Прерађивачка инд.	51.030	15,7	215.221	18,3	1.356	14,8	255	13,9
Остали разменљиви	8.243	2,5	53.165	4,5	640	7,0	76	4,1
Неразменљиви сектори	265.000	81,6	493.153	42,0	4.004	43,7	698	38,0
Грађевинарство	23.810	7,3	54.947	4,7	342	3,7	75	4,1
Трговина	96.693	29,8	213.309	18,2	2.597	28,3	264	14,4
Стручне, научне, иновац. и техн. делат.	38.200	11,8	55.529	4,7	272	3,0	95	5,2
Остали неразменљиви	106.296	32,7	169.368	14,4	792	8,6	264	14,4
Укупно МСПП	324.272	99,8	761.539	64,8	5.999	65,4	1.030	56,0

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

3.6. Регионални распоред

Сектор МСПП доминира у свим регионима и већини регионалних области Србије, мада постоје значајне разлике у развијености сектора МСПП између појединих региона и области. Посматрано према броју предузећа и запослености сектор МСПП доминира у свим областима. Према броју предузећа сектор МСПП учествује у свим областима са преко 99,8%, осим у *Борској области* где учешће сектора МСПП износи 99,7%¹⁵. Доминантно учешће у свим областима сектор МСПП има и у погледу запослености. Највеће учешће запослених сектор МСПП има у укупној запослености *Мачванске* (84,7%), *Зајечарске* (83,7%) и *Севернобачке области* (82,5%), а најмање у запослености *Зајечарске* (51,8%), *Београдске* (54,9%) и *Подунавске области* (58,4%). Сектор МСПП¹⁶ има доминантан утицај и на формирање промета и БДВ у већини регионалних области, осим у *Јужнобачкој*, *Шумадијској* и *Пиротској области* у којима доминирају велика предузећа у стварању промета и БДВ, и у *Борској* и *Браничевској области* где МСПП имају мање учешће у стварању БДВ од великих предузећа.

¹⁴ Анекс Табела 14: Спољнотрговински промет – секторски распоред у 2014. години, по величини предузећа

¹⁵ Анекс Табела 17: Регионални распоред броја предузећа у 2014; Табела 18: Регионални распоред броја запослених у 2014.

¹⁶ Анекс Табела 16: Регионални распоред показатеља пословања сектора МСПП у 2014. години; Табела 19: Регионални распоред промета у 2014. години; Табела 20: Регионални распоред БДВ у 2014. години;

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Посматрано према регионима, сектор МСПП има највеће учешће у региону **Шумадије и Западне Србије** (чини 99,9% предузећа, запошљава 72,6% радника, остварују 71,3% промета и ствара 64,9% БДВ региона), а најмање у **Београдском региону** (чини 99,8% предузећа, запошљава 54,9% радника, остварује 64,8% промета и ствара 52,6% БДВ региона). Иако имају најмање учешће у односу на регион, МСПП из **Београдског региона** (са учешћем од 31,8% у укупном броју МСПП, 32,5% у запослености, 45,0% у промету и 43,9% у БДВ сектора МСПП) доминирају у односу на МСПП из **Региона Војводине, Региона Шумадије и Западне Србије и Региона Јужне и Источне Србије**.

Регионални распоред МСПП у 2014. години према регионалним областима
(МСПП привреде=100)

			Број предузећа	Број запослених	Промет	БДВ	Извоз	Увоз
СРБИЈА – СЕВЕР	Београдски регион	Београдска област	31,8	32,5	45,0	43,9	33,9	57,6
		Западнобачка област	2,1	2,0	2,0	1,7	2,1	0,7
	Регион Војводине	Јужнобанатска област	4,0	3,1	3,1	2,8	2,9	1,5
		Јужнобачка област	10,4	10,3	11,1	10,6	12,1	9,2
		Севернобанатска област	1,4	1,9	1,4	1,6	3,1	1,0
		Севернобачка област	2,4	3,2	2,9	2,9	3,8	3,0
		Средњобанатска област	1,9	2,2	1,9	2,0	2,4	1,4
		Сремска област	4,0	4,5	4,4	4,6	6,4	5,3
СРБИЈА – ЈУГ	Регион Шумадије и Западне Србије	Златиборска област	3,7	3,8	2,4	3,0	3,5	1,4
		Колубарска област	2,6	2,0	1,7	1,7	1,8	0,9
		Мачванска област	3,4	3,4	3,2	2,9	5,1	2,1
		Моравичка област	3,3	3,2	2,7	2,9	3,3	2,8
		Поморавска област	2,6	2,5	1,7	1,8	1,3	0,8
		Расинска област	2,9	2,5	1,8	1,7	2,5	1,3
		Рашка област	3,7	3,3	2,1	2,2	1,5	1,5
		Шумадијска област	3,4	3,7	2,8	3,3	2,7	3,9
	Регион Јужне и Источне Србије	Борска област	1,2	1,2	1,3	0,7	2,4	0,4
		Браничевска област	2,0	1,6	1,1	1,1	0,5	0,3
		Зајечарска област	1,0	1,2	0,6	0,8	0,9	0,4
		Јабланичка област	2,1	2,0	1,1	1,3	1,4	0,4
		Нишавска област	4,2	4,6	2,5	3,0	2,9	2,0
		Пиротска област	0,8	1,1	0,5	0,7	0,5	0,2
		Подунавска област	2,1	1,6	1,2	1,3	1,0	0,8
		Пчињска област	1,9	1,9	1,0	1,0	1,5	0,8
		Топличка област	0,8	0,8	0,5	0,6	0,3	0,2

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

МСПП из Београдске области имају веће учешће у структури сектора МСПП у односу на МСПП из других области, а посебно у односу на МСПП из *Топличке, Пиротске и Зајечарске* области које заједно чине свега 2,6% укупног броја МСПП, запошљавају 3,1% радника, остварују 1,5% промета и стварају 2,0% БДВ сектора МСПП, што указује на велику територијалну неуједначеност нивоа развијености сектора МСПП у Србији.

Индикатори пословања МСПП по регионима, у 2014.

Регион	Број предузећа		Запосленост		Промет		БДВ		Извоз		Увоз	
	број	% прив.	број	% прив.	млрд дин.	% прив.	млрд дин.	% прив.	млрд дин.	% прив.	млрд дин.	% прив.
Београдски	103.262	31,8	247.609	21,1	2.699	29,4	452	24,6	196	15,2	585	32,8
Војводина	85.117	26,2	206.864	17,6	1.608	17,5	270	14,7	190	14,7	224	12,6
Шумадија и Западна Србија	83.492	25,7	185.257	15,8	1.102	12,0	200	10,9	126	9,8	149	8,4
Јужна и Источна Србија	52.401	16,1	121.809	10,4	591	6,4	108	5,9	65	5,1	56	3,2
Укупно МСПП	324.272	99,8	761.539	64,8	5.999	65,4	1.030	56,0	578	44,8	1.014	57,0

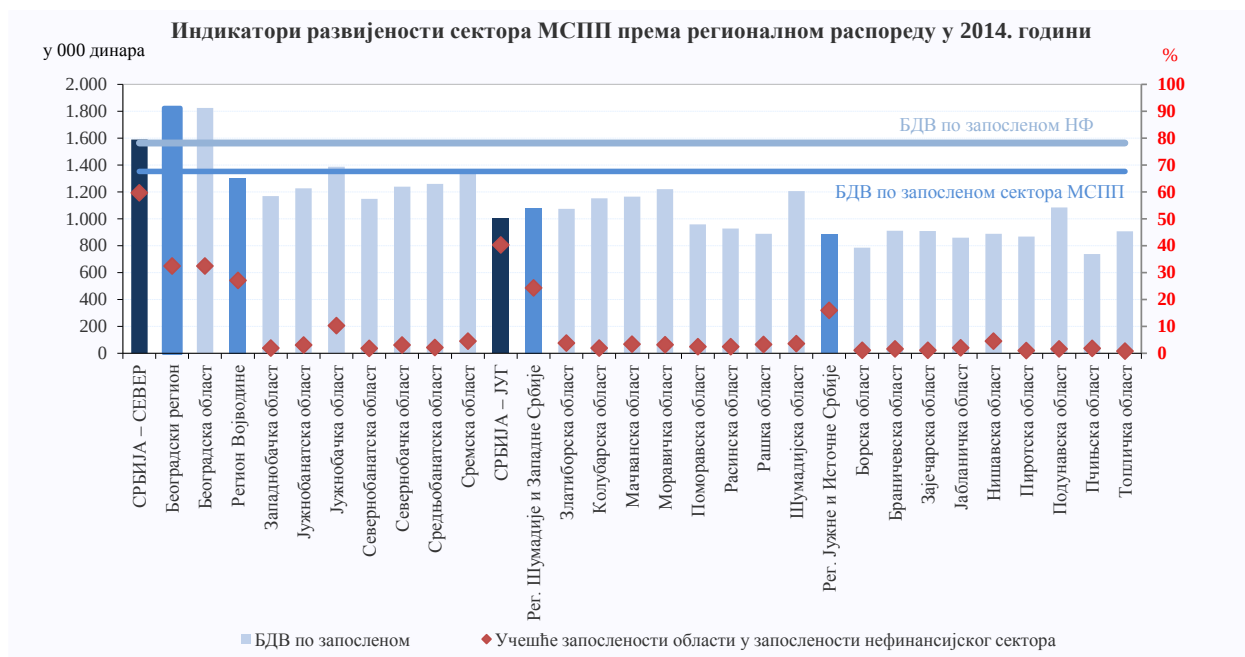
Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

У 2014. години присутна је велика диспропорција у нивоу економске развијености између региона и области што представља један од дугорочно највећих развојних ограничења привреде Србије. Према БДВ по запосленом, МСПП из Београдског региона су 2,1 пута продуктивнија у односу на МСПП из региона Јужне и Источне Србије, 1,7 пута у односу на МСПП из региона Шумадије и Западне Србије и 1,4 пута у односу на МСПП из региона Војводине. Велика диспропорција у нивоу развијености сектора МСПП постоји и на нивоу области. Однос БДВ по запосленом МСПП најразвијеније (Београдске) области и најмање развијене (Пчињске) области износи 2,5:1 и указује на велику неравномерност у достигнутом степену развоја области у Србији.

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

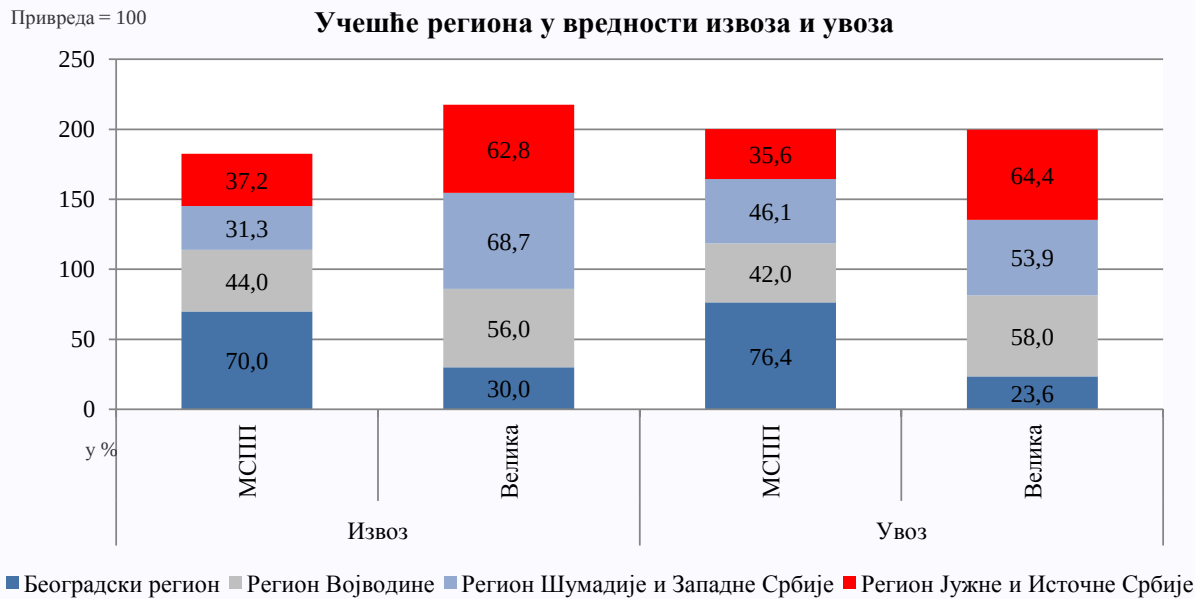
У 2014. години остварена продуктивност (БДВ по запосленом) је највећа у развијеним областима (*Београдској, Јужнобачкој и Сремској области*), а продуктивност изнад просека сектора МСПП имају сва предузећа са територије *Београдске области*, као и предузећа средње величине у *Јужнобанатској, Севернобачкој, Средњобанатској, Сремској, Колубарској, Маčванској, Моравичкој и Шумадијској области*, и мала предузећа из *Западнобачке, Јужнобачке, Севернобанатске, Среднобанатске, Сремске и Моравичке области*.

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Сектор МСПП има значајну улогу у спољнотрговинској размени нефинансијског сектора - учествује са 44,8% у извозу, 57,0% у увозу и 89,3% у спољнотрговинском салду (дефициту) нефинансијског дела привреде. Посматрано према регионима, доминантну улогу у извозу и увозу сектор МСПП има једино у **Београдском региону** (70,0% извоза и 76,4% увоза). Најмањи утицај на спољнотрговинске токове сектор МСПП има у **Региону Шумадија и Западна Србија** (31,3% извоза и 46,1% увоза), а у **Региону Војводина** сектор МСПП учествује са 44,0% у извозу и 42,0% у увозу нефинансијског дела привреде. Сектор МСПП из **Региона Јужна и Источна Србија** у извозу нефинансијског дела привреде учествује са 37,2%, а у увозу са 46,1% и једини је регион у коме сектор МСПП у 2014. години остварио суфицит у спољнотрговинској размени (суфицит у вредност од 8,9 млрд. динара је резултат спољнотрговинских активности средњих и микро предузећа, пошто су мала предузећа и предузетници остварили дефицит у трговини са иностранством).

На неповољну ситуацију у спољнотрговинској размени указује дефицит нефинансијског сектора Србије од 488,7 млрд. динара. Суфицит је остварен само у **Региону Шумадија и Западна Србија** (80,0 млрд. динара) – резултат је суфицита великих предузећа (102,6 млрд. динара), јер је сектор МСПП остварио дефицит од 22,6 млрд. динара и **Региону Јужна и Источна Србија** (17,3 млрд. динара) где је суфицит остварен захваљујући позитивним спољнотрговинским билансом и сектора МСПП и великих предузећа (8,9 и 8,4 млрд. динара респективно). Највећи део укупног дефицита сектора МСПП који износи 436,5 млрд. динара (89,3% дефицита нефинансијског сектора) остварила су МСПП из **Београдског региона** (89%), а дефицит сектора МСПП остварен је и у **Региону Војводина** (34,2 млрд. динара) и **Региону Шумадија и Западна** (22,6 млрд. динара).

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Сектор МСПП има највећи утицај на висину оствареног извоза у 11 од 25 области и увоза у 12 од 25 области. Највећи утицај на спољнотрговинску активност сектор МСПП има у *Мачванској* (92,2% извоза и 87,7% увоза), *Рашкој* (80,7% и 96,5%) и *Расинској области* (79,9% и 89,0%), а најмањи у *Пиротској* (8,5% извоза и 10,1% увоза), *Шумадијској* (7,6% извоза и 25,1% увоза) и *Топличкој области* (15,6% и 21,0%) где доминирају велика предузећа.

Највећи део спољнотрговинске активности сектора МСПП (46,1% извоза и 66,9% увоза) груписан је у *Београдској* (5.259 извозника остварило је 196,0 млрд. динара извоза – 33,9% извоза сектора МСПП и 15,2% нефинансијског сектора, односно 8.967 увозника остварило је 584,5 млрд. динара увоза – 59,3% увоза МСПП и 32,8% нефинансијског сектора)¹⁷ и *Јужнобачкој области* (1.492 извозника остварило је 70,2 млрд. динара извоза - 12,1% извоза сектора МСПП и 5,4% нефинансијског сектора, односно 2.342 увозника остварило је 93,6 млрд. динара увоза – 9,2% увоза МСПП сектора и 5,3% увоза нефинансијског сектора).

Дефицит у спољнотрговинској размени забележила су МСПП из *Београдске* (388,5 млрд. динара – 89,0% сектора МСПП) и *Јужнобачке, Севернобачке, Сремске, Моравичке, Рашке, Шумадијске, Нишавске и Подунавске области*. Суфицит су остварила МСПП из 16 области: *Западнобачка, Јужнобанатска, Севернобанатска, Средњобанатска, Златиборска, Колубарска, Мачванска, Поморавска, Расинска, Борска, Браничевска, Зајечарска, Јабланичка, Пиротска, Пчињска, и Топличка област*.¹⁸

Највећи извозници и увозници, у оквиру сектора МСПП, у већини области су средња предузећа, осим у **извозу** *Јужнобанатске, Поморавске, Рашке и Подунавске области* где доминирају мала и *Расинске и Борске области* где доминирају микро предузећа. У **увозу** средња предузећа доминирају у 16 области (*Београдска, Западнобачка, Јужнобачка, Севернобанатска, Севернобачка, Средњобанатска, Сремска, Колубарска, Мачванска, Моравичка, Шумадијска, Борска, Зајечарска, Јабланичка, Нишавска и Пиротска област*), мала предузећа у 7 области (*Јужнобанатска, Златиборска, Поморавска, Рашка, Браничевска, Пчињска и Топличка област*), а микро предузећа у *Расинској и Подунавској области*.

¹⁷ Анекс Табела 25: Спољнотрговинска активност – регионални распоред МСПП у 2014. години

¹⁸ Анекс Табела 27: Спољнотрговинска активност – регионални распоред у 2014. години, по величини предузећа

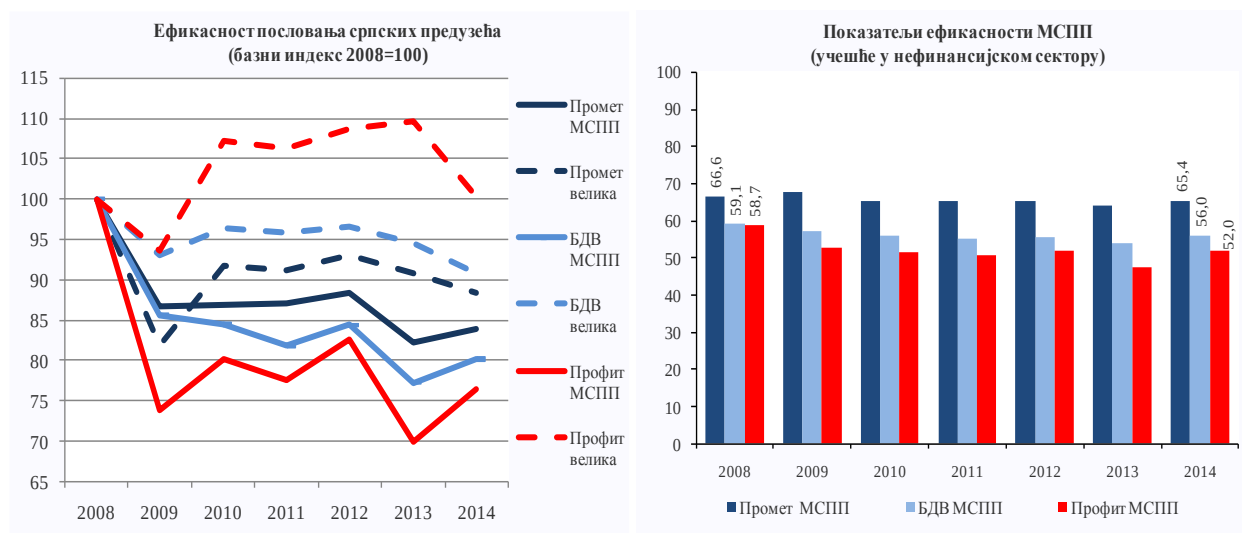
3.7. Ефикасност пословања МСПП

Показатељи ефикасности пословања малих и средњих предузећа у 2014. години су побољшани у поређењу са претходном годином, међутим, нису достигли ниво пре кризе - у поређењу са 2008. годином пад промета сектора МСПП износи -16,0%, бруто додате вредности - 19,8%, а профита -23,5%.

У поређењу са 2013. годином, показатељи ефикасности сектора МСПП су повољнији од просека привреде и великих предузећа:

- Промет је повећан 2,0% (у привреди 0,3%; код великих пад -2,8%),
- БДВ је повећана 3,8% (у привреди 0,2%; код великих пад -4,0%),
- Профит је повећан 9,4% (у привреди 0,02%; код великих пад -8,5%).

МСПП имају доминантну позицију у стварању промета и БДВ нефинансијског сектора привреде (65,4% и 56,0% у 2014. години). Висока стопа пада профита сектора МСПП у 2013. години на кратко се одразила на губитак водеће позиције, међутим, у 2014. години МСПП поново генеришу више од половине укупног профита, односно 52,0% (47,6% у 2013. години).

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

3.7.1. Укупан промет

Промет¹⁹ МСПП у 2014. години достигао је вредност од 5.999,4 млрд. динара или 18,5 мил. динара по предузећу и 7,9 мил. динара по запосленом.

Промет малих и средњих предузећа у 2014. години генерише 65,4% промета нефинансијског сектора и у поређењу са 2013. годином, реално је већи 2,0% (у привреди +0,3%; код великих -2,8%).

Укупан промет нефинансијског сектора у 2014. години према величини и облику организовања привредних субјеката

Облик организовања	МСПП	Велика	Укупно	
	у млрд. динара	у млрд. динара	у млрд. динара	структура (%)
Предузећа	5.040,8	3.168,9	8.209,7	89,5
Предузетници	958,6		958,6	10,5
Укупно	5.999,4	3.168,9	9.168,2	100
Структура (%)	65,4	34,6	100	

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

¹⁹ Промет (turnover) према стандардима Eurostat, обухвата фактурисану вредност реализованих роба и услуга трећим лицима (изузев пореза на додату вредност, као и пореза и такси који нису у директној вези са производним процесом) посматрано у одређеном временском периоду. Промет се може посматрати као показатељ активности и тржишног раста, а обзиром да показује будуће приливе новца на основу пружених услуга и продатих роба, индикатор је будућих инвестиција.

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Опредељујући утицај на висину промета МСПП²⁰ у 2014. години имају микро предузећа (38,7%; 39,1% 2013.), а према облику организовања ДОО (75,4%; 68,0% у 2013.). Деоничарска друштва средње величине стварају 27,9% промета МСПП, односно 18,2% промета нефинансијског сектора.

Укупан промет МСПП сектора у 2014. години према величини и облику организовања привредних субјеката

Облик организовања	Микро	Мала	Средња	Укупно	
	млрд. динара	млрд. динара	млрд. динара	млрд. динара	структура (%)
Предузећа	1.363,5	1.727,9	1.949,5	5.040,8	84,0
АД	10,7	109,8	202,1	202,1	3,4
ДОО	1.289,0	1.560,1	1.672,1	4.521,1	75,4
Остало	63,8	58,0	75,2	197,1	3,3
Предузетници	958,6			958,6	16,0
Укупно млрд, динара	2.322,0	1.727,9	1.949,5	5.999,4	100,0
Структура (%)	38,70	28,80	32,49	100	

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Пословна активност мерена прометом по запосленом у сектору МСПП реално је већа 3,0% (1,2% у привреди). Посматрано по величини, највећи раст је код средњих предузећа (10,2%), док је пад овог индикатора у односу на 2013. годину забележен код малих предузећа (-1,8%) и великих предузећа (-2,1%).

Показатељи пословне активности привредних субјеката по величини 2014.

	Промет по предузећу		Промет по запосленом	
	млн. дин.	стопа раста 2013-2014 (%)	млн. дин.	стопа раста 2013-2014 (%)
Микро	7,4	-1,8	6,5	1,4
Мала	187,9	-2,2	9,3	-1,8
Средња	914,8	9,2	8,8	10,2
МСПП	18,5	-0,7	7,9	3,0
Велика	6414,7	-2,8	7,7	-2,1
Укупно	28,2	-2,4	7,8	1,2

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

3.7.2. Бруто додата вредност

Бруто додата вредност (БДВ)²¹ указује на кретање укупних пословних активности и нивоа развијености тржишне привреде. У нефинансијском сектору привреде Србије је у 2014. години остварено 1.837.6 млрд. динара бруто додате вредности - 5,7 мил. динара по предузећу. У сектору МСПП остварено је 1.029,6 млрд. динара или 56,0% (54,1% у 2012. години).

БДВ нефинансијског сектора у 2014. години према величини и облику организовања привредних субјеката

Облик организовања	МСПП	Велика	Укупно	
	у млрд. динара	у млрд. динара	у млрд. динара	структура (%)
Предузећа	793,5	808,1	1.601,5	87,2
Предузетници	236,1		236,1	12,8
Укупно	1.029,6	808,1	1.837,6	100
Структура (%)	56,0	44,0	100	

Извор: Министарство привреде на основу подата РЗС

²⁰ Анекс: Табела 29. Промет сектора МСПП у периоду 2013-2014.

²¹ Бруто додата вредност (*gross value added*) је разлика између вредности финалних производа у базним ценама (вредност произведених роба и услуга које су настале као резултат процеса производње) и међуфазне потрошње у куповним ценама (вредност свих роба и услуга која је у одређеном обрачунском периоду утрошена у процесу производње). РЗС је, након усаглашавања са Eurostat методологијом и стандардима и праксом земаља чланица Европске Уније, припремио базу података за БДВ за период од 2004. до 2014. године.

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

У структури БДВ МСПП, посматрано по величини²² највећу вредност остварила су микро предузећа (40,4%), а према облику организовања ДОО (67,8%). Структура БДВ се није битније мењала у односу на претходне године.

БДВ нефинансијског сектора у 2014. години према величини и облику организовања привредних субјеката

Облик организовања	Микро	Мала	Средња	Укупно	
	млрд. дин.	млрд. дин.	млрд. дин.	млрд. дин.	структура (%)
Предузећа	179,4	279,3	334,7	793,5	77,1
АД	-0,1	10,7	43,5	54,2	5,3
ДОО	176,2	261,7	259,9	697,8	67,8
Остало	3,3	6,9	31,4	41,5	4,0
Предузетници	236,1			236,1	22,9
Укупно	415,5	279,3	334,7	1.029,6	100,0
Структура (%)	40,4	27,1	32,5	100,0	

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

У поређењу са 2013. годином БДВ сектора МСПП већа је 3,8%, а све категорије предузећа у овом сегменту привреде бележе позитивне стопе (6,9% микро; 0,9% мала; 2,6% средња). Позитивне тенденције у сектору МСПП ублажиле су неповољна кретања овог показатеља код великих предузећа (настављен тренд пада БДВ: -2,0% у 2013.; -4,0% у 2014.), а на укупном нивоу, за разлику од претходне године, остварен раст БДВ од 0,2% (пад од -5,6% у 2013.).

МСПП у периоду 2008-2014. у просеку стварају 56,2% БДВ нефинансијског сектора. Међутим, продуктивност и ефикасност пословања у Србији значајно детерминишу велики привредни ситеми – у 2014. години у 494 великих предузећа (0,2% укупног броја привредних субјеката) ангажовано је 35,2% запослених и остварено 44,0% БДВ нефинансијског сектора. Допринос МСПП укупно оствареној производњи нижи је од доприноса запослености (56,0% према 64,8%, респективно), што се одражава на нижи ниво продуктивности МСПП у односу на велика предузећа за 30,8% (у односу на просек нефинансијског сектора за 13,5%).

Изведени показатељи БДВ 2014. године

	БДВ по предузећу		БДВ по запосленом		БДВ/Промет	
	млн. дин.	стопа раста 2013-2014 (%)	млн. дин.	стопа раста 2013-2014 (%)	у %	стопа раста 2013-2014 (%)
Микро	1,3	3,8	1.169	7,2	17,9	5,7
Мала	30,4	2,6	1.508	3,0	16,2	4,9
Средња	157,1	2,6	1.515	3,5	17,21	-6,0
МСПП	3,2	1,0	1.352	4,7	17,2	1,7
Велика	1.635,7	-4,0	1.955	-3,3	25,5	-1,2
Укупно	5,7	-2,5	1.564	1,1	20,0	-0,1

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

У сектору МСПП, у поређењу са 2013. годином остварене су реалне стопе раста вредности БДВ по предузећу (1,0%) и БДВ по запосленом (4,7%). Раст ових показатеља је најизраженији код микро предузећа (3,8% и 7,2%). Показатељи продуктивности су, као и ранијих година, најповољнији код великих предузећа и поред чињенице да су БДВ по предузећу и БДВ по запосленом смањени -4,0% односно -3,3%, још увек су далеко виши од просека МСПП и нефинансијског сектора.

Производна и тржишна активност, мерена учешћем БДВ у промету, бележи раст код свих категорија величине у сектору МСПП, што ипак није било довољно да овај индикатор буде позитиван и на укупном нивоу.

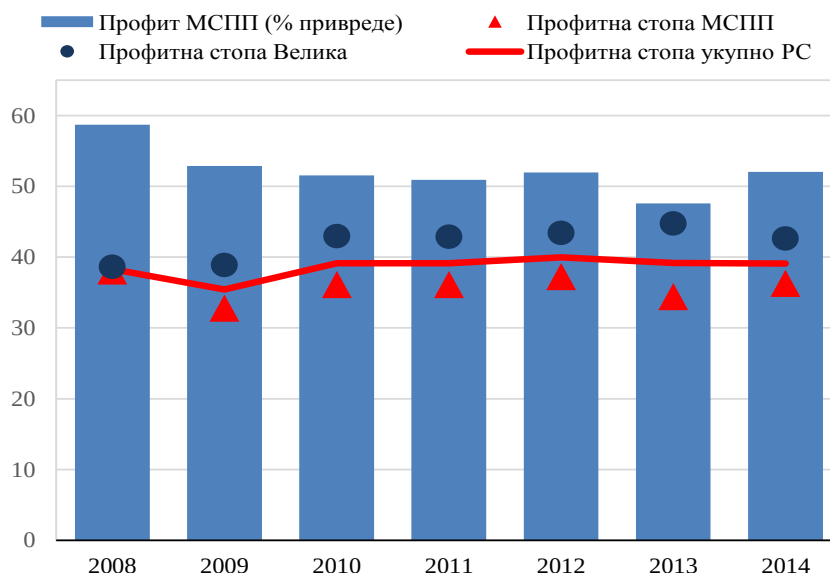
²² Анекс: Табела 30. БДВ сектора МСПП у периоду 2013-2004.

3.7.3. Профитабилност МСПП

Профит МСПП у 2014. години је у односу на 2013. годину повећан 9,4%. Раст профита одразио се на раст учешћа овог сегмента привреде у профиту нефинансијског сектора са 47,6% на 52,0% респективно. Профитна стопа МСПП повећана је са 34,5% у 2013. на 36,3% у 2014. години. Профит и профитна стопа МСПП и поред позитивних кретања у последњој посматраној години су и даље испод нивоа 2008. године.

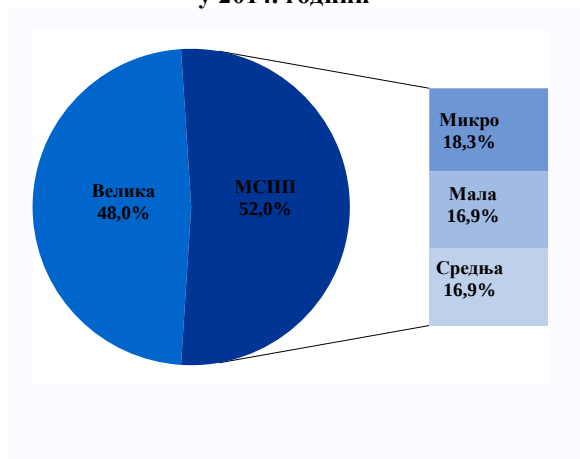
Профитабилност МСПП 2008-2014.

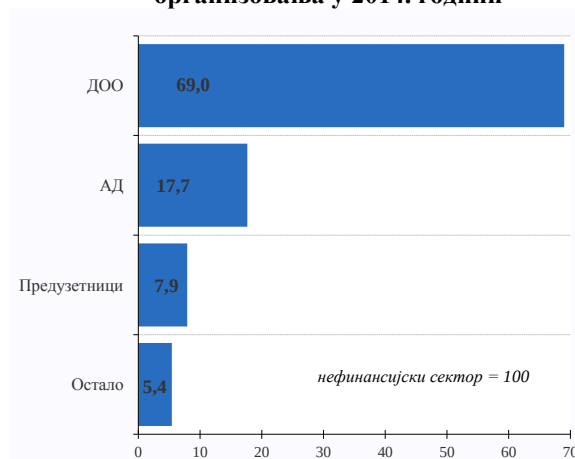
Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Сектор МСПП је у 2014. години остварио 373,9 млрд. динара профита²³ или 52,0% нефинансијског сектора (718,4 млрд. динара). Највећи део профита Сектора реализован је у микро предузећима – 35,1%, односно 18,3% профита нефинансијског сектора, док су мала²⁴ и средња предузећа створила 32,4% и 32,5% респективно. Према облику организовања највећи профит остварен је у ДОО – 82,4% профита сектора МСПП (42,9% профита нефинансијског сектора)²⁵.

Структура профита према величини предузећа у 2014. години

Структура профита привреде према облику организовања у 2014. години

Извор: Министарство привреде

²³ Профит = БДВ – трошкови рада

²⁴ Предузетници са оствареним профитом од 57,0 млрд. динара (15,2% профита МСПП – 7,9% профита нефинансијског сектора) сврстани су у микро предузећа

²⁵ Анекс: Табела 31. Профит нефинансијског сектора Србије у 2014. години према облику организовања и величини предузећа (у мил. динара)

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Профит и ниво профитабилности у 2014. према величини предузећа

	Микро	Мала	Средња	Укупно МСПП	Велика	Нефинансијск и сектор
Профит (мил. дин)	131.298	121.266	121.350	373.914	344.514	718.428
Учешће у профиту МСПП, у %	35,1	32,4	32,5	100,0	-	-
Учешће у профиту нефинансијског сектора, у %	18,3	16,9	16,9	52,0	48,0	100,0
Профитабилност	31,6	43,4	36,3	36,3	42,6	39,1
Ниво профитабилности (профитабилност МСПП= 100 индексних поена)	87,0	119,5	99,8	100,0		
Ниво профитабилности (профитабилност нефинансијског сектора = 100 индексних поена)	80,8	111,0	92,7	92,9	109,1	100,0

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Профитна стопа МСПП у 2014. години бележи раст од 5,4% у поређењу са претходном годином (код великих и у привреди пад -4,7% односно -0,2%), међутим мала и средња предузећа су још увек најнепрофитабилнији део привреде - стопа профитабилности²⁶ МСПП у 2014. години износи 36,3% и испод просека је и великих система (42,6%) и нефинансијског сектора (39,1%).

Када изузмемо предузетнике који су остварили најнижу стопу профитабилности (24,1%), ниво профитабилности МСП већи је за 10,0 индексних поена у односу на сектор МСПП захваљујући профитабилности ДОО²⁷ (индекс нивоа 121,6). Такође, МСП ДОО су једина остварила повољнију стопу профитабилности од просека нефинансијског сектора (индекс нивоа 112,9). Непрофитабилно пословање осталих облика организовања (изузев АД и ДОО) највећим делом је резултат незавршеног процеса реструктурирања друштвеног и јавног сектора.

Профит и ниво профитабилности МСПП сектора у 2014. према облику организовања

	МСП	МСП АД	МСП ДОО	МСП Остало	Предузет-ници	МСПП	Нефинансијски сектор
Профит (мил. дин)	316.924	9.940	308.126	-1.143	56.991	373.914	718.428
Учешће у профиту МСПП у %	84,8	2,7	82,4	-0,3	15,2	100	
Учешће у профиту нефинансијског сектора, %	44,1	1,4	42,9	-0,2	7,9	52,0	100,0
Профитабилност	39,9	18,4	44,2	-2,8	24,1	36,3	39,1
Ниво профитабилности (профитабилност МСПП= 100 индексних поена)	110,0	50,6	121,6	-7,7	66,4	100,0	
Ниво профитабилности (профитабилност нефинансијског сектора = 100 индексних поена)	102,2	46,9	112,9	-7,2	61,6	92,8	100,0

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

3.7.3.1. Профитабилност МСПП по секторима

Висина профита већине сектора нефинансијског дела привреде опредељена је пословањем сектора МСПП²⁸, док велика предузећа имају одлучујући утицај на висину оствареног профита у секторима: *Рударство, Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром, Снабдевање водом и управљање отпадним водама, Информисање и комуникација и Уметност, забава и рекреација.*

МСПП су концентрисана у радно интензивним и услужним делатностима са бржим обртом капитала и краћим производним циклусом, тако да је око 2/3 профита сектора МСПП остварено у секторима *Трговина на велико и мало (27,8%), Прерађивачка индустрија (26,4%) и пољопривреда, шумарство и рибарство (7,6%) и Грађевинарство (6,3%).* Профитабилност ових сектора је изнад нивоа МСПП, док ниво привреде превазилазе МСПП у областима Трговина на велико и мало и Грађевинарство.

²⁶ Стопа профитабилности = Профит / БДВ*100

²⁷ Анекс: Табела 32. Стопе профитабилности нефинансијског сектора Србије у 2014. години према облику организовања и величини предузећа (у %)

²⁸ Анекс: Табела 33. Профит нефинансијског сектора Србије у 2014. години., по секторима делатности (у мил. динара)

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

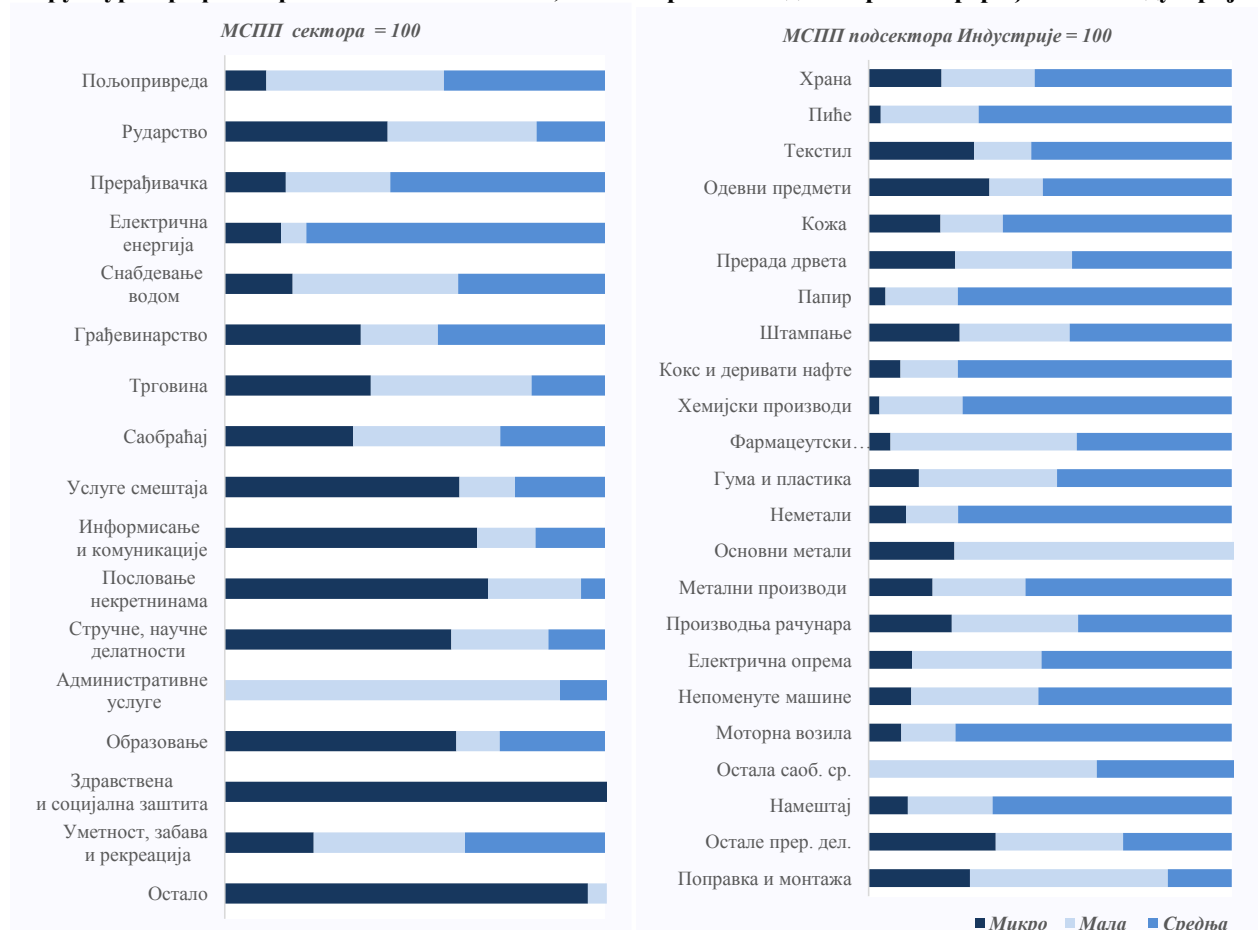
Секторска профитабилност МСПП у 2014.

Сектори	Профит МСПП (мил, динара)	Учешће у профиту МСПП (у %)	Учешће у профиту нефинансијског сектора (у %)	Профитабилност	Ниво профитабилности (профитабилност МСПП = 100 индексних поена)	Ниво профитабилности (профитабилност нефинансијског сектора = 100 индексних поена)
Трговина	103.842	27,8	14,5	39,3	108,3	100,5
Прерађивачка индустрија	98.850	26,4	13,8	38,8	106,8	99,1
Пољопривреда	28.454	7,6	4,0	37,7	103,8	96,4
Грађевинарство	23.425	6,3	3,3	55,9	153,9	142,9
Саобраћај	27.206	7,3	3,8	36,1	99,4	92,2
Стручне, научне, иновационе и техн. дел.	20.134	5,4	2,8	21,2	58,4	54,3

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

У 2014. години микро предузећа имају највећи удео у стварању профита МСПП (35,1%), а највећи профит остварују у секторима: *Рударство, Услуге смештаја и исхране, Информисање и комуникација, Пословање некретнинама, Стручним, научним, иновационим и техничким делатностима, Образовање и Здравствена и социјална заштита*. Средња предузећа највише профита генеришу у секторима *Прерађивачка индустрија, Снабдевање електричном енергијом, гасом и водом, и Грађевинарство*.

Структура профита према величини МСПП, по секторима и подсекторима Прерађивачке индустрије

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Нерентабилно пословање МСПП карактерише секторе *Финансијске делатности и делатност осигурања и Државна управа и обавезно социјално осигурање*, док нерентабилно пословање микро предузећа у сектору *Административне и помоћне услуге* и малих и средњих у сектору *Здравствена и социјална заштита* није угрозило рентабилност МСПП на укупном нивоу сектора.

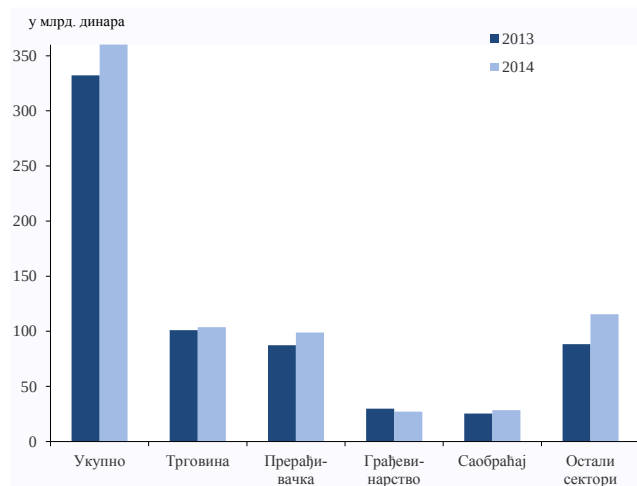
У оквиру *Прерађивачке индустрије* средња предузећа доминирају у 19 подсектора и стварају 56,4% профита МСПП²⁹ (мала 27,5% и микро предузећа 16,1%).

У 2014. години је настављен тренд нерентабилног пословања МСПП у подсектору *Производња дуванских производа* – исказан губитак 417,1 мил. динара (135,6 мил. динара у 2013), док се нерентабилно пословање средњих предузећа у подсектору *Производња основних метала* није одразило на укупни профит овог подсектора.

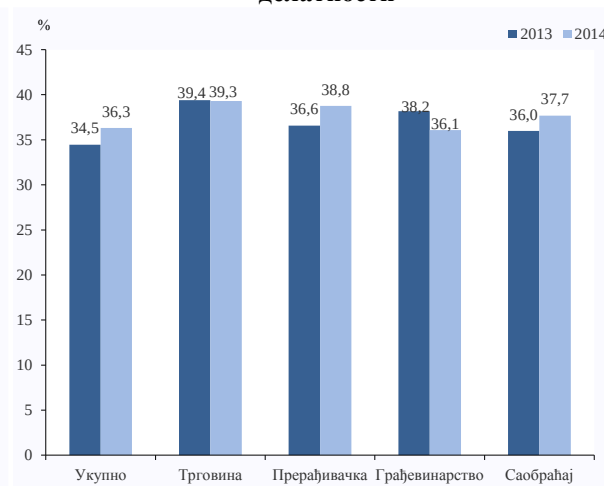
МСПП имају изнадпросечне стопе профитабилности у девет сектора³⁰, а најпрофитабилнија мала и средња предузећа пословала су у секторима: *Послови с некретностима* (стопа профитабилности 75,2%), *Пољопривреда, шумарство и рибарство* (55,9%) и *Рударство* (52,3%). Као и ранијих година, стопа профитабилности МСПП реализована у оквиру *Прерађивачке индустрије*³¹ већа је од стопе профитабилности великих индустријских предузећа и од просека МСПП (38,8% према 36,6% и 37,8%, респективно).

У поређењу са 2013. годином, у секторима који опредељују висину профита МСПП, профит је реално смањен у *Грађевинарству* (-11,3%) и *Трговини* (-0,1%), док је раст забележен у *Прерађивачком сектору* (9,9%) и *Саобраћају* (8,6%). Трговина је и поред реалног пада профита у односу на претходну годину, од посматраних сектора, најпрофитабилнији сектор – стопа профита износи 38,8%.

Профит МСПП по секторима делатности

Профитабилност МСПП по секторима делатности

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

3.7.3.2. Профитабилност МСПП по областима

У 2014. години сектор МСПП је на нивоу свих области пословао рентабилно. На агрегатном нивоу, профит није исказан једино у *Подунавској* и *Пчињској* области, услед нерентабилног пословања великих предузећа.

Структура профита МСПП се није битније изменила у односу на раније године. Најрентабилнија МСПП у Србији, која стварају 30,3% профита нефинансијског сектора, послују на територији *Града Београда* (46,6% профита сектора МСПП и 24,2% профита нефинансијског сектора)³² и *Јужно бачке области* (11,7% и 6,1% респективно). Раст профита у поређењу са 2013. годином остварен је у седамнаест области, док је вредност профита нижа код осам области.

²⁹ Анекс: Табела 34. Профит Прерађивачке индустрије у 2014. години

³⁰ Анекс: Табела 35. Стопе профитабилности нефинансијског сектора Србије у 2014. години, по секторима

³¹ Анекс: Табела 36. Стопе профитабилности Прерађивачке индустрије у 2014. години

³² Анекс: Табела 37. Структура профита нефинансијског сектора Србије по областима у 2014. години

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Највеће стопе раста остварила су МСПП у *Златиборској* (37,6%), *Шумадијској* (27,0%) и *Борској* области (71,8%), што није значајније утицало на промене у структури посматраног показатеља – ове три области чине 6,4% профита сектора МСПП, а свега 3,3% профита нефинансијског сектора у 2014. години (5,3% односно 1,1% у 2013.). Највећи пад профита МСПП, више од 10%, исказан *Јужнобанатској*, *Севернобанатској* и *Пчињској* области.

Највеће стопе профитабилности остварила су МСПП која послују на територији *Јужнобачке* (40,2%) и *Средњобанатске* области (40,9%), док су најлошији резултати по питању профитабилности забележени у *Борској* (12,6%) и *Пчињској* области (13,0%)³³.

Профитабилност МСПП по окрузима у 2014.

Област			Профит МСПП по окрузима (мил. дин.)	Учешће профита МСПП по окрузима у профиту МСПП сектора Србије	Профитабил- ност МСПП по окрузима	Ниво профитабилн ости МСПП по областима (профитабил ност МСПП сектора= 100 индексних поена)	Ниво профитабилности МСПП по окрузима (профитабилност нефинансијског сектора области= 100 индексних поена)
СРБИЈА – СЕВЕР	Београдски регион	Београдска област	174.123	46,6	38,5	106,1	98,5
	Регион Војводине	Западнобачка област	5.952	1,6	33,5	92,2	85,6
		Јужнобанатска област	9.265	2,5	31,8	87,5	147,7
		Јужнобачка област	43.646	11,7	40,2	110,6	76,3
		Севернобанатска област	5.742	1,5	34,6	95,4	114,2
		Севернобачка област	11.773	3,1	39,5	108,8	105,5
		Средњебанатска област	8.516	2,3	40,9	112,5	120,9
		Сремска област	18.482	4,9	39,2	107,9	101,3
	Укупно СРБИЈА – СЕВЕР		277.500	74,2	38,4	105,9	93,9
СРБИЈА – ЈУГ	Регион Шумадије и Западне Србије	Златиборска област	10.687	2,9	34,5	94,9	94,1
		Колубарска област	5.618	1,5	32,6	89,7	90,7
		Мачванска област	11.625	3,1	38,7	106,6	112,9
		Моравичка област	11.930	3,2	39,6	109,2	104,1
		Поморавска област	6.062	1,6	33,6	92,5	128,1
		Расинска област	4.742	1,3	27,1	74,6	121,8
		Рашка област	6.766	1,8	29,9	82,4	81,3
		Шумадијска област	12.256	3,3	36,4	100,3	74,0
	Регион Јужне и Источне Србије	Борска област	899	0,2	12,6	34,8	37,7
		Браничевска област	2.980	0,8	26,5	72,9	56,7
		Зајечарска област	1.850	0,5	23,0	63,4	118,8
		Јабланичка област	4.048	1,1	30,3	83,4	96,3
		Нишавска област	7.900	2,1	25,5	70,2	76,4
		Пиротска област	1.737	0,5	24,4	67,3	60,2
		Подунавска област	4.153	1,1	30,5	84,0	-
		Пчињска област	1.353	0,4	13,0	35,7	-
		Топличка област	1.809	0,5	31,7	87,4	117,4
	Укупно СРБИЈА – ЈУГ		96.414	25,8	31,3	86,3	92,0
	Укупно		373.914	100,0	36,3	100,0	92,9

Напомена: Профитабилност Подунавске и Пчињске области укупно је негативна

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

³³ Анекс: Табела 38. Стопе профитабилности по областима у 2014. години

3.8. Инвестиције³⁴

У 2013. години инвестиције нефинансијског сектора достижу 549,0 млрд. динара (1,7 мил. динара по предузећу) и учествују 98,5% у вредности укупних инвестиција (557,2 млрд. динара). У поређењу са 2012. годином инвестиције нефинансијског сектора бележе пад од 19,0%.

У развој МСПП у 2013. години усмерено је 270,7 млрд. динара или 2,4 млрд. ЕУР. Сектор МСПП бележи смањења инвестициона улагања у 2013. години у односу на претходну годину реално за 9,4%, међутим изнадпросечни пад инвестиција великих предузећа (26,5%), утицао је на раст удела МСПП у структури инвестиција нефинансијског сектора са 44,1% у 2012. на 49,3% у 2013. години.

Основни индикатори инвестиционе активности у 2013. години

	Предузетници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Укупно
Инвестиције по предузећу (хиљ. дин.)	315	346	6.901	50.581	858	563.272	1.738
Инвестиције по запосленом (хиљ. дин.)	345	185	341	484	352	668	463
Рацио инвестиција и промета (%)	7,7	2,1	3,7	6,2	4,7	8,8	6,2
Рацио инвестиција и БДВ (%)	31,9	17,9	24,0	34,0	28,1	34,0	30,8

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

У поређењу са 2008. годином, све категорије предузећа значајно су смањила вредност инвестиција. Инвестиције МСПП су ниже -29,9%, а просечна годишња реална стопа пада у посматраном периоду у овом сегменту привреде износи -6,9%. У периоду 2008-2013. године инвестиције у основна средства МСПП опадале су по просечној годишњој стопи од -5,4% (мала - 6,1%, микро -8,0% и средња -8,3%, док су предузетници забележили раст од 4,0%). Рецесиона привредна кретања највише су погодила предузећа мале и средње величине, која и поред великог годишњег раста у 2012. нису успела да достигну вредност инвестиција од пре пет година.

Инвестиције у 2013. години

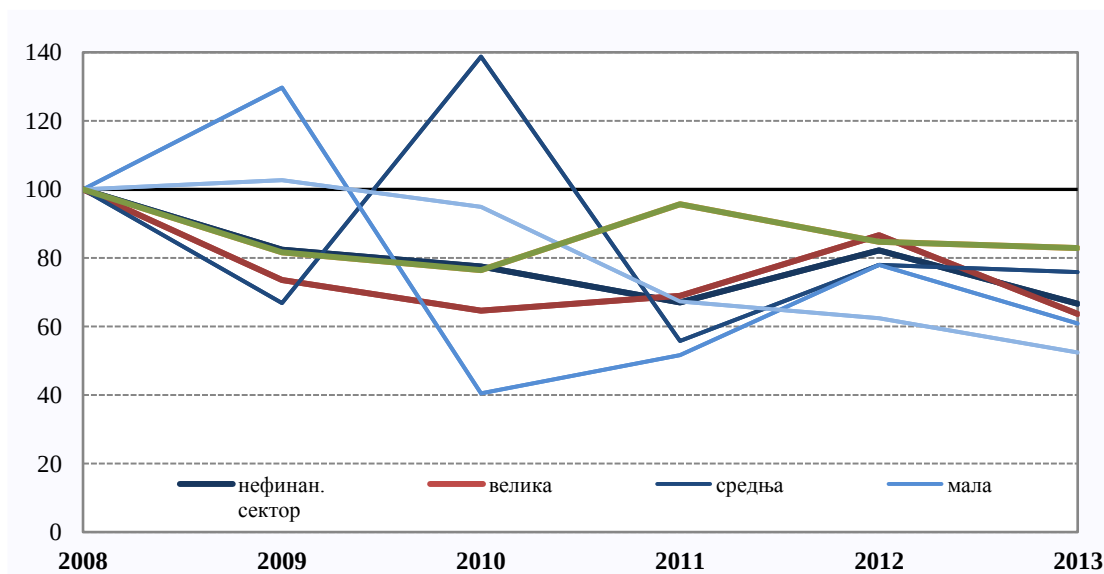
	Вредност, у мил.дин.	Структура, у %	Годишња стопа раста/пада, 2013/2012, %	Годишња стопа раста/пада, 2013/2008, %	Просечна годишња стопа раста/пада 2008-2013, %
УКУПНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ	557.240	-	-22,9	-45,2	-11,3
Нефинансијски сектор	548.982	100,0	-19,0	-33,6	-7,8
Велика	278.256	50,7	-26,5	-36,6	-8,6
МСПП	270.726	49,3	-9,4	-29,9	-6,9
Средња	107.838	19,5	-2,7	-24,1	-5,4
Мала	64.547	11,8	-21,9	-39,1	-9,4
Микро	28.299	5,2	-16,0	-47,6	-12,1
Предузетници	70.042	12,8	-2,1	-17,1	-11,3

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС-15,6

Пад инвестиционе активности у 2013. у односу на 2012. годину забележен је код средњих предузећа 2,7%, малих предузећа за 21,9%, микро предузећа 9,5% и предузетника 2,1%. Основни индикатори указују на низак ниво инвестиционе активности, посебно МСПП. Низак ниво инвестиција праћен је ниском инвестиционом активношћу (4,7% промета) и ниском ефикасношћу инвестиција (28,1% БДВ).

³⁴ У овом делу приказани су последњи расположиви подаци са 2013. годину

Инвестиције према величини предузећа
(базни индекси 2008=100)

Извор: Министарство привреде на основу податка РЗС

Посматрано по техничкој структури, у сектору МСПП инвестициона улагања у опрему са монтажом учествују 50,5%, а грађевински радови 41,2% (код великих предузећа 60,8% према 31,2% респективно).

Инвестиције према величини предузећа и техничкој структури у 2013. години (у мил. динара)

	Укупно	Грађевински радови	Опрема са монтажом	Остало
Укупне инвестиције ¹	557.240	216.070	293.331	47.839
Нефинансијски сектор ²	548.982	198.394	305.892	44.696
Велика	278.256	86.902	169.160	22.194
МСПП	270.726	111.492	136.732	22.502
Средња	107.838	51.378	46.188	10.272
Мала	64.547	18.171	40.792	5.584
Микро	28.299	9.318	17.402	1.579
Предузетници ³	70.042	32.625	32.350	5.067

Напомена: 1) Инвестиције свих правних лица из истраживања „Инвестиције у основне фондове Републике Србије“; 2) Укупне инвестиције свих правних лица, сем буџетских, из истраживања „Инвестиције у основне фондове Републике Србије“; 3) Укупне инвестиције предузетника – обрачун

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

3.9. Спољнотрговинско пословање

Настављен је тренд раста спољнотрговинске размене **нефинансијског сектора** Србије. У 2014. години обим размене достиже 3.071 млрд. динара, што је за 4,2% (207,4 млрд. динара) више у односу на претходну годину, односно 8,9% више у поређењу са предкризном 2008. годином. Дефицит спољнотрговинске размене нефинансијског сектора је повећан за 3,7% (30,8 млрд. динара) и поред бржег раста вредности извоза од увоза у односу на 2013. годину (4,3% према 4,1% респективно). У поређењу са 2008. годином извоз бележи пораст од 40,8%, док је увоз мањи за 6,5%, што није угрозило доминантно учешће увоза у спољнотрговинској рамени (67,5% у 2008.; 58,0% у 2014. години).

Сектор МСПП, у периоду 2008-2014. године у просеку учествује са 53,8% у спољнотрговинској размени. У 2014. години МСПП остварује 51,8% размене, чини 44,8% извоза и 57,0%, увоза нефинансијског сектора (раст 1,6 сп, 0,5 сп и 1,0 сп односу на 2013. годину, респективно). Дефицит спољнотрговинске размене МСПП чини 89,3% укупног дефицита нефинансијског сектора (436,5 млрд. динара) и повећан је 1,2% у односу на 2013. годину.

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

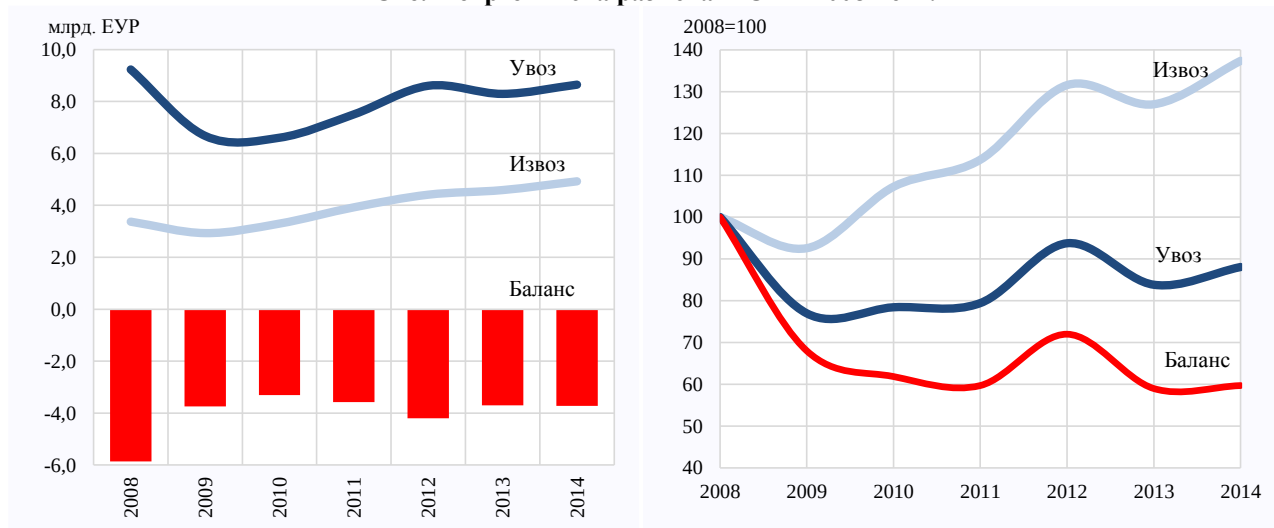
Посматрано по величини, једино су предузетници исказали суфицит (703 мил. динара), док је пад дефицита забележен једино код малих предузећа (-5,4%).

Спољнотрговинско пословање нефинансијског сектора, у млрд. динара

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Ø годишња стопа раста 2008-2014	Реална стопа раста 2014	
										2008=100	2013=100
Извоз	МСПП	274,5	275,4	339,8	400,0	498,9	519,1	577,8	5,8	37,4	8,2
	Укупно	598,4	545,8	733,1	825,0	976,4	1.202,8	1.291,1	5,7	40,8	4,3
Увоз	МСПП	751,8	627,1	680,5	765,0	973,4	938,2	1.014,3	-1,4	-12,0	5,1
	Укупно	1.242,0	1.029,2	1.253,8	1.371,9	1.617,6	1.660,8	1.779,9	-0,2	-6,5	4,1
Обим размене	МСПП	1.026,3	902,5	1.020,4	1.165,1	1.472,3	1.457,3	1.592,1	0,8	1,2	6,2
	Укупно	1.840,4	1.575,0	1.986,9	2.196,9	2.594,0	2.863,6	3.071,0	2,0	8,9	4,2
Биланс	МСПП	-477,3	-351,8	-340,7	-365,0	-474,5	-419,1	-436,5	-7,1	-40,3	1,2
	Укупно	-643,6	-483,4	-520,8	-546,9	-641,2	-458,0	-488,7	-8,9	-50,4	3,7

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Спољнотрговинска размена МСПП 2008-2014.

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Спољнотрговинском активношћу се у 2014. години бавило укупно 35.095 предузећа (10,8% предузећа нефинансијског сектора) – 13.977 извозника (4,3% укупног броја предузећа) и 21.118 увозника (6,5%). Број извозника из сектора МСПП (13.677) у односу на 2013. годину, повећан је за 166 предузећа (1,2%), док је број увозника (20.748) мањи за 242 привредна субјекта (-1,2%). У броју извозника и увозника МСПП сектора најзаступљенија су микро предузећа (50,8%, односно 58,1% респективно), док највећу вредност спољнотрговинске размене МСПП генеришу средња предузећа (48,4% извоза, односно 41,2% увоза МСПП).

Посматрано по секторима делатности, 73,6% извоза и 42,9% увоза нефинансијског сектора реализују предузећа из *Прерађивачке индустрије*. У оквиру сектора МСПП, издваја се пет области Прерађивачке индустрије, које генеришу 27,0% извоза и 16,5% увоза малих и средњих предузећа укупно: *Производња прехрамбених производа, Производња папира и производа од папира, Производња металних производа, осим машина, Производња рачунара, електронских и оптичких производа и Производња моторних возила и приколица.*

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Области Прерађивачке индустрије са највећим учешћем у спољнотрговинској размени МСПП у 2014.

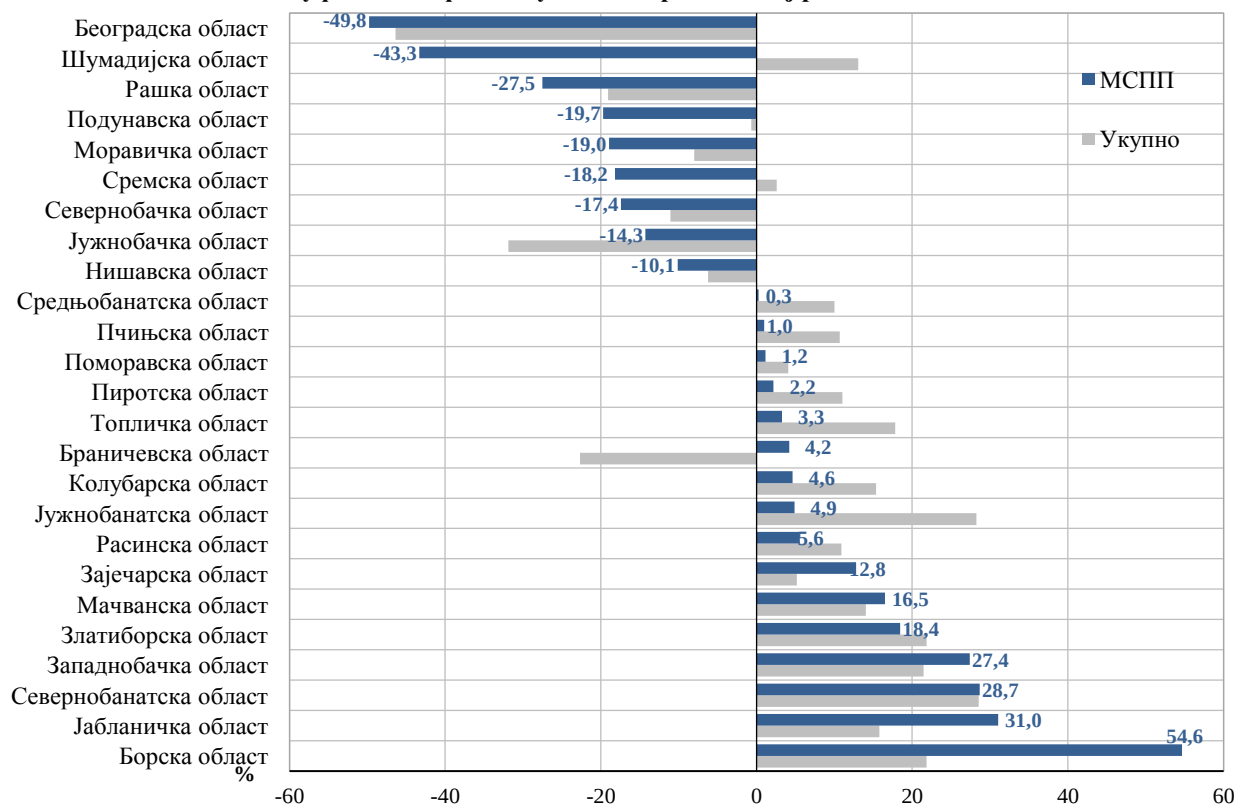
Назив области	МСПП укупно = 100		Област укупно=100	
	Извоз	Увоз	Извоз	Увоз
МСПП Прерађивачке индустрије укупно	57,1	33,7	34,7	44,8
Производња прехранбених производа	12,2	2,9	53,2	45,9
Производња папира и производа од папира	3,9	3,1	53,2	45,9
Производња металних производа, осим машина	7,3	4,2	73,3	86,7
Производња рачунара, електронских и оптичких производа	1,6	3,6	98,5	97,0
Производња моторних возила и приколица	2,0	2,7	5,3	17,8

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Посматрано по регионима, као и ранијих година, у спољнотрговинској размени нефинансијског сектора доминирају *Београдски регион* (21,7% извоза и 43,0% увоза) и *Регион Војводине* (33,5% и 30,0%, респективно). Мала и средња предузећа са територије ова два региона учествују са 66,8% у извозу и 79,8% у увозу МСПП сектора.

На нивоу привреде остварен је дефицит (488,7 млрд. динара), при чему је 99,1% дефицита (484,4 млрд. динара) остварено у *Београдској* региону. Региони *Шумадије* и *Западне Србије* и *Јужне и Источне Србије* остварили су суфицит у спољнотрговинској размени (79,9 млрд. динара и 17,2 млрд. динара). На нивоу сектора МСПП једино је у региону *Јужне и Источне Србије* остварен суфицит, а посматрано по областима, највећи суфицит остварен је *Борској* (9,9 млрд. динара), а највећи дефицит је остварен у *Београдској области* – 388,5 млрд. динара.

Учешће суфицита/дефицита у спољнотрговинској размени области 2014.

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

3.10. Упоредна анализа развоја сектора МСПП

Према годишњем *Извештају Светске банке о условима пословања за 2016. годину (Doing business 2016)*, Србија је заузела 59. позицију на листи од 189 земаља што је побољшање од 9 места у односу на 2015. годину (68 позиција у 2015)³⁵. У односу на земље у окружењу, које су најдиректнији конкуренти Србије за привлачење страних инвестиција, према збирном индексу који мери услове пословања, **Србија (59. место) је боље рангирана једино од Босне и Херцеговине (79. место)**. Од околних земаља најбоље је рангирана Македонија (12. место), а следе је Румунија (37. место) и Бугарска (38. место) и Хрватска (40. место).

У 2014. години сектор МСП у Србији мање је развијен у односу на просек ЕУ 28 и већину земаља ЕУ из окружења. Квалитативни показатељи нивоа развијености сектора МСП (запосленост по предузећу и БДВ по запосленом) нижи су у односу на просек ЕУ и посматраних земаља из окружења.

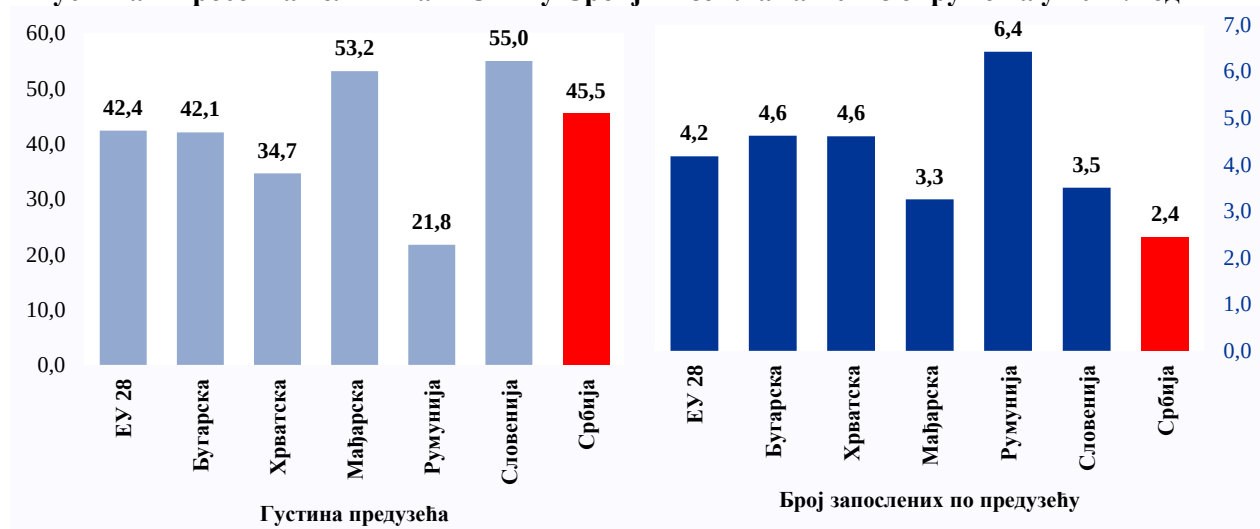
Основни показатељи пословања сектора МСПП у изабраним земљама ЕУ и Србији у 2014.

	ЕУ 28	Бугарска	Хрватска	Мађарска	Румунија	Словенија	Србија
Број предузећа, у 000	21.521,1	304,9	147,2	525,4	433,9	113,3	324,3
Број запослених радника, у 000	88.981,5	1.409,1	677,6	1.707,7	2.787,5	396,9	761,5
БДВ, у млрд. ЕУР	3.769,5	11,5	10,4	24,5	27,5	10,7	8,8
Бр. МСПП на 1.000 становника	42,4	42,1	34,7	53,2	21,8	55,0	45,5
Број радника по предузећу	4,1	4,6	4,6	3,3	6,4	3,5	2,3
БДВ по раднику у 000 ЕУР	42,4	8,1	15,4	14,3	9,9	27,1	11,5
ПРОЦЕНТУАЛНО УЧЕШЋЕ МСП У НЕФИНАНСИЈСКОМ СЕКТОРУ							
Број предузећа	99,8	99,8	99,7	99,8	99,7	99,8	99,8
Запосленост	66,9	76,4	67,6	70,7	67,2	73,2	64,8
БДВ	58,2	62,0	53,7	53,8	49,9	63,5	56,0

Извор: Министарство привреде на основу података EUROSTAT, DG Enterprise and Industry и РЗС

Иако Србија има већу густину МСП (45,5 МСП на 1.000 становника) у односу на просек ЕУ 28 (42,4) и већине земаља у окружењу (већи број МСПП на 1.000 становника имају само Мађарска и Словенија), број МСП. МСП у Србији у просеку запошљавају 2,3 радника по предузећу што је готово дупло мање од просека ЕУ 28 (4,2 радника) и мање је од свих земаља из окружења.

Густина и просечна величина МСПП у Србији и земљама ЕУ из окружења у 2014. години

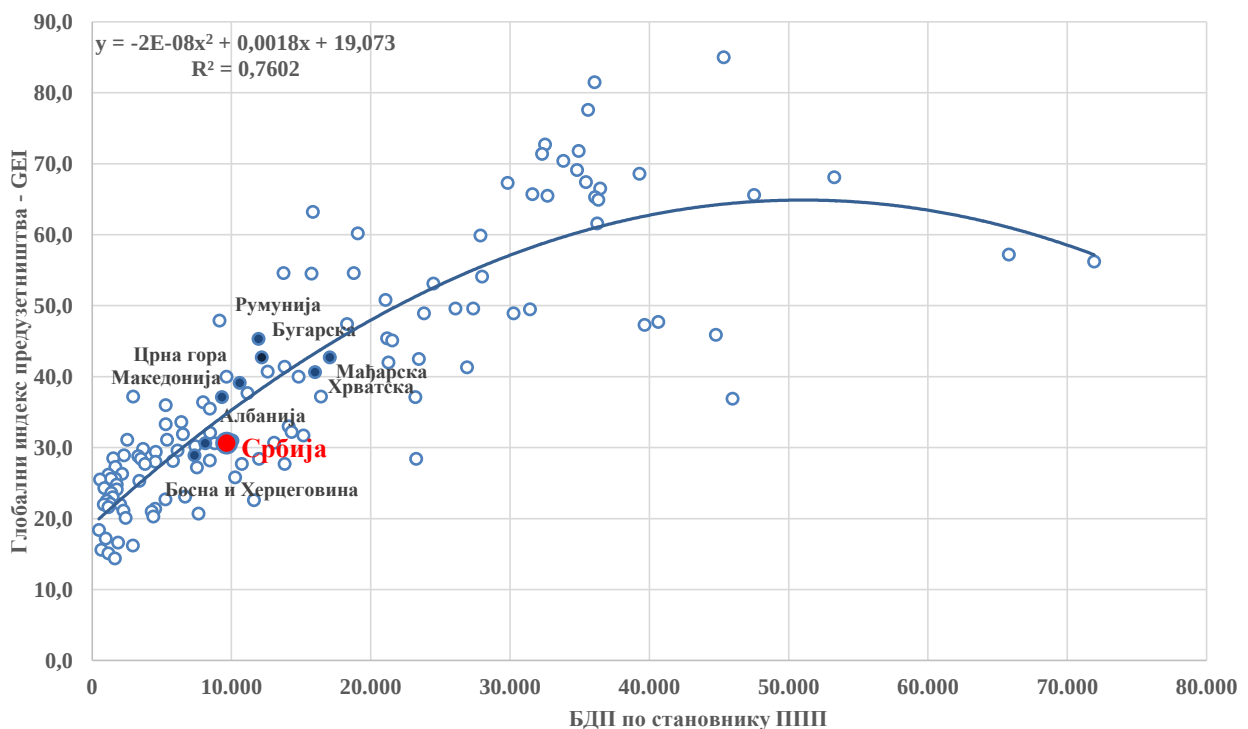
Извор: Министарство привреде на основу података DG Enterprise and Industry и РЗС

³⁵Због промене у методологији, кориговани су подаци и ранг за претходне године. Према старој методологији, Србија је у Извештају о пословању за 2015. годину била рангирана на 91. позицији.

3.11. Глобални индекс предузетништва

Глобални индекс предузетништва³⁶ (GEI) је показатељ квалитета развоја предузетништва и мери интензитет утицаја различитих фактора на развој предузетништва у некој земљи.³⁷ GEI индекс се састоји од три под-индекса (одражавају ставове, способности и тежње предузетника) и укупно петнаест индивидуалних стубова. Став према предузетништву (АТТ) је под-индекс који идентификује ставове становника неке земље према предузетништву. Предузетничка способност (АВТ) и предузетничка тежња (ASP) су под-индекси који мере стварне предузетничке способности и тежње у вези покретања пословних активности. АВТ мери важне карактеристике предузетничког процеса и почетника у пословању са потенцијалом за раст, а ASP се односи на препознатљивост, квалитет и стратегијску оријентацију предузетничке активности.

Глобални индекс предузетништва у 2015. години

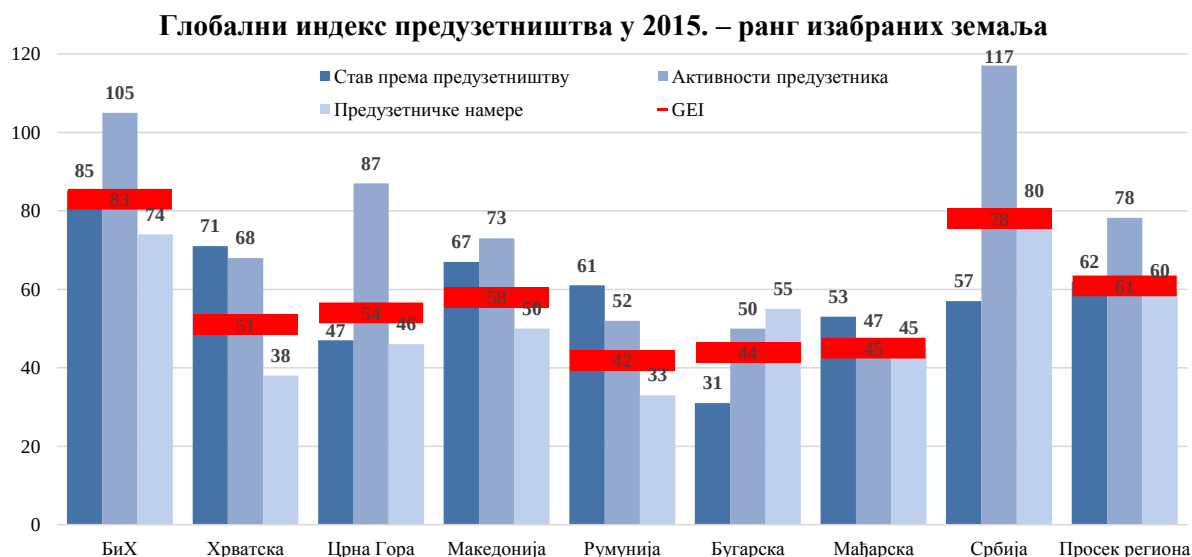

Извор: Министарство привреде, Global Entrepreneurship Index 2015 Report, стр.19-20

Са вредношћу GEI од 30,6 Србија се према развоју предузетништва у 2015. години налази на 78. месту од 130 посматраних земаља. Од посматраних 7 земаља у окружењу (Босна и Херцеговина, Хрватска, Црна Гора, Македонија, Румунија, Бугарска и Мађарска), Србија је боље рангирана једино од Босне и Херцеговине (83. место).

³⁶ Global Entrepreneurship Index

³⁷ У оквиру GEI индекса предузетништво се дефинише као "динамичан, институционално уређен однос између предузетничких ставова, предузетничких способности, и предузетничких тежњи појединаца, који усмеравају алокацију ресурса кроз креирање и реализацију нових подухвата." Global Entrepreneurship Index 2015 Report, стр. 67

Извор: Министарство привреде, Global Entrepreneurship Index 2015 Report, стр.19-20

У односу на достигнути ниво привредног развоја, ниво GEI и ниво сва три под-индикатора у Србији је неповољан, што указује на неповољну предузетничку климу и ограничене могућности за развој привреде. У односу на земље у окружењу Србија се релативно добро рангира – 57. место од 130 земаља, у подиндексу који мери однос према предузетништву (боље је рангирана од Босне и Херцеговине, Хрватске, Македоније, Румуније, а лошије од Бугарске, Црне Горе и Мађарске). Неповољнија ситуација је у стубовима који мере предузетничке способности (80. место) и предузетничке намере (117. место) где је Србија најлошије рангирана у односу на све земље у окружењу.

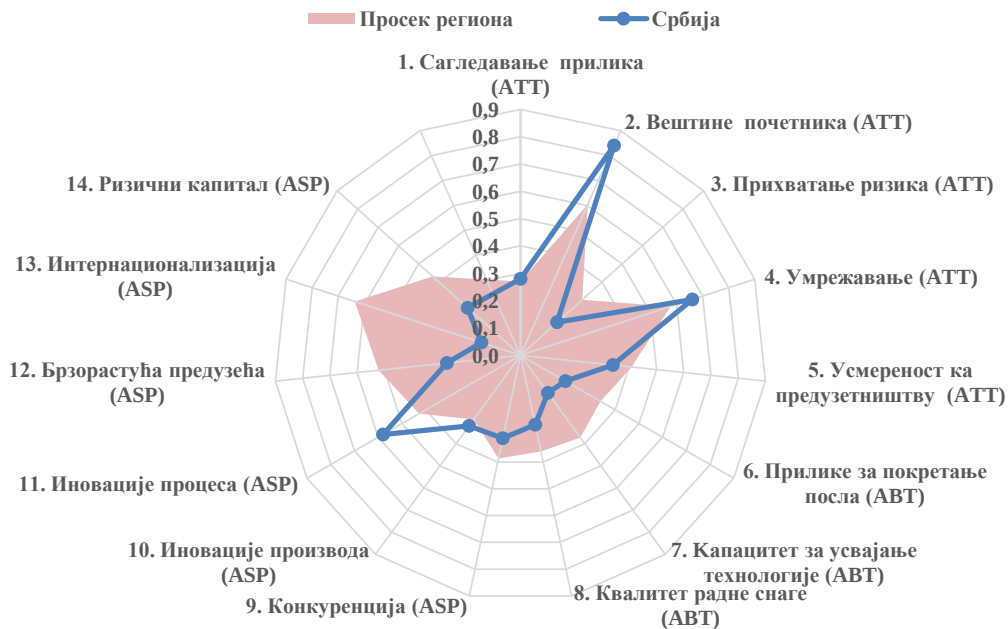
Глобални индекс предузетништва у 2015. – вредности према изабраним земљама

	Босна и Херцеговина	Хрватска	Црна Гора	Македонија	Румунија	Бугарска	Мађарска	Србија	Просек региона
GEI	28,9	40,6	39,1	37,1	45,3	42,7	42,7	30,6	38,4
A: Став према предузетништву	29,8	35,5	42,1	36,1	38,9	50,1	41,1	39,6	39,2
1. Сагледавање прилика	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,6	0,2	0,3	0,3
2. Вештине почетника	0,4	0,6	0,9	0,5	0,5	0,8	0,5	0,8	0,6
3. Прихватање ризика	0,1	0,4	0,1	0,2	0,3	0,4	0,6	0,2	0,3
4. Умрежавање	0,6	0,4	0,9	0,6	0,4	0,5	0,6	0,7	0,6
5. Усмереност ка предузетништву	0,5	0,3	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4
B: Активности предузетника	26,5	36,1	31,9	35,1	40,8	41,2	42,3	22,6	34,6
6. Прилике за покретање посла	0,1	0,3	0,4	0,2	0,5	0,5	0,5	0,2	0,3
7. Капацитет за усвајање технологије	0,4	0,5	0,3	0,4	0,4	0,3	0,5	0,2	0,4
8. Квалитет радне снаге	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,3	0,4
9. Конкуренција	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4
Ц: Предузетничке намере	30,4	50,1	43,3	40,0	56,1	36,8	44,7	29,5	41,4
10. Иновације производа	0,2	0,2	0,3	0,2	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
11. Иновације процеса	0,1	0,6	0,4	0,3	0,5	0,6	0,5	0,6	0,4
12. Брзорастућа предузећа	0,5	0,6	0,5	0,5	0,9	0,3	0,6	0,3	0,5
13. Интернационализација	0,5	0,9	0,9	0,6	0,8	0,3	0,8	0,2	0,6
14. Ризични капитал	0,4	0,7	0,5	0,4	0,5	0,3	0,4	0,3	0,4

Извор: Министарство привреде, Global Entrepreneurship Index 2015 Report, стр.19-20

У односу на земље у окружењу, предузетници у Србији боље сагледавају пословне прилике, почетници поседују боље вештине потребне за отпочињање пословања, више се умрежавају (повезују) и иновативнији су у погледу развоја нових производа и процеса. Највеће слабости се односе на могућност за примену нове технологије, ниску квалификованост радне снаге, ниво конкуренције, могућности за остваривање брзог раста и интернационализацију пословања, као и на ограничене могућности за финансирање помоћу фондова ризичног капитала.

Глобални индекс предузетништва 2015. - Србија и просек земаља у региону

Извор: Министарство привреде, Global Entrepreneurship Index 2015 Report, стр.19-20

Неповољни услови пословања умањују склоност ка предузетништву јер смањују могућности за препознавање прилика за започињање новог посла, повећавају страх од неуспеха (расте ризик пословања) и смањују друштвену подршку за отпочињање и развој предузетничких активности. Активности на промоцији предузетништва и развој система нефинансијске подршке су довели до унапређења вештина којима располажу почетници код отпочињања пословања, као и њихове умрежености - боље повезивање предузетника међу собом и са осталим учесницима у привреди (нпр. повезивање у кластере).

Индикатори који мере предузетничке способности показују недовољну институционалну изграђеност и неповољне опште услове пословања у привреди. Велики број предузетника започиње пословање како би обезбедио егзистенцију (самозапошљавање), а не због уочене пословне прилике. Низак капацитет за примену савремене технологије указује на недовољни образовани ниво предузетника и ограничене могућности за ангажовање квалификоване радне снаге, као и малу тражњу за производима више техничке сложености на домаћем тржишту (недостатак великих система којима су ти производи потребни ради даље производње). Постојање нелојалне конкуренције (сива економија и монополи) су значајан фактор који смањује могућности за развој сваког облика предузетничке активности.

Предузетници у Србији су склони иновирању производа и процеса иако послују у условима који: отежавају брзи раст, интернационализацију пословања и не обезбеђују финансирање савременим облицима ризичног капитала који је, пре свега, намењен финансирању брзорастућих иновативних предузећа са високим потенцијалом за раст и већим ризиком у пословању.

IV КОНКУРЕНТОСТ СЕКТОРА МСПП

Због успореног рецесионог опоравка конкурентност нефинансијског сектора привреде указује на погоршање конкурентске позиције у периоду 2008-2013. године. Међутим, у 2014. години присутни су први знаци опоравка већине индикатора. На ефикасније коришћење расположивих фактора пословања у 2014. години указује и позитивне стопе раста основних индикатора трошковне конкурентности: БДВ реално је повећана за 0,2% (сектор МСПП 3,8%), просечни трошкови рада за 0,4% (0,8%), а продуктивност рада за 1,1% (4,7%).

Индустријска конкурентност доминантно утиче на укупну конкурентност и представља основу извозне конкурентности. У оквиру Прерађивачке индустрије у Србији доминирају сектори ниже технолошке сложености и ниже продуктивности (радно и ресурсно интензивне делатности). У 2014. години МСПП из сектора високе и средње-високе технолошке сложености чине свега 10% МСПП Прерађивачке индустрије, запошљавају 17% радника и стварају се 21% БДВ МСПП

Посматрано по технолошкој интензивности, све групе бележе раст обима спољнотрговинске размене, сем предузећа која послују у оквиру medium-high-tech (пад -0,9%). У оквиру сектора МСПП спољнотрговинску размену високотехнолошких производа повећали су предузетници (за 12,4%), микро предузећа (за 31,7%), мала предузећа (за 1,6%) и средња предузећа (за 12,3%). Укупни резултати спољнотрговинске активности у 2014. години свих технолошког група значајно су повољнији у односу на 2013. годину.

МСП из Србије не заостају за просеком ЕУ у коришћењу рачунара и Интернета. Међутим, заостаје се у примени квалитетнијих приступа Интернету и примени најновијих технолошких решења, која би повећала конкурентске способности предузећа и њихово ширење на нова тржишта. Иако је направљен значајан напредак у изградњи информатичке структуре, МСП још увек недовољно користе пословне сервисе које Интернет мрежа и остали видови ИКТ омогућавају (електронско пословање, електронска трговина, анализа тржишта, проналажење потенцијалних пословних партнера и др). Такође, МСП из Србије заостају за већином земаља у окружењу у употреби друштвених мрежа у пословању.

Значајни привредни раст и повећање запослености у дугом року могуће је једино јачањем укупне конкурентности привреде чиме би се омогућио значајни раст извоза уз смањење спољнотрговинског дефицита. Зато организација пословања сектора МСПП мора да буде оријентисана у правцу улагања у знање и на тој основи повећања продуктивности рада. За опстанак предузећа мале величине на тржишту (која се оснивају у великом броју, али се у великом броју и гасе), неопходна је примена високотехнолошких достигнућа, јер успевају само она предузећа која прихвате чињеницу да је знање основ пословања, повећање продуктивности рада императив савременог привређивања, а стално унапређивање квалитета према захтевима светског тржишта суштински циљ пословања.

4.1. Трошковна конкурентност

Елементи трошковне конкурентности нефинансијског сектора привреде указали су на погоршање конкурентске позиције у периоду 2008-2013. године због успореног рецесионог опоравка. До промене у нивоу конкурентности дошло је 2008. године када су, услед деловања ефеката глобалне економске кризе, смањене вредности основних показатеља трошковне конкурентности, што је посебно изражено када се укључи ефекат инфлације, који се мери годишњом процентуалном променом индекса потрошачких цена. Међутим, у 2014. години присутни су први знаци опоравка већине индикатора. На ефикасније коришћење расположивих фактора пословања у 2014. години указује и позитивне стопе раста основних индикатора трошковне конкурентности: БДВ реално је повећана за 0,2% (сектор МСПП 3,8%), просечни трошкови рада за 0,4% (0,8%), а продуктивност рада за 1,1% (4,7%).

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

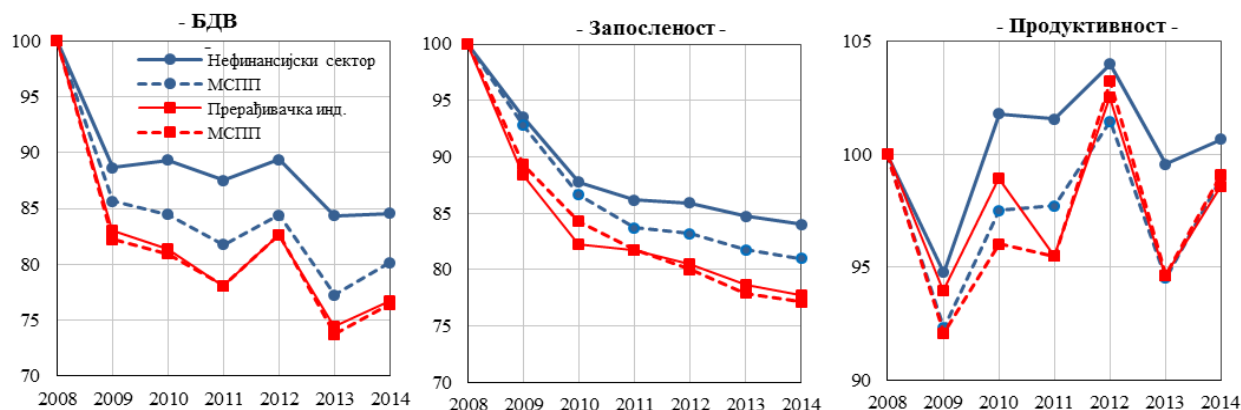
Трошкова конкурентност нефинансијског сектора							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Просечни трошкови рада (у хиљ. динара)							
Нефинансијски сектор	625,7	672,7	724,9	803,1	874,2	914,5	952,5
Велика	776,6	820,0	890,8	972,7	1042,5	1084,9	1121,3
МСПП	552,1	599,1	640,8	712,9	783,8	822,1	861,0
Прерађивачка индустрија	579,8	606,0	647,6	712,3	768,9	802,6	826,6
Велика	714,4	750,9	813,1	879,0	925,0	964,9	983,2
МСПП	494,8	517,1	549,6	607,1	668,8	697,6	725,7
Трошкови рада по сату							
Нефинансијски сектор	298,5	322,2	347,2	386,1	418,7	438,0	456,2
Велика	370,5	392,7	426,6	467,7	499,3	519,6	537,0
МСПП	263,4	286,9	306,9	342,7	375,4	393,7	412,3
Прерађивачка индустрија	276,6	290,2	310,1	342,5	368,3	384,4	395,9
Велика	340,9	359,6	389,4	422,6	443,0	462,1	470,9
МСПП	236,1	247,6	263,2	291,9	320,3	334,1	347,5
Продуктивност рада (у хиљ. динара)							
Нефинансијски сектор	1.013,9	1.041,7	1.191,6	1.319,8	1.457,0	1.503,6	1.564,0
Велика	1.265,3	1.342,0	1.562,6	1.702,9	1.843,4	1.963,6	1.954,6
МСПП	891,3	891,8	1.003,5	1.116,1	1.249,4	1.254,3	1.352,0
Прерађивачка индустрија	879,2	895,6	1.004,0	1.075,8	1.245,5	1.238,7	1.328,1
Велика	1.035,8	1.085,6	1.238,6	1.267,6	1.452,2	1.453,3	1.550,4
МСПП	780,4	778,9	865,1	954,8	1.113,0	1.099,8	1.185,0
Јединични трошкови рада							
Нефинансијски сектор	0,617	0,646	0,608	0,608	0,600	0,608	0,609
Велика	0,614	0,611	0,570	0,571	0,566	0,552	0,574
МСПП	0,619	0,672	0,639	0,639	0,627	0,655	0,637
Прерађивачка индустрија	0,659	0,677	0,645	0,662	0,617	0,648	0,622
Велика	0,690	0,692	0,656	0,693	0,637	0,664	0,634
МСПП	0,634	0,664	0,635	0,636	0,601	0,634	0,612

Извор: Министарство привреде, на основу податак РЗС

Неповољна кретања основних пословних перформанси у периоду 2008-2014. године више су изражена у сектору МСПП него код велика предузећа. Повећање укупног броја предузећа у сектору МСПП (од 6,9%) у односу на 2008. годину (број великих предузећа је смањен за 13,0%) није праћено позитивним кретањима осталих пословних перформанси. Нефинансијски сектор бележи пад запослености (-16,0%) и БДВ (-15,4%) у односу на 2008. годину, а реалне стопе пада су веће у сектору МСПП (-19,0% запосленост и -19,8% БДВ) него код великих предузећа (-9,8% и -9,1% респективно). Реална продуктивност рада бележи минималну стопу раста (0,7 п.п.), као базична мера конкурентности, услед раста продуктивности у сектору већих предузећа (за 0,8 п.п), док МСПП бележи пад (за -1,0 п.п.). Међутим, иако је продуктивност великих предузећа повећана, не може говорити о квалитативном побољшању њихове конкурентности, јер је резултат већег пада запослености од пада БДВ у посматраном периоду. У оквиру сектора МСПП раст продуктивности остварен је код предузетничких радњи (од 11,4%), као резултат мањег пада БДВ (-20,3%) од пада запослености (-28,5%) и средњих предузећа (од 2,9%), такође као резултат мањег пада БДВ (-19,3%) од пада запослених (-21,3%). У најнеповољнијем положају су микро и мала предузећа која су у наведеном периоду забележила негативне стопе раста продуктивности (-13,5% и -9,6%, респективно).

Ефекти кризе на конкурентност предузећа (базни индекси 2008=100)

Извор: Министарство привреде, на основу податак РЗС

Конкурентност нефинансијског сектора Србије мерена преко кретања продуктивности рада повећана је и у односу на претходну годину. Продуктивност рада је реално повећана за 1,1%, због реалног раста БДВ (0,2%) и пада запослености (-0,8%). У 2014. години имамо позитивне сигнале јер је раст продуктивности већи у сектору МСПП (4,7%) у односу на велика предузећа која су забележила пад (-3,3%). Опредељујући утицај на реалан раст БДВ (3,5% МСПП, -4,0% велика) и пад запослености (-0,9% МСПП, -0,7% велика) нефинансијског сектора имао је сектор МСПП, што указује да се ствара повољнији пословни амбијент за развој МСПП. У предузећима Прерађивачке индустрије која су највише погођена ефектима светске економске кризе, током 2014. године долази до благог опоравка привредне активности у односу на претходну годину. Реалне стопе раста/пада свих показатеља (запосленост, БДВ и продуктивност) значајно више него на укупном нивоу (исто важи и за сектор МСПП и за велика предузећа). Раст реалне БДВ од 3,0% који је праћен падом запослености од 1,1% довео је до раста продуктивности Прерађивачке индустрије од 4,2%, при чему је раст већи код сектора МСПП (4,7%) у односу на велика предузећа (3,7%). Значајан раст продуктивности и конкурентности укупне привреде, а посебно прерађивачке индустрије у 2014. години указује на прве позитивне трендове процеса структурне трансформације привреде и реструктурирања предузећа.

Јединични трошкови рада (ЈТР), исказани као однос трошкова зарада и бруто додате вредности, представљају још један значајан показатељ нивоа конкурентности. У нефинансијском сектору, а посебно у предузећима Прерађивачке индустрије, ЈТР у односу на 2013. годину су смањени што указује на побољшање конкурентности. Раст БДВ (3,0%) у 2014. години, праћен је смањењем броја запослених (-1,1) и зарада (-1,0%), тако да су се ЈТР смањили за 4,0%. Учешће зарада у БДВ још увек је високо (62% у 2014. години) што не оставља много простора за унапређење и модернизацију процеса рада и квалитативно унапређење конкурентности. Конкурентност мерена преко ЈТР повећана код МСПП и великих предузећа (ЈТР су смањени за -3,4 п.п. код МСПП и -4,5 п.п. код великих у односу на 2013.), као резултат реалног раста БДВ (3,0%) и пада реалне вредности бруто зарада (-1,0%). Константно смањење вредности ЈТР омогућава повољнији конкурентски положај у великим предузећима у односу на сектор МСПП.

Да би се конкурентност привреде повећала, потребно је да реални раст продуктивности рада буде већи од реалног раста бруто зарада. На основу кретања просечне продуктивности рада (раст од 0,1%) и бруто зарада (пад од 3,0%) нефинансијски сектор повећао је конкурентност у односу на базичну 2008. годину. Међутим како је запосленост смањена у већем степену (пад од 2,9%) не ради се о правом расту конкурентности, већ се ради о смањењу производне активности и остваривања равнотеже на нижем производном нивоу. За разлику од нефинансијског сектора, у односу на 2008. годину, конкурентност МСПП сектора је смањена, јер су просечни трошкови зарада смањени више (-3,2%) од просечног пада продуктивности рада (-0,2%), уз пад просечне запослености (-3,5%).

Продуктивност, трошкови зарада и запосленост у периоду 2008-2014. године

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Стопа раста 2014 2013	Просечна стопа раста 2008- 2014
Нефинан. сектор	Продуктивност	1.553,7	1.472,6	1.581,6	1.578,2	1.616,2	1.547,2	1.564,0	1,1	0,1
	Трошкови рада*	1.341,0	1.244,1	1.181,1	1.157,4	1.165,7	1.115,0	1.119,2	0,4	-3,0
	Запосленост	1398.721	1.308.291	1.227.551	1.205.277	1.202.045	1.184.944	1.174.947	-0,8	-2,9
Сектор МСПП	Продуктивност	1.365,8	1.260,6	1.331,9	1.334,6	1.385,9	1.290,7	1.352,0	4,7	-0,2
	Трошкови рада	795,3	739,0	692,9	670,7	679,9	650,2	655,6	0,8	-3,2
	Запосленост	940.159	872.540	814.585	786.873	782.026	768.550	761.539	-0,9	-3,5

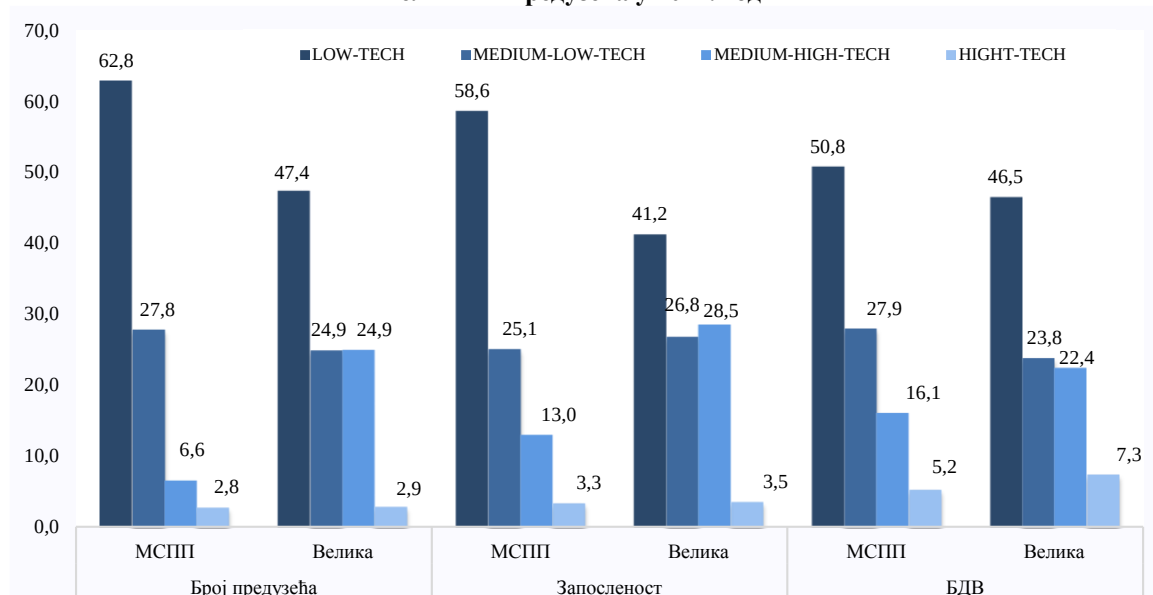
* у млрд. динара, сталне цене из 2014. године

Извор: Министарство привреде, на основу податак РЗС

4.2. Индустијска конкурентност

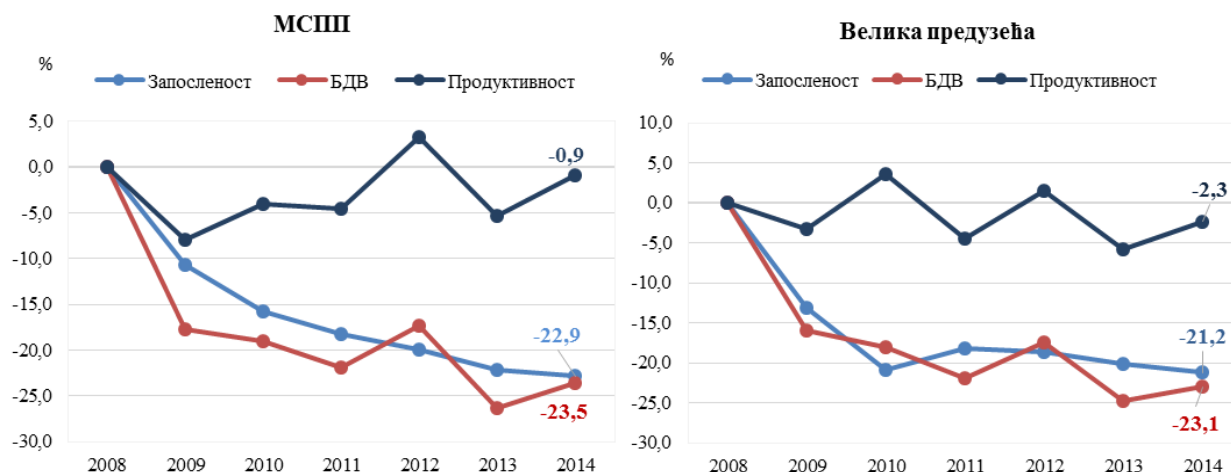
Економска криза показала је важност индустрије за привредну стабилност, запошљавање, иновације, спољнотрговинску активност и већи животни стандард. Индустијска конкурентност доминантно утиче на укупну конкурентност и представља основу извозне конкурентности. Да би побољшала индустијска конкурентност неопходно је повећати просечне годишње стопе раста, раст броја новозапослених, уз промену структуре запослених у корист високообразовног кадра у укупној запослености, динамичнији раст продуктивности, повећање извоза и промена структуре извоза у корист извоза производа високе додатне вредности. Достигнути ниво индустијске конкурентности прати се на основу анализе структуре и продуктивности према технолошкој сложености производње. У оквиру Прерађивачке индустрије у Србији доминирају сектори ниже технолошке сложености и ниже продуктивности (радно и ресурсно интензивне делатности) при чему је ситуација неповољнија код МСПП у односу на велика предузећа. У 2014. години МСПП из сектора високе и средње високе технолошке сложености чине свега 10% МСПП Прерађивачке индустрије (28% велика), запошљавају 17% радника (32% велика) и стварају се 21% БДВ МСПП индустијског сектора (30% велика).

Структура Прерађивачке индустрије према технолошкој сложености и величини предузећа у 2014. години

Конкурентност привреде мерена кретањем продуктивности побољшала се у односу на претходну годину. У 2014. години у односу на претходну годину забележен је раст продуктивности од 4,7% у привреди и 4,2% у прерађивачкој индустрији. У оквиру прерађивачке индустрије већи раст је забележен код МСПП (4,7%) у односу на велика предузећа (3,7%).

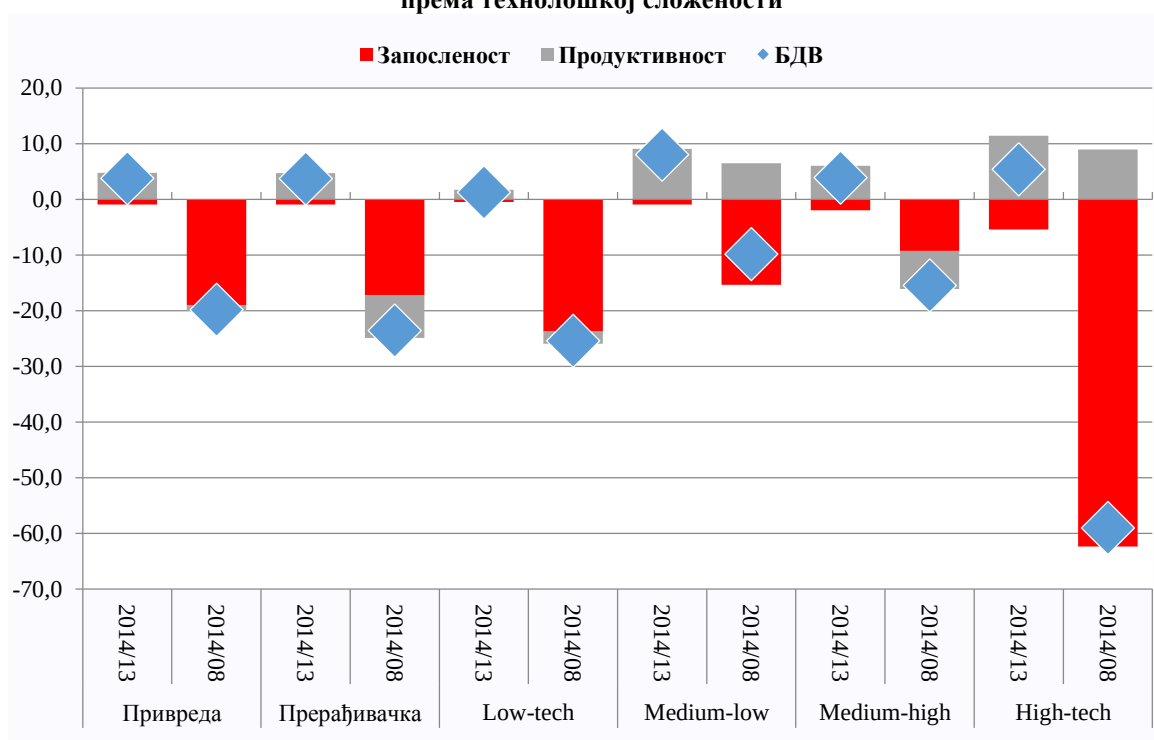
Индикатори Прерађивачке индустрије (индекс 2008 = 100)

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Раст продуктивности МСПП Прерађивачке индустрије од 4,7% у односу на 2013. годину последица је раста продуктивности у свим секторима према технолошкој сложености. Највећи раст забележен је у секторима средње-ниске сложености 14,0% и високе сложености 10,5%. Такође, раст бележе и средње високе технологије 5,7%, као и предузећа из области ниских технологија 0,9%.

МСПП у привреди и Прерађивачкој индустрији према технолошкој сложености

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

У односу на 2014. годину у односу на 2008. годину продуктивност благо расте у секторима средње-ниске и високе технолошке сложености (од 11,8% и 6,5% респективно), а опада у секторима ниске и средње високе технолошке сложености (2,2% и 6,8%, респективно).

У 2014. у односу на 2013. годину ситуација у погледу кретања БДВ значајно је побољшала. БДВ МСПП је повећана у свим секторима и праћена је мањим падом запослености и растом продуктивности што указује на повећан динамизам МСПП и побољшање њихове конкурентности.

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Годишње реалне стопе раста/пада продуктивности у Прерађивачкој индустрији 2014.

	Радње	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Укупно
ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	2,0	5,5	4,0	5,6	4,7	3,7	4,2
LOW-TECH	2,0	8,1	0,5	0,9	1,7	-4,8	-0,7
Производња прехранбених производа	1,7	48,6	1,1	-9,9	-3,2	-2,8	-2,6
Производња пића	2,2	-49,6	37,8	-6,7	0,8	0,2	-2,7
Производња дуванских производа	0,0	-39,0	-42,9	-77,2	-66,8	10,6	13,0
Производња текстила	2,1	7,1	62,7	-7,9	4,2	2,3	-0,3
Производња одевних предмета	2,0	-45,0	0,7	13,6	2,4	15,3	7,7
Производња коже и предмета од коже	1,9	-20,6	11,1	10,9	7,4	-8,6	0,8
Прерада дрвета и производи од дрвета	2,3	18,4	-27,5	31,8	-0,6	99,6	0,8
Производња папира и производа од папира	2,2	-7,1	12,4	30,9	23,6	-2,2	15,7
Штампање и умножавање аудио и видео записа	2,2	6,7	3,6	11,4	8,0	-11,9	6,2
Производња намештаја	2,1	16,7	-1,2	10,8	5,7	-21,7	-4,3
Остале прерађивачке делатности	2,4	-2,3	1,9	16,0	5,0	-12,1	0,5
MEDIUM-LOW-TECH	2,1	5,7	4,4	14,0	9,1	3,5	6,5
Производња кокса и деривата нафте	0,0	116,7	-34,6	12,0	3,0	0,0	3,0
Производња производа од гуме и пластике	1,9	-0,5	4,0	12,3	6,9	-11,9	-1,4
Производња производа од неметалних минерала	2,2	36,5	-7,1	43,8	25,1	-13,1	5,0
Производња основних метала	2,7	10,7	12,1	58,8	30,9	462,1	90,6
Производња металних производа, осим машина	2,1	3,7	5,7	0,5	2,8	5,4	3,9
Поправка и монтажа машина и опреме	1,8	-10,2	11,3	-16,8	-2,9	47,2	30,8
MEDIUM-HIGH-TECH	2,0	-4,4	10,6	5,7	6,0	18,3	12,3
Производња хемикалија и хемијских производа	2,5	2,2	16,0	23,3	18,4	53,5	24,9
Производња електричне опреме	2,0	30,7	11,1	21,0	17,6	11,8	14,5
Производња непоменутих машина и опреме	1,9	-18,3	8,2	-1,3	-0,4	53,3	8,0
Производња моторних возила и приколица	1,1	20,6	3,6	-15,6	-9,9	14,2	9,4
Производња осталих саобраћајних средстава	1,8	-45,0	13,1	-7,7	-7,5	24,0	-7,5
HIGH-TECH	2,5	15,8	9,5	10,5	11,4	18,1	14,7
Производња основних фармацеутских производа	4,8	-7,6	49,5	-0,9	13,6	23,2	20,8
Производња рачунара, електр. и оптичких произ.	2,5	17,1	3,4	13,9	10,5	-6,6	8,3

Извор: Министарство привреде, на основу податак РЗС

4.3. Извозна конкурентност

У 2014. години нефинансијски сектор привреде остварио је укупну спољнотрговинску размену од 3.071,0 млрд. динара при чему је увоз (1.779,9 млрд. динара) за 488,7 млрд. динара већи од извоза (1.291,2 млрд. динара). Највеће учешће у оствареној спољнотрговинској размени има Прерађивачка индустрија (55,8%) која остварује 73,6% укупног извоза, 42,9% увоза и суфицит од 186,0 млрд. динара (1,6 млрд. ЕУР). У структури спољнотрговинске размене Прерађивачке индустрије доминирају велика предузећа (60,8%), а посебно у извозу где учествују са 65,3% (у увозу учествују са 55,2%). За разлику од сектора МСПП који у спољнотрговинској размени остварује дефицит од 12,5 млрд. динара (106,6 мил. ЕУР), велика предузећа остварују суфицит од 198,4 млрд. динара.

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

У периоду 2008-2014. године спољнотрговинска активност сектора МСПП константно је повећавана (изузев 2009. године). Највећи раст извоза остварен је у 2012. и 2014. години (31,6% и 37,4%, респективно). За разлику од извоза, увоз сектора МСПП још увек није достигао ниво из 2008. године. Након пада 2009. године извоз је значајније порастао тек 2012. године (18,0%), да би у 2013. године поново забележио реалан пад од 10,6%, док у 2014. години поново бележи раст од 5,1%.

Позитивне тенденције у кретању извоза и увоза сектора МСПП утицале су на значајан пад спољнотрговинског дефицита. Након високог раста дефицита у 2008. години, у 2009. дефицит сектора МСПП је значајно смањен (за 32,0%). Пад дефицита је настављен и у 2010. и 2011. години (за 9,1% и 3,5%, респективно), али је прекинут 2012. године када је услед значајнијег раста увоза (18,0 п.п.) од извоза (15,7 п.п.) спољнотрговински дефицит сектора МСПП повећан за 20,6%. У 2013. години поново долази до смањења дефицита (за 18,1%) услед бржег пада увоза (-10,6%) од извоза (-3,5%). У 2014. години реална стопа раста извоза износи (8,2%), увоза (5,1%) и дефицита (1,2%).

Спољнотрговинска размена сектора МСПП у периоду 2008-2014. године

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Покривеност увоза извозом нефинансијског сектора константно се повећава (у 2014. износи 72,5%). Иако је покривеност увоза извозом повећана и код сектора МСПП и великих предузећа, она је знатно већа код великих предузећа (93,2% у 2014.) у односу на сектор МСПП где покривеност увоза извозом износи 57,0%.

Индикатори извозне конкурентности

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Спољнотрговински биланс, у мил. динара	МСПП	-477.311	-351.769	-340.704	-365.032	-474.490	-419.111	-436.458
	Велика	-166.339	-131.593	-180.059	-181.840	-166.740	-38.904	-52.265
	Укупно	-643.651	-483.363	-520.764	-546.872	-641.230	-458.015	-488.724
Покривеност увоза извозом, %	МСПП	36,5	43,9	49,9	52,3	51,3	55,3	57,0
	Велика	66,1	67,3	68,6	70,0	74,1	94,6	93,2
	Укупно	48,2	53,0	58,5	60,1	60,4	72,4	72,5
Учешће извозника у укупном броју предузећа, %	МСПП	4,3	3,9	3,9	4,0	4,1	4,3	4,2
	Велика	64,8	62,9	63,7	62,0	61,1	60,9	60,7
	Укупно	4,4	4,0	4,0	4,1	4,2	4,4	4,3
Учешће увозника у укупном броју предузећа, %	МСПП	7,5	6,4	6,2	6,2	6,5	6,7	6,4
	Велика	79,0	75,2	78,6	76,7	73,5	73,5	74,9
	Укупно	7,6	6,6	6,3	6,3	6,6	6,8	6,5
Учешће извоза у промету, %	МСПП	5,9	6,3	7,3	7,7	8,8	9,1	9,6
	Велика	13,8	13,0	15,8	15,5	15,9	21,6	22,5
	Укупно	8,5	8,5	10,2	10,4	11,2	13,5	14,1
Извоз по запосленом, у хил. динара	МСПП	292,0	315,6	417,2	508,4	637,9	675,4	758,7
	Велика	706,3	620,6	952,2	1.015,7	1.136,9	1.642,0	1.397,7
	Укупно	427,8	417,2	597,2	684,5	812,3	1.015,1	1.098,9
Увоз по запосленом, у хил. динара	МСПП	799,7	718,8	835,5	972,3	1.244,7	1.220,7	1.331,9
	Велика	1.069,0	922,6	1.388,2	1.450,3	1.533,8	1.735,4	1.851,9
	Укупно	888,0	786,7	1.021,4	1.138,2	1.345,7	1.401,6	1.514,8

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

На већу спољнотрговинску оријентисаност привреде указује већи проценат укупног промета који је остварен извозом. Константно повећање учешћа извоза у промету бележе и велика предузећа и сектор МСПП, али дупло већа вредност коефицијента код великих предузећа указује на већу извозну оријентисаност великих предузећа у односу на сектор МСПП. У оквиру МСПП сектора реалан раст извоза у односу на 2013. годину остварила су предузетници 12,0%, микро предузећа 3,9%, мала предузећа 8,3% и средња предузећа 3,9%.

*Релативни робни биланс*³⁸ укупне Прерађивачке индустрије у 2014. години скоро је непромењен у односу 2013. годину (10,8 према 10,7 у 2013.) и не указује на да побољшање индустријске конкурентности. Међутим, на индустријску конкурентност утиче остварени суфицит робне размене великих предузећа, док су МСПП Прерађивачке индустрије и у 2014. години исказала дефицит (негативна вредност релативног робног биланса је на нивоу прошлогодишњег -1,9%). МСПП Прерађивачке индустрије остварила су суфицит само у *low tech* гранама 15,5%, посебно предузећа из области прехранбене производње и прераде дрвета и производа од дрвета. Такође, извозно конкурентна су МСПП који послују у производњи основних метала (*medium-low tech*), као и предузећа из области електричне опреме и производње непоменутих машина и опреме (*medium-high tech*).

Негативна вредност релативног робног биланса сектора МСПП (-27,4%) указује на компаративне слабости (дефицит) сектора МСПП у робној размени. Иако мање изражен, негативан релативни робни биланс има и сектор МСПП Прерађивачке индустрије (-1,9%), а суфицит у робној размени остварила су само МСПП из области нискотехнолошке производње (15,5% робне размене).

Посматрано према појединачним секторима Прерађивачке индустрије, позитивна вредност RTB сектора МСПП забележена је само у областима: Производња прехранбених производа (40,8%), Производња дуванских производа (14,6%), Производња текстила (1,6%), Производња одевних предмета (10,5%), Производња коже и предмета од коже (18,0%), Прерада дрвета и производи од дрвета, осим намештаја (35,2%), Производња намештаја (1,4%), Производња основних метала (37,0%), Производња металних производа, осим машина (8,2%), Производња електричне опреме (12,4%), Производња непоменутих машина и опреме (15,2%). Сектор МСПП најнеконкурентнији је у областима: Производња рачунара, електронских и оптичких производа (-58,7%), Производња кокса и деривата нафте (-60,9%), Производња моторних возила и приколица (-41,6%) и Производња основних фармацеутских производа (-37,7%).

Релативни робни биланс (RTB), у %

	МСПП			Велика			Укупно		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
ПРИВРЕДА УКУПНО	-32,2	-28,8	-27,4	-14,9	-2,8	-3,5	-24,7	-16,0	-15,9
ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	-4,1	-4,1	-1,9	10,8	19,8	19,0	4,1	10,7	10,8
LOW-TECH	10,2	14,6	15,5	15,3	18,6	15,5	12,5	16,5	15,5
Производња прехранбених производа	32,8	42,1	40,8	36,6	33,0	27,9	34,6	37,8	34,5
Производња пића	-11,4	-10,6	-6,2	-12,8	-7,0	-22,1	-12,5	-7,8	-18,8
Производња дуванских производа	-32,0	-43,9	14,6	-51,1	-23,3	4,9	-45,7	-27,2	5,6
Производња текстила	-8,1	-7,3	1,6	-54,5	-2,3	3,1	-15,1	-5,6	2,4
Производња одевних предмета	-3,5	9,4	10,5	17,7	22,5	18,9	9,2	17,8	15,8
Производња коже и предмета од коже	23,7	20,2	18,0	10,3	13,6	10,6	16,3	16,7	15,3
Прерада дрвета и производи од дрвета	25,4	31,7	35,2	78,1	85,2	84,7	27,3	33,4	35,7
Производња папира и производа од папира	-14,0	-21,5	-16,1	-22,7	15,8	17,3	-15,2	-11,6	-9,1
Штампање и умножавање аудио и видео записа	-29,7	-28,2	-16,1	-21,8	-39,5	-36,3	-27,6	-30,4	-19,9

³⁸ Релативни робни биланс (Relative Trade Balance) представља однос спољнотрговинског биланса и обима спољнотрговинске размене, изражен у %. Позитивна вредност RTB указује на компаративне предности (суфицит у робној размени).

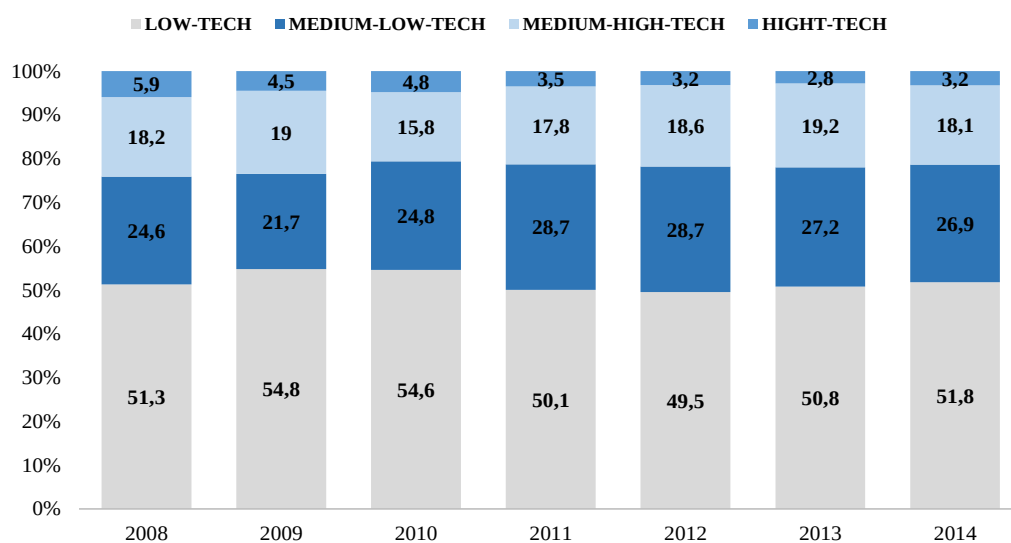
Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Производња намештаја	5,0	5,4	1,4	34,7	43,7	48,7	18,6	20,6	17,3
Остале прерађивачке делатности	-8,6	0,7	-4,6	11,2	15,8	7,6	1,4	8,3	1,4
MEDIUM-LOW-TECH	-5,5	-6,6	-6,9	13,8	17,4	17,7	5,7	7,5	7,5
Производња кокса и деривата нафте	-72,9	-63,7	-60,9	0,0	0,0	0,0	-72,9	-63,7	-60,9
Производња производа од гуме и пластике	-23,1	-19,9	-10,1	13,0	21,6	15,7	1,6	7,7	6,8
Производња производа од неметалних минерала	-11,4	-13,5	-6,1	-4,5	-20,7	-19,7	-9,6	-15,6	-8,5
Производња основних метала	34,4	39,3	37,0	10,7	15,9	16,7	15,1	18,9	18,3
Производња металних производа, осим машина	2,0	8,2	-0,1	44,4	20,0	40,5	11,8	11,6	8,2
Поправка и монтажа машина и опреме	-24,6	-29,1	-35,3	3,1	14,1	19,6	-0,3	10,3	13,0
MEDIUM-HIGH-TECH	-11,9	-17,1	-12,2	3,8	22,3	22,3	-1,5	13,6	14,5
Производња хемикалија и хемијских производа	-23,3	-27,8	-20,7	3,9	42,9	28,6	-7,6	18,9	5,3
Производња електричне опреме	0,0	5,9	12,4	16,6	13,5	18,3	12,3	12,1	17,1
Производња непоменутих машина и опреме	-1,1	8,1	15,2	28,4	56,5	11,4	3,1	13,6	13,7
Производња моторних возила и приколица	-25,7	-48,3	-41,6	-1,2	20,1	23,2	-4,7	13,3	16,4
Производња осталих саобраћајних средстава	-6,7	-7,0	-3,5	33,5	37,8	-0,4	-4,2	-4,5	-2,5
HIGH-TECH	-59,4	-63,6	-57,2	9,9	9,5	13,1	-26,8	-31,1	-27,7
Производња основних фармацеутских производа	-52,1	-46,6	-37,7	14,8	14,0	16,5	10,7	9,1	11,5
Производња рачунара, електр. и оптичких произв.	-59,8	-64,8	-58,7	-72,2	-80,6	-78,1	-60,5	-65,4	-59,2

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

У спољнотрговинском билансу Прерађивачке индустрије доминирају производи ниске или средње ниске технолошке сложености (62,1%), при чему је ситуација неповољнија код МСПП где ови производи учествују са 72,4% (код великих 51,7%). Слична ситуација је и код извоза Прерађивачке индустрије где производи ниже технолошке сложености учествују са 60,4% (код МСПП 78,7%, великих 50,7%).

Структура извоза МСПП Прерађивачке индустрије према технолошкој сложености

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

У 2014. години у односу на 2013. годину, у сектору МСПП укупан обим спољнотрговинске размене повећан је за 6,2% (у Прерађивачкој индустрији за 8,3%). Посматрано по технолошкој интензивности, све групе бележе раст обима спољнотрговинске размене, сем предузећа која послују у оквиру *medium-high-tech* (пад -0,9%). Код великих предузећа укупан обим размене повећан је за

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

2,2% (3,0% у Прерађивачкој индустрији). У оквиру сектора МСПП спољнотрговинску размену високотехнолошких производа повећали су предузетници (за 12,4%), микро предузећа (за 31,7%), мала предузећа (за 1,6%) и средња предузећа (за 12,3%). Укупни резултати спољнотрговинске активности у 2014. години свих технолошког група значајно су повољнији у односу на 2013. годину.

Реалне стопе раста/пада 2014/2013 %

	Спољнотрговинска размена			Извоз			Увоз		
	Укупно	МСПП	Велика	Укупно	МСПП	Велика	Укупно	МСПП	Велика
ПРИВРЕДА УКУПНО	4,2	6,2	2,2	4,3	8,2	1,4	4,1	5,1	3,0
ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	5,0	8,3	3,0	5,1	10,8	2,3	4,8	5,9	3,9
Low-tech	11,5	12,1	10,9	10,5	12,9	7,9	12,9	11,0	15,1
Medium-low-tech	10,0	9,8	10,1	10,0	9,4	10,4	9,9	10,2	9,6
Medium-high-tech	-3,4	-0,9	-4,1	-2,7	4,9	-4,1	-4,4	-5,0	-4,1
High-tech	2,9	7,7	-3,0	8,0	26,6	0,3	0,3	3,4	-6,8

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

У 2014. години повећала се спољнотрговинска размена предузећа која послују у *high-tech* технологији (раст укупне спољнотрговинске размене 2,9%, извоза 8,0% и увоза 0,3%). Међутим и даље највише стопе раста остварила су предузећа која послују у *low-tech* гранама. Због недовољних улагања у истраживање и развој, изостао је динамичнији развој капацитета сопствене технологије, тако да српска предузећа, нарочито сектор МСПП, углавном примењују увозну технологију.

Годишње реалне стопе раста/пада укупног обима спољнотрговинске размене у 2014. години, у %

	Укупно	Предузетници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
ПРИВРЕДА УКУПНО	4,2	10,0	5,7	2,7	9,0	6,2	2,2
ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	5,0	9,2	27,9	-1,2	9,2	8,3	3,0
Low-tech	11,5	19,2	5,8	-6,2	18,5	12,1	10,9
Medium-low-tech	10,0	-6,2	61,0	1,6	9,4	9,8	10,1
Medium-high-tech	-3,4	24,5	44,3	1,8	-7,6	-0,9	-4,1
High-tech	2,9	-18,7	15,1	3,8	8,3	7,7	-3,0

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

И поред позитивних резултата у 2014. години извозна конкурентност сектора МСПП је незадовољавајућа. Показатељи Прерађивачке индустрије који нам указују на то су: покривеност увоза извозом према технолошкој сложености, неповољна структура извоза и увоза према факторској интензивности, показатељи спољнотрговинске активности према СМТК, као и низак коефицијент реструктурирања извоза Прерађивачке индустрије.

Покривеност извоза увозом према величини предузећа и технолошкој сложености у %

	2008			2013			2014		
	Укупно	МСПП	Велика	Укупно	МСПП	Велика	Укупно	МСПП	Велика
ПРИВРЕДА УКУПНО	48,2	36,5	66,1	72,4	55,3	101,4	72,5	57,0	93,2
ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	100,1	73,9	125,8	123,9	92,1	102,3	124,3	96,3	147,0
Low-tech	98,8	105,3	91,4	139,6	134,2	107,9	136,6	136,6	136,6
Medium-low-tech	112,4	70,3	136,6	116,1	87,7	110,4	116,3	87,0	143,1
Medium-high-tech	123,6	75,4	170,6	131,6	70,8	95,9	133,9	78,2	157,4
High-tech	29,9	14,5	81,0	52,6	22,2	100,3	56,6	27,2	130,1

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

И поред тога, што захваљујући извозној конкурентности великих предузећа, Прерађивачка индустрија остварује суфицит у спољнотрговинској размени, структура укупне размене, а посебно извоза је неповољна. Раст српског извоза у транзиционом периоду није праћен значајним повећањем његове квалитативне структуре, већ је остварен на основу производње која се заснива на ниској технологији, нискоквалификованој радној снази и значајним уделом примарних сировина.

Ниску конкурентност српског извоза у 2014. години одсликава и неповољна структура извоза према факторској интензивности. У извозу сектора МСПП доминирају производи ниже фазе финализације и мање додате вредности (сиrovине и радно и ресурсно интензивни производи), што је карактеристично за мање развијене земље. Да би се конкурентност извоза побољшала потребна је промена структуре извоза у корист ценовно и квалитативно конкурентнијих производа вишег степена обраде (финализације), што је могуће једино улагањем у савремене технологије које доводе до раста понуде, смањивања трошкова производње, ефикасније употребе фактора производње, побољшања карактеристика производа и раста извозних прихода.

Структура извоза и увоза према факторској интензивности, у %

Производи		Структура извоза						Структура увоза					
		МСПП			Укупно			МСПП			Укупно		
		2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
A	Сировине (аграрни и примарни производи)	42,2	44,6	39,1	37,7	31,7	30,5	23,9	22,0	18,6	31,6	30,2	28,2
B	Радно и ресурсно интензивни производи	17,3	16,8	19,8	15,0	13,5	14,6	13,2	14,7	14,5	11,2	11,9	11,9
C	Ниско стручни и технолошко интензивни производи	9,1	7,9	8,2	7,5	6,9	7,6	8,2	8,2	7,8	6,2	6,2	5,7
D	Средње стручни и технолошко интензивни производи	13,5	14,3	14,9	22,1	31,6	31,3	22,6	24,1	22,6	20,5	26,0	23,3
E	Високо стручни и технолошко интензивни производи	13,6	12,1	11,7	12,9	12,1	10,9	25,5	27,7	25,0	22,3	22,7	20,1
	Неразврстана роба	4,2	4,4	4,9	4,8	4,3	3,7	8,7	3,3	11,4	8,3	2,9	10,7

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Секторска анализа према СМТК, рев. 4, показује да се највећи део спољнотрговинске размене (54,9%) одвија у секторима 0, 6 и 7 (65,9% извоза и 54,8% увоза). Производи ових група имају висок извоз и увоз тако да је њихова покривеност увоза извозом неповољна, као и биланс робне размене. Покривеност увоза извозом значајно је повећана код сектора хране и живих животиња, који истовремено остварују и суфицит у робној размени, као и код пића и дувана. У оквиру сектора МСПП покривеност увоза извоза забележена је у робним групама: храна и живе животиње, сирове материје осим горива и животињска и биљна уља, масти. Вредност РРБ повећана је у свим групама производа осим код производа из групе 4. Највеће повећање забележено код група 1 и 3 што указује да је јачање извозне конкурентности највише заступљено код производа ниске технолошке сложености. Како ови производи учествују са 27,8% у извозу и 13,1% у увозу сектора МСПП побољшање у покривености извоза у увозу и смањење дефицита у размени указује на постепено јачање међународне конкурентности домаће привреде.

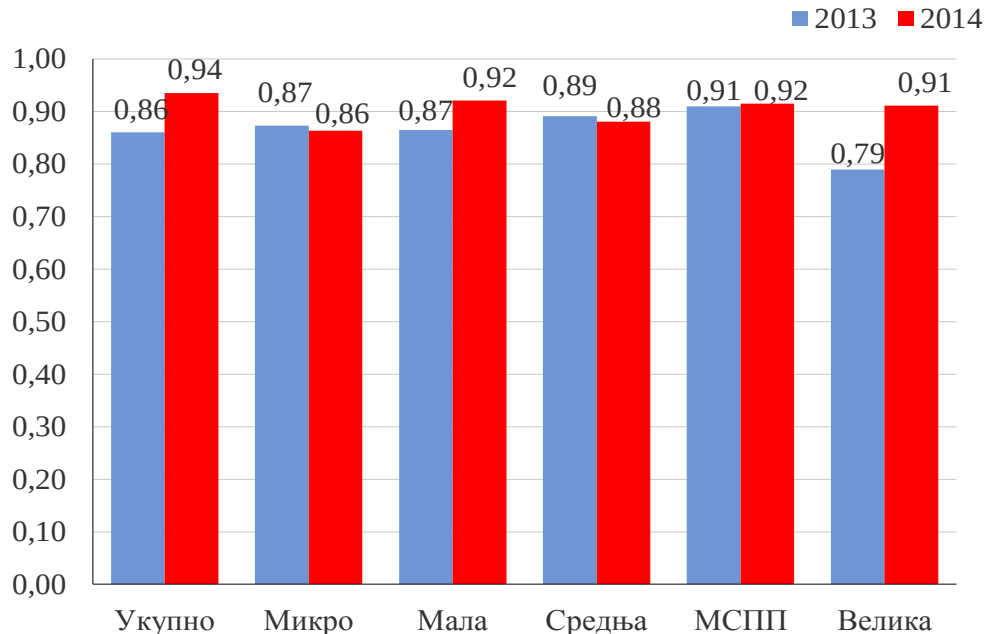
Показатељи спољнотрговинске активности према СМТК рев 4. у 2014. години

СМТК рев.4		Структура извоза		Структура увоза		Покривеност увоза извозом		РРБ	
		Укупно	МСПП	Укупно	МСПП	Укупно	МСПП	Укупно	МСПП
	УКУПНО	100,0	100,0	100,0	100,0	72,5	57,0	-15,9	-27,4
0	Храна и живе животиње	16,0	25,8	6,5	7,0	179,9	210,5	28,5	35,6
1	Пића и дукан	2,7	1,5	1,1	1,0	187,7	86,8	30,5	-7,1
2	Сирове материје, осим горива	3,6	7,2	3,2	2,2	81,2	185,5	-10,4	29,9
3	Минерална горива, мазива	3,7	2,0	14,4	6,1	18,8	18,6	-68,3	-68,6
4	Животињска и биљна уља, масти	1,0	0,6	0,3	0,3	239,5	115,7	41,1	7,3
5	Хемијски и слични производи	8,0	7,0	15,0	18,0	38,8	22,2	-44,1	-63,6
6	Израђени производи	21,1	23,7	18,1	21,7	84,6	62,2	-8,3	-23,3
7	Машине и транспортни уређаји	29,8	16,4	26,0	26,1	83,3	35,8	-9,1	-47,3
8	Разни готови производи	13,2	15,4	7,7	9,5	124,5	92,6	10,9	-3,9
9	Производи непоменути у СМТК рев. 4.	0,8	0,4	7,8	8,1	7,7	2,6	-85,8	-94,8

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Према коефицијенту реструктурирања извоза,³⁹ МСПП су повећала брзину прилагођавања захтевима тржишта у односу на ранији период, али спорије мењају извозну структуру у односу на велика предузећа која су оживљавањем и унапређењем производње повећала извоз и асортиман понуде на страним тржиштима. Висока вредност коефицијента указује на спору промену неповољне структуре извоза и ниску извозну конкурентност домаће индустрије и МСПП.

Коефицијент реструктурирања извоза Прерађивачке индустрије

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

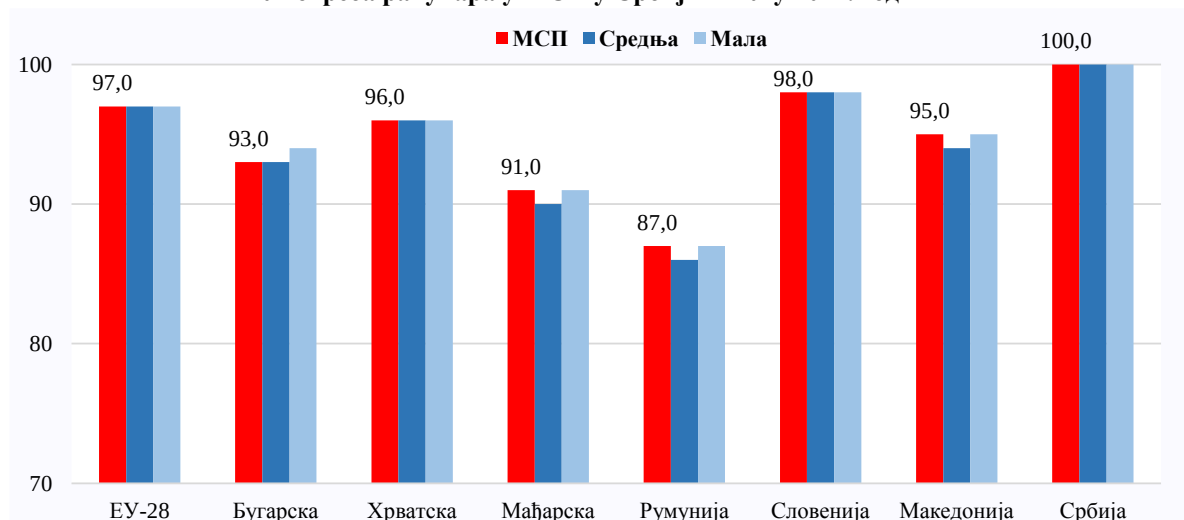
Значајнији привредни раст и повећање запослености у дугом року могуће је једино јачањем извозне и укупне конкурентности привреде чиме би се омогућио значајни раст извоза уз смањење спољнотрговинског дефицита. Да би се унапредила извозна конкурентност српских производа потребно је да се промени структура извоза (која се сада у значајној мери заснива на извозу метала - челика, сировина, малог броја индустријских производа и хране) у корист технолошко сложенијих производа високе финализације који стварају већу додатну вредност по јединици производа. Промену структуру извоза треба да прати и повећање географске диверсификација извоза уз јачање позиција на садашњим извозним тржиштима. Јачање извозне конкурентности кроз трансформацију извозне структуре могуће је само значајним растом пословне и инвестиционе активности домаћих и страних предузећа која своје пословање заснивају на високим технологијама, знању и иновацијама.

4.4. Употреба ИКТ

МСП из Србије више употребљавају рачунаре у пословању у односу на просек и пет земаља чланица Европске уније из окружења (Бугарске, Хрватске, Румуније и Словеније) и Македоније. Од посматраних земаља, најнижа употреба рачунара је у Румунији, испод просека ЕУ су још и Мађарска, Бугарска, Хрватска и Македонија, а изнад просека осим Србије је само Словенија.

³⁹ Базира се на Фингер-Крејниновом индексу структурне сличности, који се користи за разна структурна поређења спољнотрговинске размене. Коефицијент реструктурирања извоза се израчунава као збир минимума парова учешћа истоврсних извозних производа према СМТК у посматраним годинама. Мања вредност коефицијента указује на брже промене, односно максимална вредност 1 значи потпуно идентичну трговинску структуру у посматраним годинама

Употреба рачунара у МСП у Србији и ЕУ у 2014. години

Извор: Министарство привреде према подацима EUROSTAT-а

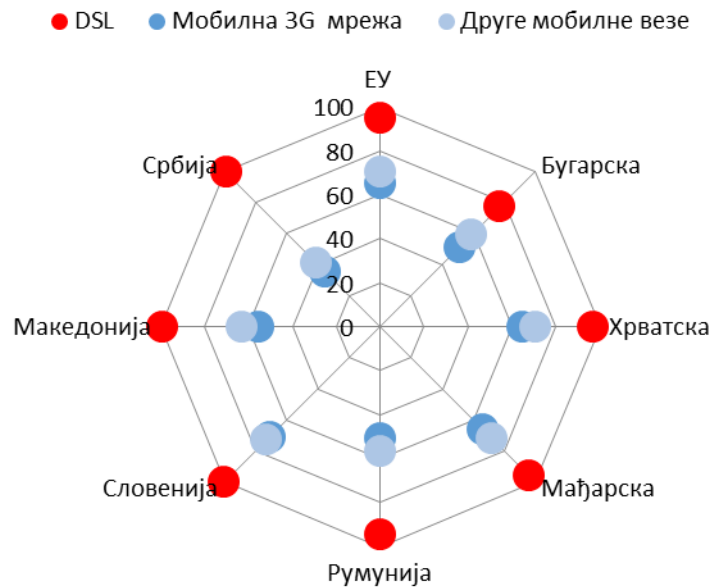
У коришћењу Интернета МСП из Србије не заостају за просеком и земљама ЕУ из окружења. Највећи број МСП Интернету приступа путем DSL или друге врсте фиксне широкопојасне Интернет технологије. МСП из Србије (99%) према употреби DSL начина приступа Интернету изнад су просека ЕУ свих земаља из окружења, сем Словеније. Мобилни широкопојасни Интернет који се остварује путем 3G мреже користи 35% МСП (36% малих и 20% средњих предузећа), што је испод просека ЕУ, а изнад просека су МСП из Мађарске и Словеније. Према приступу Интернету путем других мобилних конекција, МСП из Србије (41% МСП – 42% мала и 36% средња) значајно заостају не само за просеком ЕУ, већ и за готово свим посматраним земљама из окружења, што указује на неравномерну развијеност различитих видова Интернет технологије у Србији и заостајање у примени најновијих технолошких решења.

Коришћење Интернета у МСП и типови веза за приступ Интернету у 2014. години

	% предузећа која користе Интернет у пословању			Типови веза за приступ Интернету								
				DSL или друга врста фиксне широкопојасне Интернет конекције			Мобилна широкопојасна веза путем 3G			Друге мобилне конекције		
	Мала	Средња	МСП	Мала	Средња	МСП	Мала	Средња	МСП	Мала	Средња	МСП
ЕУ	99	99	99	96	95	95	66	63	65	71	68	70
Бугарска	98	97	97	77	76	77	51	48	51	60	57	59
Хрватска	100	100	100	97	97	97	66	61	65	71	67	71
Мађарска	97	97	97	96	96	96	66	64	66	73	71	72
Румунија	97	97	97	95	95	95	52	49	51	57	55	57
Словенија	100	100	100	100	100	100	72	69	71	73	70	73
Македонија	98	98	98	99	99	99	56	54	55	64	62	63
Србија	100	100	100	98	100	99	36	30	35	42	36	41

Извор: Министарство привреде према подацима EUROSTAT-а

Типови веза за приступ МСП Интернету у Србији у 2013. Години

Извор: Министарство привреде према подацима EUROSTAT-а и РЗС

Домаћа предузећа заостају и у примени најновијих кретања и достигнућа које Интернет и информатичка технологија омогућавају, као што је употреба друштвених мрежа у пословању.

Према последњим расположивим подацима (2013. годину) употреби друштвених мрежа у пословању (Facebook, LinkedIn, Xing, Yammer и др) МСП из Србије (28%) на нивоу су просека ЕУ, али заостају у односу на већину земаља у окружењу (Македоније, Словеније, Бугарске и Хрватске). Од земаља у окружењу домаћа МСП друштвене мреже користе једино више од МСП из Румуније (20%) и Мађарске (25%). Повољнија је ситуација у погледу употреба блога (Twitter), јер домаћа МСП (10%) овај Интернет сервис употребљавају више од МСП из свих земаља у окружењу (Мађарске, Румуније, Бугарске, Хрватске и Словеније). Википедију у Србији користи 4% МСП, што је испод просека ЕУ (6%) и већине земаља у окружењу (Хрватске, Мађарске, Македоније и Бугарске), осим Словеније и Румуније где Википедију користи само 2% МСП.

A H E K C

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 1: Основни индикатори пословања нефинансијског сектора 2010-2014. године – текуће цене

Табела 1. Сектори индустрије пословања нефинансијског сектора 2010-2014. године, текуће цене													
	Пред.	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Укупно	Учешће у нефинансијском сектору					
								Пред.	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
2010													
Бр. предузећа	228.680	77.989	9.614	2.257	318.540	504	319.044	71,7	24,4	3,0	0,7	99,8	0,2
Бр. запослених	232.176	153.264	194.450	234.695	814.585	412.966	1.227.551	18,9	12,5	15,8	19,1	66,4	33,6
Промет*	805.140	1.074.186	1.396.636	1.401.972	4.677.933	2.482.401	7.160.334	11,2	15,0	19,5	19,6	65,3	34,7
БДВ*	185.300	136.832	234.073	261.213	817.417	645.309	1.462.726	12,7	9,4	16,0	17,9	55,9	44,1
Извоз*	6.534	83.040	95.023	155.248	339.845	393.232	733.077	0,9	11,3	13,0	21,2	46,4	53,6
Број извозника	1.822	6.366	3.116	1.102	12.406	321	12.727	14,3	50,0	24,5	8,7	97,5	2,5
Увоз*	6.531	163.930	247.223	262.865	680.549	573.291	1.253.840	0,5	13,1	19,7	21,0	54,3	45,7
Број увозника	2.230	11.922	4.163	1.379	19.694	396	20.090	11,1	59,3	20,7	6,9	98,0	2,0
2011													
Бр. предузећа	228.540	78.890	9.656	2.218	319.304	498	319.802	71,5	24,7	3,0	0,7	99,8	0,2
Бр. запослених	203.520	155.472	195.602	232.279	786.873	418.404	1.205.277	16,9	12,9	16,2	19,3	65,3	34,7
Промет*	808.709	1.241.198	1.591.890	1.559.035	5.200.833	2.738.749	7.939.582	10,2	15,6	20,1	19,6	65,5	34,5
БДВ*	192.331	145.711	254.516	285.687	878.245	712.483	1.590.729	12,1	9,2	16,0	18,0	55,2	44,8
Извоз*	8.119	87.933	115.130	188.833	400.015	424.975	824.990	1,0	10,7	14,0	22,9	48,5	51,5
Број извозника	2.045	6.460	3.182	1.085	12.772	309	13.081	15,6	49,4	24,3	8,3	97,6	2,4
Увоз*	7.866	188.265	293.387	275.529	765.047	606.815	1.371.862	0,6	13,7	21,4	20,1	55,8	44,2
Број увозника	2.411	11.865	4.262	1.335	19.873	382	20.255	11,9	58,6	21,0	6,6	98,1	1,9
2012													
Бр. предузећа	226.132	79.189	9.699	2.142	317.162	506	317.668	71,2	24,9	3,1	0,7	99,8	0,2
Бр. запослених	207.566	153.745	196.492	224.223	782.026	420.019	1.202.045	17,3	12,8	16,3	18,7	65,1	34,9
Промет*	882.951	1.355.027	1.769.859	1.681.829	5.689.666	3.011.466	8.701.131	10,1	15,6	20,3	19,3	65,4	34,6
БДВ*	211.655	163.426	280.026	321.980	977.088	774.252	1.751.340	12,1	9,3	16,0	18,4	55,8	44,2
Извоз*	9.485	105.160	142.997	241.243	498.886	477.500	976.386	1,0	10,8	14,6	24,7	51,1	48,9
Број извозника	2.087	6.616	3.240	1.062	13.005	309	13.314	15,7	49,7	24,3	8,0	97,7	2,3
Увоз*	9.728	238.674	367.734	357.241	973.376	644.240	1.617.616	0,6	14,8	22,7	22,1	60,2	39,8
Број увозника	2.657	12.277	4.402	1.329	20.665	372	21.037	12,6	58,4	20,9	6,3	98,2	1,8
2013													
Бр. предузећа	222.152	81.775	9.353	2.132	315.412	494	315.906	70,3	25,9	3,0	0,7	99,8	0,2
Бр. запослених	203.297	153.087	189.172	222.994	768.550	416.394	1.184.944	17,2	12,9	16,0	18,8	64,9	35,1
Промет*	904.367	1.327.994	1.745.887	1.735.609	5.713.857	3.167.978	8.881.835	10,2	15,0	19,7	19,5	64,3	35,7
БДВ*	219.558	158.265	269.095	317.088	964.007	817.649	1.781.655	12,3	8,9	15,1	17,8	54,1	45,9
Извоз*	10.355	118.506	143.028	247.187	519.075	683.722	1.202.797	0,9	9,9	11,9	20,6	43,2	56,8
Број извозника	2.223	6.985	3.242	1.061	13.511	301	13.812	16,1	50,6	23,5	7,7	97,8	2,2
Увоз*	10.100	213.903	338.892	375.291	938.186	722.626	1.660.812	0,6	12,9	20,4	22,6	56,5	43,5
Број увозника	2.847	12.385	4.413	1.345	20.990	363	21.353	13,3	58,0	20,7	6,3	98,3	1,7
2014													
Бр. предузећа	231.616	81.327	9.198	2.131	324.272	494	324.766	71,3	25,0	2,8	0,7	99,8	0,2
Бр. запослених	207.748	147.641	185.206	220.944	761.539	413.408	1.174.947	17,7	12,6	15,8	18,8	64,8	35,2
Промет*	958.563	1.363.463	1.727.909	1.949.462	5.999.397	3.168.851	9.168.248	10,5	14,9	18,8	21,3	65,4	34,6
БДВ*	236.081	179.422	279.323	334.737	1.029.563	808.058	1.837.620	12,8	9,8	15,2	18,2	56,0	44,0
Извоз*	11.932	126.745	159.422	279.708	577.807	713.325	1.291.133	0,9	9,8	12,3	21,7	44,8	55,2
Број извозника	2.380	6.942	3.266	1.089	13.677	300	13.977	17,0	49,7	23,4	7,8	97,9	2,1
Увоз*	11.228	234.901	349.987	418.150	1.014.266	765.591	1.779.856	0,6	13,2	19,7	23,5	57,0	43,0
Број увозника	2.887	12.053	4.422	1.386	20.748	370	21.118	13,7	57,1	20,9	6,6	98,2	1,8

*у мил. динара

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

**Табела 2: Основни показатељи пословања нефинансијског сектора 2011-2014. године,
у сталним ценама из 2014. - мил. динара**

	Предузетници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Укупно
Промет							
2011	967.041	1.484.206	1.903.558	1.864.270	6.219.075	3.274.954	9.494.029
2012	979.424	1.503.080	1.963.237	1.865.589	6.311.330	3.340.504	9.651.834
2013	930.594	1.366.506	1.796.518	1.785.941	5.879.559	3.259.849	9.139.408
2014	958.563	1.363.463	1.727.909	1.949.462	5.999.397	3.168.851	9.168.248
БДВ							
2011	229.987	174.239	304.347	341.620	1.050.192	851.976	1.902.169
2012	234.781	181.282	310.623	357.160	1.083.847	858.848	1.942.695
2013	225.926	162.855	276.899	326.284	991.963	841.360	1.833.323
2014	236.081	179.422	279.323	334.737	1.029.563	808.058	1.837.620
Извоз							
2011	9.709	105.149	137.671	225.804	478.332	508.179	986.510
2012	10.522	116.650	158.621	267.602	553.395	529.672	1.083.068
2013	10.655	121.942	147.175	254.356	534.128	703.550	1.237.678
2014	11.932	126.745	159.422	279.708	577.807	713.325	1.291.133
Увоз							
2011	9.406	225.125	350.827	329.473	914.831	725.620	1.640.452
2012	10.791	264.752	407.913	396.274	1.079.730	714.631	1.794.360
2013	10.393	220.107	348.720	386.174	965.394	743.582	1.708.976
2014	11.228	234.901	349.987	418.150	1.014.266	765.591	1.779.856

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Табела 3: Основни показатељи пословања нефинансијског сектора 2011-2014. у мил. ЕУР

	Предузетници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Укупно
Промет							
2011	7.932	12.175	15.614	15.292	51.013	26.864	77.877
2012	7.805	11.978	15.645	14.867	50.294	26.620	76.914
2013	7.994	11.738	15.432	15.341	50.504	28.001	78.505
2014	8.171	11.623	14.730	16.619	51.143	27.014	78.157
БДВ							
2011	1.887	1.429	2.496	2.802	8.614	6.989	15.603
2012	1.871	1.445	2.475	2.846	8.637	6.844	15.481
2013	1.941	1.399	2.378	2.803	8.521	7.227	15.748
2014	2.013	1.530	2.381	2.854	8.777	6.888	15.665
Извоз							
2011	80	863	1.129	1.852	3.924	4.168	8.092
2012	84	930	1.264	2.132	4.410	4.221	8.631
2013	92	1.047	1.264	2.185	4.588	6.043	10.631
2014	102	1.080	1.359	2.384	4.926	6.081	11.007
Увоз							
2011	77	1.847	2.878	2.703	7.504	5.952	13.456
2012	86	2.110	3.251	3.158	8.604	5.695	14.299
2013	89	1.891	2.995	3.317	8.292	6.387	14.680
2014	96	2.002	2.984	3.565	8.646	6.526	15.173

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 4: Инвестиције у основна средства нефинансијског сектора привреде – текуће цене

	Предузетници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
2007						
Инвестиције нефинансијског сектора (у мил. динара)	63.352	35.183	72.642	117.783	288.960	203.249
у % (нефинансијски сектор = 100)	12,9	7,1	14,8	23,9	58,7	41,3
Однос улагања и промета (%)	6,4	4,0	6,0	11,6	7,0	10,3
2008						
Инвестиције нефинансијског сектора (у мил. динара)	56.718	36.259	71.148	95.381	259.506	293.497
у % (нефинансијски сектор = 100)	10,3	6,6	12,9	17,2	46,9	53,1
Однос улагања и промета (%)	5,9	3,6	5,1	7,3	5,6	12,5
2009						
Инвестиције нефинансијског сектора (у мил. динара)	50.231	40.374	100.095	69.096	259.796	234.170
у % (нефинансијски сектор = 100)	10,2	8,2	20,3	14,0	52,6	47,4
Однос улагања и промета (%)	5,4	4,3	8,1	5,4	5,9	11,3
2010						
Инвестиције нефинансијског сектора (у мил. динара)	50.060	39.729	33.254	152.872	275.915	219.093
у % (нефинансијски сектор = 100)	10,1	8,0	6,7	30,9	55,7	44,3
Однос улагања и промета (%)	6,2	3,7	2,4	10,9	5,9	8,8
2011						
Инвестиције нефинансијског сектора (у мил. динара)	69.589	31.266	47.091	68.156	216.101	259.241
у % (нефинансијски сектор = 100)	14,6	6,6	9,9	14,3	45,5	54,5
Однос улагања и промета (%)	8,6	2,5	3,0	4,4	4,2	9,5
2012						
Инвестиције нефинансијског сектора (у мил. динара)	66.366	31.270	76.713	102.769	277.118	351.303
у % (нефинансијски сектор = 100)	10,6	5,0	12,2	16,4	44,1	55,9
Однос улагања и промета (%)	7,5	2,3	4,3	6,1	4,9	11,7
2013						
Инвестиције нефинансијског сектора (у мил. динара)	70.042	28.299	64.547	107.838	270.726	278.256
у % (нефинансијски сектор = 100)	12,8	5,2	11,8	19,6	49,3	50,7
Однос улагања и промета (%)	7,7	2,1	3,7	6,2	4,7	8,8

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Табела 5: Инвестиције у основна средства нефинансијског сектора привреде

	Предузетници	Микро	Мала	Средња	Велика	Нефинансијски сектор	Укупне инвестиције
у мил. динара - сталне цене из 2013. године							
2007	105.378	58.523	120.832	195.918	338.081	818.732	998.852
2008	84.462	53.995	105.950	142.037	437.063	823.507	1.016.486
2009	69.005	55.464	137.506	94.921	321.693	678.589	813.863
2010	64.573	51.248	42.895	197.192	282.611	638.518	688.435
2011	80.868	36.334	54.724	79.203	301.260	552.388	642.323
2012	71.543	33.709	82.696	110.785	378.705	677.438	723.125
2013	70.042	28.299	64.547	107.838	278.256	548.983	557.240
у мил. ЕУР							
2007	792	440	908	1.473	2.542	6.155	7.510
2008	696	445	874	1.171	3.604	6.790	8.381
2009	535	430	1.065	735	2.492	5.258	6.306
2010	486	386	323	1.484	2.126	4.804	5.179
2011	683	307	462	669	2.543	4.662	5.422
2012	587	276	678	908	3.105	5.555	5.930
2013	619	250	571	953	2.459	4.852	4.925

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 6: МСПП сектор привреде Србије у периоду 2013-2014. године

		Предузетници	Микро	Мала	Средња	МСПП
2013	Број	222.152	81.775	9.353	2.132	315.412
	% учешћа у МСПП	70,4	25,9	3,0	0,7	100,0
2014	Број	231.616	81.327	9.198	2.131	324.272
	% учешћа у МСПП	71,4	25,1	2,8	0,7	100,0
2014-2013	Промена броја	9.464	-448	-155	-1	8.860
	Стопа раста	4,3	-0,5	-1,7	0,0	2,8

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Табела 7: Запосленост у МСПП сектору привреде Србије у периоду 2013-2014. године

		Предузетници	Микро	Мала	Средња	МСПП
2013	Број запослених	203.297	153.087	189.172	222.994	768.550
	% учешћа у МСПП	26,5	19,9	24,6	29,0	100,0
2014	Број запослених	207.748	147.641	185.206	220.944	761.539
	% учешћа у МСПП	27,3	19,4	24,3	29,0	100,0
2014-2013	Промена броја	4.451	-5.446	-3.966	-2.050	-7.011
	Стопа раста	2,2	-3,6	-2,1	-0,9	-0,9

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Табела 8: Секторски распоред броја предузећа у 2014. години

	Укупно	Предуз.	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
Укупно	324.766	231.616	81.327	9.198	2.131	324.272	494
Пољопривреда, шумарство и рибарство	5.810	2.415	2.925	360	97	5.797	13
Рударство	464	142	256	46	10	454	10
Прерађивачка индустрија	51.239	34.536	13.180	2.489	825	51.030	209
Производња прехрамбених производа	9.997	6.975	2.310	485	187	9.957	40
Производња пића	831	480	290	36	16	822	9
Произв. дуванских производа	8	0	3	1	3	7	1
Производња текстила	1.699	1.251	373	46	23	1.693	6
Производња одевних предмета	4.880	3.933	678	188	62	4.861	19
Производња коже и предмета од коже	842	547	205	45	35	832	10
Прерада дрвета и пр. од дрвета, осим намештаја	4.267	2.864	1.220	154	28	4.266	1
Произв. папира и производа од папира	1.461	840	505	97	16	1.458	3
Штампање и умножавање аудио и видео записа	2.940	2.049	752	116	21	2.938	2
Производња кокса и деривата нафте	45	0	32	7	6	45	0
Произв. хемикалија и хемијских производа	1.020	407	491	81	33	1.012	8
Произв. осн. фармацеут. производа и препарата	80	20	36	14	6	76	4
Произв. производа од гуме и пластике	2.841	1.766	835	188	41	2.830	11
Произв. производа од неметалних минерала	2.630	1.945	545	90	44	2.624	6
Производња основних метала	442	213	158	42	19	432	10
Произв. металних производа, осим машина	7.482	5.466	1.568	325	102	7.461	21
Произв. рачунара, електр. и оптичких производа	1.331	409	800	99	21	1.329	2
Производња електричне опреме	729	239	372	75	31	717	12
Производња непоменутих машина и опреме	1.119	276	641	158	38	1.113	6
Производња моторних возила и приколица	356	102	166	36	31	335	21
Производња осталих саобраћајних средстава	195	73	96	16	5	190	5
Производња намештаја	2.076	1.408	519	103	40	2.070	6
Остале прерађивачке делатности	3.166	2.692	404	58	10	3.164	2
Поправка и монтажа машина и опреме	803	582	181	29	7	799	4
Снабдевање електр. енергијом, гасом и паром	742	30	628	43	26	727	15
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	1.290	406	587	138	133	1.264	26
Грађевинарство	23.850	16.429	6.417	784	180	23.810	40
Трговина на велико и мало и попр.мот. возила	96.759	64.126	29.597	2.611	359	96.693	66
Саобраћај и складиштење	33.375	28.199	4.435	590	118	33.342	33
Услуге смештаја и исхране	23.786	20.765	2.609	340	68	23.782	4
Информисање и комуникације	8.902	4.650	3.720	433	83	8.886	16
Финансијске дел. и делатност осигурања	2.381	1.739	596	34	11	2.380	1
Пословање некретностима	1.880	882	936	52	10	1.880	0
Стручне, научне, иновационе и техничке дел.	38.210	27.002	10.309	793	96	38.200	10
Административне и помоћне услужне дел.	7.953	4.869	2.689	295	62	7.915	38
Државна управа и обавезно социјално осигурање	16	0	11	4	1	16	0
Образовање	2.030	1.114	879	34	3	2.030	0
Здравствена и социјална заштита	4.492	4.398	51	23	18	4.490	2
Уметност, забава и рекреација	2.320	1.727	492	65	27	2.311	9
Остале услужне делатности	19.264	18.185	1.009	64	4	19.262	2

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 9: Секторски распоред индикатора пословања сектора МСПП у 2014. години

	Предузећа			Запослени			Промет			Бруто додата вредност		
	број	%	% у сектору	број	%	% у сектору	у мил. динара	%	% у сектору	у мил. динара	%	% у сектору
Укупно МСПП	324.272	100,0	99,8	761.539	100,0	64,8	5.999.397	100,0	65,4	1.029.563	100,0	56,0
Пољопривреда, шумарство и рибарство	5.797	1,8	99,8	23.159	3,0	65,3	279.603	4,7	88,1	41.925	4,1	74,6
Рударство	454	0,1	97,8	2.849	0,4	9,8	16.808	0,3	4,8	5.413	0,5	3,9
Прерађивачка индустрија	51.030	15,7	99,6	215.221	28,3	60,8	1.355.698	22,6	56,6	255.030	24,8	54,3
Прехрамбени производи	9.957	3,1	99,6	54.905	7,2	72,4	394.218	6,6	62,3	55.561	5,4	51,8
Пиће	822	0,3	98,9	3.755	0,5	44,2	31.091	0,5	31,1	7.065	0,7	28,6
Дувански производи	7	0,0	87,5	415	0,1	50,4	4.420	0,1	15,4	138	0,0	2,8
Текстил	1.693	0,5	99,6	5.624	0,7	53,4	22.376	0,4	73,3	5.626	0,5	65,7
Одевни предмети	4.861	1,5	99,6	17.723	2,3	58,2	43.370	0,7	59,8	12.307	1,2	55,6
Кожа и предмети од коже	832	0,3	98,8	6.274	0,8	55,3	17.659	0,3	69,4	4.420	0,4	61,1
Прерада дрвета	4.266	1,3	100,0	11.423	1,5	94,7	50.461	0,8	98,1	10.213	1,0	97,2
Папир и произ. од папира	1.458	0,4	99,8	5.361	0,7	83,1	64.920	1,1	79,4	11.223	1,1	73,1
Штампање и умножавање аудио и видео записа	2.938	0,9	99,9	6.971	0,9	93,0	36.342	0,6	92,3	9.862	1,0	92,4
Кокс и деривати нафте	45	0,0	100,0	748	0,1	100,0	24.612	0,4	100,0	1.600	0,2	100,0
Хемикалије и хем. произв.	1.012	0,3	99,2	6.532	0,9	53,2	75.016	1,3	51,8	12.653	1,2	74,4
Основни фармац.произ.	76	0,0	95,0	976	0,1	19,7	7.326	0,1	17,0	2.214	0,2	13,3
Произв. од гуме и пластике	2.830	0,9	99,6	12.676	1,7	61,0	75.114	1,3	51,7	15.871	1,5	42,1
Произв. од неметалних минерала	2.624	0,8	99,8	10.017	1,3	78,2	58.408	1,0	75,8	13.899	1,3	69,2
Основни метали	432	0,1	97,7	3.365	0,4	24,5	22.312	0,4	17,1	3.038	0,3	49,8
Метални производи осим машина	7.461	2,3	99,7	25.229	3,3	65,8	157.440	2,6	81,8	33.393	3,2	68,4
Рачунари, електрон.и оптички производи	1.329	0,4	99,8	6.187	0,8	87,2	71.955	1,2	84,5	11.074	1,1	89,2
Електрична опрема	717	0,2	98,4	5.606	0,7	41,1	31.123	0,5	38,8	7.584	0,7	47,7
Непоменуте машине и опр.	1.113	0,3	99,5	9.316	1,2	68,3	49.663	0,8	76,6	13.557	1,3	80,6
Моторна возила и прикол.	335	0,1	94,1	5.128	0,7	20,6	41.377	0,7	17,9	5.870	0,6	15,7
Остала саобраћ.средства	190	0,1	97,4	1.409	0,2	46,9	5.733	0,1	76,6	1.333	0,1	65,1
Намештај	2.070	0,6	99,7	8.351	1,1	61,7	37.321	0,6	72,8	7.276	0,7	72,0
Остале прерађивачке делатности	3.164	1,0	99,9	5.272	0,7	83,8	21.439	0,4	78,1	5.798	0,6	73,8
Поправка и монтажа машина и опреме	799	0,2	99,5	1.957	0,3	41,5	12.002	0,2	46,1	3.453	0,3	42,6
Снабдевање електр. енергијом, гасом и паром	727	0,2	98,0	4.032	0,5	14,8	267.179	4,5	39,6	7.857	0,8	6,5
Снабдевање водом и управљање отп. водама	1.264	0,4	98,0	23.125	3,0	60,2	76.126	1,3	69,8	21.005	2,0	50,1
Грађевинарство	23.810	7,3	99,8	54.947	7,2	71,2	342.008	5,7	74,7	75.434	7,3	62,7
Трговина на велико и мало и попр.мот. возила	96.693	29,8	99,9	213.309	28,0	80,3	2.597.438	43,3	77,8	264.218	25,7	78,2
Саобраћај и складиштење	33.342	10,3	99,9	38.179	5,0	38,4	310.037	5,2	56,9	75.503	7,3	49,3
Услуге смештаја и исхране	23.782	7,3	100,0	45.494	6,0	95,6	108.032	1,8	94,4	35.176	3,4	93,2
Информисање и комуник.	8.886	2,7	99,8	24.517	3,2	60,6	167.436	2,8	53,2	69.218	6,7	47,7
Финансијске дел. и делатност осигурања	2.380	0,7	100,0	5.114	0,7	95,1	43.657	0,7	95,9	4.633	0,4	93,2
Пословање некретнинама	1.880	0,6	100,0	3.749	0,5	100,0	19.539	0,3	100,0	17.316	1,7	100,0
Стручне, научне, иновационе и техничке дел.	38.200	11,8	100,0	55.529	7,3	89,6	272.428	4,5	96,0	94.902	9,2	93,9
Административне и помоћне услужне дел.	7.915	2,4	99,5	20.566	2,7	39,8	56.432	0,9	65,5	25.976	2,5	53,7
Државна управа и обавезно социјално осигурање	16	0,0	100,0	263	0,0	100,0	92	0,0	100,0	197	0,0	100,0
Образовање	2.030	0,6	100,0	3.708	0,5	100,0	6.502	0,1	100,0	3.032	0,3	100,0
Здравствена и соц. заштита	4.490	1,4	100,0	7.295	1,0	92,2	14.410	0,2	95,0	7.766	0,8	97,7
Уметност, забава и рекреација	2.311	0,7	99,6	5.860	0,8	55,9	18.762	0,3	40,4	6.335	0,6	48,8
Остале услужне делатности	19.262	5,9	100,0	14.622	1,9	94,7	47.208	0,8	95,2	18.627	1,8	93,7

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 10: Секторски распоред броја запослених у 2014. години

	Укупно	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
Укупно	1.174.947	207.748	147.641	185.206	220.944	761.539	413.408
Пољопривреда, шумарство и рибарство	35.479	1.183	4.513	8.174	9.289	23.159	12.320
Рударство	29.161	180	366	1.023	1.280	2.849	26.312
Прерађивачка индустрија	353.876	49.777	25.193	53.566	86.685	215.221	138.655
Производња прехранбених производа	75.785	19.876	3.985	10.509	20.535	54.905	20.880
Производња пића	8.489	274	405	913	2.163	3.755	4.734
Произв.дуванских производа	823	0	5	45	365	415	408
Производња текстила	10.525	1.551	665	942	2.466	5.624	4.901
Производња одевних предмета	30.453	5.701	1.283	4.490	6.249	17.723	12.730
Производња коже и предмета од коже	11.339	1.072	363	1.065	3.774	6.274	5.065
Прерада дрвета и производа од дрвета, осим намештаја	12.059	3.502	2.012	3.362	2.547	11.423	636
Произв. папира и производа од папира	6.455	646	963	1.923	1.829	5.361	1.094
Штамп. и умножав. аудио и видео записа	7.494	1.473	1.515	2.187	1.796	6.971	523
Производња кокса и деривата нафте	748	0	36	107	605	748	0
Произв. хемикалија и хемијских производа	12.274	322	933	1.760	3.517	6.532	5.742
Произв. осн. Фармац. произв. и препарата	4.954	0	88	328	560	976	3.978
Произв.производа од гуме и пластике	20.774	2.659	1.620	4.010	4.387	12.676	8.098
Произв. произ. од неметалних минерала	12.803	2.087	975	1.971	4.984	10.017	2.786
Производња основних метала	13.731	266	265	931	1.903	3.365	10.366
Произв. металних произ., осим машина	38.366	5.101	3.394	6.741	9.993	25.229	13.137
Произв. рачун. елект. и оптичких произ	7.097	370	1.695	2.215	1.907	6.187	910
Производња електричне опреме	13.644	287	750	1.525	3.044	5.606	8.038
Произв. непоменутих машина и опреме	13.636	410	1.397	3.441	4.068	9.316	4.320
Производња моторних возила и приколица	24.885	179	364	826	3.759	5.128	19.757
Произв. осталих саобраћајних средстава	3.003	92	193	335	789	1.409	1.594
Производња намештаја	13.533	1.454	1.085	2.206	3.606	8.351	5.182
Остале прерађивачке делатности	6.288	2.233	850	1.153	1.036	5.272	1.016
Поправка и монтажа машина и опреме	4.717	221	352	581	803	1.957	2.760
Снабдевање елек. енер., гасом и паром	27.287	27	332	1.075	2.598	4.032	23.255
Снабд. водом и управ. отпадним водама	38.402	2.006	1.100	3.539	16.480	23.125	15.277
Грађевинарство	77.181	9.755	10.542	15.926	18.724	54.947	22.234
Трговина на велико и мало и поправка	265.715	76.050	52.932	48.423	35.904	213.309	52.406
Саобраћај и складиштење	99.299	5.058	9.472	11.983	11.666	38.179	61.120
Услуге смештаја и исхране	47.564	27.120	5.229	6.546	6.599	45.494	2.070
Информисање и комуникације	40.444	1.300	6.643	8.266	8.308	24.517	15.927
Финансијске дел. и делатност осигурања	5.376	2.229	1.045	701	1.139	5.114	262
Пословање некретнинама	3.749	390	1.054	1.035	1.270	3.749	0
Стручне, научне, иновац. и техничке дел.	61.986	12.041	19.478	14.673	9.337	55.529	6.457
Административне и помоћне услужне дел.	51.627	3.266	4.748	6.109	6.443	20.566	31.061
Државна управа и обав. соц. осигурање	263	0	31	103	129	263	0
Образовање	3.708	591	2.269	634	214	3.708	0
Здравствена и социјална заштита	7.909	5.081	150	554	1.510	7.295	614
Уметност, забава и рекреација	10.480	542	701	1.630	2.987	5.860	4.620
Остале услужне делатности	15.440	11.151	1.843	1.246	382	14.622	818

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 11: Секторски распоред промета у 2014. години (у мил. динара)

	Укупно	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
Укупно	9.168.248	958.563	1.363.463	1.727.909	1.949.462	5.999.397	3.168.851
Пољопривреда, шумарство и рибарство	317.534	7.058	79.255	108.139	85.151	279.603	37.930
Рударство	350.385	430	5.288	6.424	4.667	16.808	333.577
Прерађивачка индустрија	2.394.712	181.298	166.435	335.719	672.246	1.355.698	1.039.014
Производња прехрамбених производа	633.079	70.457	41.314	83.533	198.914	394.218	238.861
Производња пића	100.061	1.933	1.823	8.202	19.134	31.091	68.969
Произв.дуванских производа	28.789	0	0	357	4.063	4.420	24.369
Производња текстила	30.513	3.919	3.079	3.115	12.263	22.376	8.137
Производња одевних предмета	72.568	14.325	4.719	9.532	14.795	43.370	29.197
Производња коже и предмета од коже	25.458	3.316	1.878	2.894	9.571	17.659	7.799
Прерада дрвета и производа од дрвета, осим намештаја	51.437	12.589	9.340	14.513	14.018	50.461	977
Произв. папира и производа од папира	81.801	3.710	5.948	16.602	38.660	64.920	16.880
Штампање и умножавање аудио и видео записа	39.374	6.173	7.134	10.428	12.607	36.342	3.032
Производња кокса и деривата нафте	24.612	0	1.147	3.068	20.398	24.612	0
Произв. хемикалија и хемијских производа	144.877	1.477	9.242	14.919	49.377	75.016	69.861
Произв. основних фармацеутских производа и препарата	43.053	28	321	3.238	3.739	7.326	35.728
Произв. производа од гуме и пластике	145.186	8.580	7.831	30.405	28.298	75.114	70.072
Произв. производа од неметалних минерала	77.082	11.815	5.545	12.375	28.672	58.408	18.674
Производња основних метала	130.344	881	3.031	10.263	8.138	22.312	108.032
Произв. металних производа, осим машина	192.559	20.961	19.251	39.029	78.199	157.440	35.118
Произв. рачунара, електрон. и оптичких производа	85.170	1.497	11.188	18.092	41.177	71.955	13.215
Производња електричне опреме	80.228	1.078	4.706	11.677	13.662	31.123	49.105
Производња непоменутих машина и опреме	64.822	1.230	9.922	18.998	19.514	49.663	15.159
Производња моторних возила и приколица	231.467	478	7.384	5.130	28.385	41.377	190.090
Производња осталих саобраћајних средстава	7.487	269	910	1.609	2.945	5.733	1.755
Производња намештаја	51.235	6.347	5.108	7.816	18.050	37.321	13.915
Остале прерађивачке делатности	27.467	9.178	2.942	4.867	4.453	21.439	6.028
Поправка и монтажа машина и опреме	26.043	1.057	2.675	5.057	3.213	12.002	14.040
Снабдевање електр. енергијом, гасом и паром	674.440	61	62.023	9.292	195.803	267.179	407.260
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	109.077	3.131	13.298	23.269	36.428	76.126	32.952
Грађевинарство	457.639	53.943	73.816	100.038	114.211	342.008	115.631
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	3.337.805	481.871	695.522	837.113	582.933	2.597.438	740.367
Саобраћај и складиштење	544.655	38.015	65.725	133.859	72.439	310.037	234.617
Услуге смештаја и исхране	114.449	63.537	11.838	16.069	16.588	108.032	6.417
Информисање и комуникације	314.779	9.235	71.565	39.993	46.644	167.436	147.343
Финансијске дел. и делатност осигурања	45.503	3.413	3.032	7.665	29.547	43.657	1.846
Пословање некретнинама	19.539	1.255	10.546	4.359	3.379	19.539	0
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	283.873	50.012	75.180	78.870	68.366	272.428	11.444
Административне и помоћне услужне дел.	86.128	9.323	20.596	17.604	8.909	56.432	29.696
Државна управа и обавезно социјално осигурање	92	0	39	39	14	92	0
Образовање	6.502	2.488	2.254	1.261	500	6.502	0
Здравствена и социјална заштита	15.162	12.572	118	464	1.257	14.410	753
Уметност, забава и рекреација	46.390	2.698	2.003	4.114	9.946	18.762	27.627
Остале услужне делатности	49.584	38.223	4.930	3.620	435	47.208	2.376

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 12: Секторски распоред БДВ у 2014. години (у мил. динара)

	Укупно	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
Укупно	1.837.620	236.081	179.422	279.323	334.737	1.029.563	808.058
Пољопривреда, шумарство и рибарство	56.231	1.693	4.794	17.428	18.009	41.925	14.306
Рударство	137.880	166	1.460	1.941	1.846	5.413	132.467
Прерађивачка индустрија	469.996	43.193	20.730	63.125	127.981	255.030	214.966
<i>Производња прехрамбених производа</i>	<i>107.303</i>	<i>13.221</i>	<i>3.281</i>	<i>11.403</i>	<i>27.656</i>	<i>55.561</i>	<i>51.742</i>
<i>Производња пића</i>	<i>24.736</i>	<i>391</i>	<i>256</i>	<i>1.720</i>	<i>4.698</i>	<i>7.065</i>	<i>17.671</i>
<i>Произв. дуванских производа</i>	<i>4.951</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>66</i>	<i>71</i>	<i>138</i>	<i>4.813</i>
<i>Производња текстила</i>	<i>8.563</i>	<i>1.377</i>	<i>554</i>	<i>723</i>	<i>2.972</i>	<i>5.626</i>	<i>2.937</i>
<i>Производња одевних предмета</i>	<i>22.130</i>	<i>4.657</i>	<i>442</i>	<i>2.805</i>	<i>4.403</i>	<i>12.307</i>	<i>9.823</i>
<i>Производња коже и предмета од коже</i>	<i>7.234</i>	<i>796</i>	<i>201</i>	<i>673</i>	<i>2.750</i>	<i>4.420</i>	<i>2.814</i>
<i>Прерада дрвета и производа од дрвета, осим намештаја</i>	<i>10.511</i>	<i>3.060</i>	<i>1.003</i>	<i>2.905</i>	<i>3.245</i>	<i>10.213</i>	<i>297</i>
<i>Произв. папира и производа од папира</i>	<i>15.351</i>	<i>724</i>	<i>673</i>	<i>2.548</i>	<i>7.278</i>	<i>11.223</i>	<i>4.128</i>
<i>Штампање и умножавање аудио и видео записа</i>	<i>10.672</i>	<i>1.973</i>	<i>1.476</i>	<i>2.692</i>	<i>3.721</i>	<i>9.862</i>	<i>810</i>
<i>Производња кокса и деривата нафте</i>	<i>1.600</i>	<i>0</i>	<i>93</i>	<i>214</i>	<i>1.293</i>	<i>1.600</i>	<i>0</i>
<i>Произв. хемикалија и хемијских производа</i>	<i>17.012</i>	<i>377</i>	<i>842</i>	<i>2.978</i>	<i>8.456</i>	<i>12.653</i>	<i>4.359</i>
<i>Произв. основних фармацеутских производа и препарата</i>	<i>16.600</i>	<i>8</i>	<i>115</i>	<i>858</i>	<i>1.233</i>	<i>2.214</i>	<i>14.386</i>
<i>Произв. производа од гуме и пластике</i>	<i>37.715</i>	<i>2.412</i>	<i>1.293</i>	<i>5.313</i>	<i>6.853</i>	<i>15.871</i>	<i>21.844</i>
<i>Произв. производа од неметалних минерала</i>	<i>20.075</i>	<i>2.224</i>	<i>532</i>	<i>2.324</i>	<i>8.818</i>	<i>13.899</i>	<i>6.176</i>
<i>Производња основних метала</i>	<i>6.096</i>	<i>230</i>	<i>219</i>	<i>1.099</i>	<i>1.490</i>	<i>3.038</i>	<i>3.058</i>
<i>Произв. металних производа, осим машина</i>	<i>48.839</i>	<i>5.892</i>	<i>3.019</i>	<i>8.018</i>	<i>16.464</i>	<i>33.393</i>	<i>15.447</i>
<i>Произв. рачунара, електрон. и оптичких производа</i>	<i>12.408</i>	<i>449</i>	<i>2.273</i>	<i>3.905</i>	<i>4.447</i>	<i>11.074</i>	<i>1.334</i>
<i>Производња електричне опреме</i>	<i>15.896</i>	<i>313</i>	<i>861</i>	<i>2.336</i>	<i>4.074</i>	<i>7.584</i>	<i>8.311</i>
<i>Производња непоменутих машина и опреме</i>	<i>16.816</i>	<i>369</i>	<i>1.611</i>	<i>4.690</i>	<i>6.887</i>	<i>13.557</i>	<i>3.259</i>
<i>Производња моторних возила и приколица</i>	<i>37.370</i>	<i>140</i>	<i>363</i>	<i>978</i>	<i>4.388</i>	<i>5.870</i>	<i>31.500</i>
<i>Производња осталих саобраћајних средстава</i>	<i>2.046</i>	<i>71</i>	<i>122</i>	<i>415</i>	<i>725</i>	<i>1.333</i>	<i>713</i>
<i>Производња намештаја</i>	<i>10.102</i>	<i>1.481</i>	<i>408</i>	<i>1.680</i>	<i>3.707</i>	<i>7.276</i>	<i>2.825</i>
<i>Остале прерађивачке делатности</i>	<i>7.859</i>	<i>2.548</i>	<i>545</i>	<i>1.421</i>	<i>1.284</i>	<i>5.798</i>	<i>2.060</i>
<i>Поправка и монтажа машина и опреме</i>	<i>8.112</i>	<i>476</i>	<i>547</i>	<i>1.361</i>	<i>1.069</i>	<i>3.453</i>	<i>4.659</i>
Снабдевање електр. енергијом, гасом и паром	121.562	30	923	1.384	5.521	7.857	113.705
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	41.885	972	1.181	4.363	14.488	21.005	20.881
Грађевинарство	120.396	15.702	12.558	17.610	29.564	75.434	44.962
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	337.757	66.002	58.655	84.786	54.775	264.218	73.539
Саобраћај и складиштење	153.285	21.400	11.302	23.213	19.588	75.503	77.782
Услуге смештаја и исхране	37.742	21.318	2.006	4.772	7.081	35.176	2.566
Информисање и комуникације	145.135	4.283	27.201	16.298	21.436	69.218	75.917
Финансијске дел. и делатност осигурања	4.971	1.982	574	771	1.305	4.633	338
Пословање некретностима	17.316	547	9.834	4.570	2.365	17.316	0
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	101.025	28.118	20.663	24.816	21.305	94.902	6.124
Административне и помоћне услужне дел.	48.391	4.698	4.979	10.642	5.656	25.976	22.415
Државна управа и обавезно социјално осигурање	197	0	13	10	174	197	0
Образовање	3.032	1.204	989	531	308	3.032	0
Здравствена и социјална заштита	7.950	7.305	54	101	306	7.766	184
Уметност, забава и рекреација	12.986	1.306	373	1.860	2.797	6.335	6.651
Остале услужне делатности	19.883	16.162	1.133	1.102	231	18.627	1.255

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 13: Спољнотрговински промет МСПП – секторски распоред у 2014. години

	Предузећа извозници			Извоз			Предузећа увозници			Увоз		
	број	%	% у сектору	у мил. динара	%	% у сектору	број	%	% у сектору	у мил. динара	%	% у сектору
Укупно МСПП	13.677	100,0	97,9	577.807	100,0	44,8	20.748	100,0	98,2	1.014.266	100,0	57,0
Пољопривреда, шумарство и рибарство	389	2,8	97,5	21.795	3,8	95,9	404	1,9	97,3	12.375	1,2	82,8
Рударство	40	0,3	85,1	1.410	0,2	3,3	64	0,3	87,7	1.143	0,1	0,8
Прерађивачка индустрија	6.429	47,0	97,2	329.692	57,1	34,7	6.024	29,0	96,8	342.202	33,7	44,8
<i>Прехрамбени производи</i>	624	4,6	94,7	70.767	12,2	53,2	611	2,9	94,3	29.775	2,9	45,9
<i>Пиће</i>	114	0,8	93,4	3.229	0,6	23,8	85	0,4	90,4	3.657	0,4	18,4
<i>Дувански производи</i>	4	0,0	80,0	1.023	0,2	7,9	4	0,0	80,0	763	0,1	6,6
<i>Текстил</i>	159	1,2	97,0	10.923	1,9	50,1	208	1,0	97,2	10.575	1,0	50,8
<i>Одевни предмети</i>	435	3,2	96,0	17.763	3,1	35,3	410	2,0	95,6	14.374	1,4	39,3
<i>Кожа и предмети од коже</i>	159	1,2	94,1	14.306	2,5	65,3	126	0,6	92,6	9.941	1,0	61,7
<i>Прерада дрвета</i>	630	4,6	99,8	13.564	2,3	98,6	435	2,1	99,8	6.497	0,6	99,8
<i>Папир и произ. од папира</i>	177	1,3	98,3	22.371	3,9	72,8	183	0,9	98,4	30.964	3,1	84,0
<i>Штам. и умнож. аудио и видео записа</i>	265	1,9	99,3	4.132	0,7	84,8	238	1,1	99,2	5.715	0,6	78,3
<i>Кокс и деривати нафте</i>	14	0,1	100,0	2.928	0,5	100,0	15	0,1	100,0	12.051	1,2	100,0
<i>Хемикалије и хем. произв.</i>	220	1,6	96,9	15.186	2,6	35,6	226	1,1	96,6	23.114	2,3	60,3
<i>Основни фармац.произ.</i>	26	0,2	86,7	1.088	0,2	5,1	27	0,1	87,1	2.403	0,2	14,3
<i>Произв. од гуме и пластике</i>	611	4,5	98,2	24.499	4,2	29,1	495	2,4	97,8	29.991	3,0	40,8
<i>Произв. од немет. минерала</i>	239	1,7	98,0	11.213	1,9	84,5	314	1,5	98,1	12.677	1,2	80,5
<i>Основни метали</i>	91	0,7	91,0	7.074	1,2	9,0	80	0,4	90,9	3.253	0,3	6,0
<i>Метални произ. осим машина</i>	1.034	7,6	98,5	42.084	7,3	73,3	870	4,2	97,8	42.204	4,2	86,7
<i>Рачунари, електрон.и оптички произв.</i>	248	1,8	99,2	9.516	1,6	98,5	335	1,6	99,4	36.540	3,6	97,0
<i>Електрична опрема</i>	185	1,4	93,9	10.213	1,8	20,1	210	1,0	94,6	7.957	0,8	22,1
<i>Непоменуће машине и опр.</i>	443	3,2	98,7	20.374	3,5	62,0	416	2,0	98,6	14.991	1,5	60,2
<i>Моторна возила и прикол.</i>	100	0,7	84,0	11.381	2,0	5,3	105	0,5	84,0	27.578	2,7	17,8
<i>Остала саобраћ.средстава</i>	45	0,3	95,7	2.617	0,5	69,3	44	0,2	93,6	2.805	0,3	70,6
<i>Намештај</i>	312	2,3	98,1	9.100	1,6	57,4	237	1,1	97,5	8.845	0,9	79,1
<i>Остале прерађивачке делат.</i>	222	1,6	99,1	3.569	0,6	47,8	235	1,1	99,2	3.910	0,4	53,9
<i>Поправка и монтажа машина и опреме</i>	72	0,5	97,3	775	0,1	6,9	115	0,6	97,5	1.621	0,2	18,8
<i>Снабде. електр. енергијом, гасом и паром</i>	21	0,2	80,8	3.760	0,7	79,9	53	0,3	85,5	7.058	0,7	30,3
<i>Снабд.водом и управљање отп. водама</i>	100	0,7	98,0	13.491	2,3	80,7	135	0,7	96,4	1.984	0,2	50,4
<i>Грађевинарство</i>	430	3,1	96,8	4.427	0,8	89,4	1.028	5,0	97,3	18.944	1,9	85,0
<i>Трговина на велико и мало</i>	4.761	34,8	99,1	180.839	31,3	82,0	9.421	45,4	99,5	566.611	55,9	84,4
<i>Саобраћај и складиштење</i>	332	2,4	96,2	2.025	0,4	34,6	1.216	5,9	98,2	21.790	2,1	25,8
<i>Услуге смештаја и исхране</i>	34	0,2	100,0	115	0,0	100,0	186	0,9	98,4	711	0,1	96,4
<i>Информисање и комуник.</i>	297	2,2	96,1	3.129	0,5	74,9	475	2,3	97,3	12.400	1,2	49,7
<i>Финансијске дел. и делатност осигурања</i>	12	0,1	92,3	4.567	0,8	82,8	28	0,1	96,6	1.472	0,1	88,5
<i>Пословање некретнинама</i>	21	0,2	100,0	106	0,0	100,0	43	0,2	100,0	365	0,0	100,0
<i>Стручне, научне, иновац. и техничке дел.</i>	532	3,9	99,6	8.884	1,5	99,7	993	4,8	99,5	19.522	1,9	99,9
<i>Административ. и помоћне услужне дел.</i>	121	0,9	97,6	2.898	0,5	99,9	275	1,3	96,5	4.000	0,4	98,3
<i>Државна управа и обавезно соц. осиг.</i>	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	1	0,0	100,0	0	0,0	100,0
<i>Образовање</i>	11	0,1	100,0	6	0,0	100,0	47	0,2	100,0	64	0,0	100,0
<i>Здравствена и соц. заштита</i>	10	0,1	90,9	163	0,0	28,5	30	0,1	96,8	90	0,0	51,1
<i>Уметност, забава и рекреација</i>	39	0,3	92,9	56	0,0	89,5	82	0,4	95,3	1.653	0,2	97,5
<i>Остале услужне делатности</i>	98	0,7	100,0	444	0,1	100,0	243	1,2	100,0	1.881	0,2	100,0

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 14: Спољнотрговински промет - секторски распоред у 2014. години, по величини предузећа

	Извоз у мил. дин.						Увоз у мил. дин.						Спољнотрговински баланс у мил. дин.					
	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
Укупно	11.932	126.745	159.422	279.708	577.807	713.325	11.228	234.901	349.987	418.150	1.014.266	765.591	704	-108.156	-190.565	-138.441	-436.459	-52.265
Пољопривреда, шумарство и рибарство	213	3.586	10.337	7.658	21.795	938	84	2.505	4.336	5.450	12.375	2.568	130	1.081	6.001	2.208	9.420	-1.630
Рударство	1	84	136	1.189	1.410	41.068	23	505	357	258	1.143	138.740	-23	-421	-221	932	266	-97.672
Прерађивачка индустрија	10.359	30.019	70.883	218.431	329.692	620.618	7.423	35.551	73.953	225.275	342.202	422.143	2.935	-5.532	-3.069	-6.844	-12.510	198.475
Прехрамбени производи	914	6.861	14.651	48.342	70.767	62.336	1.509	3.221	5.113	19.933	29.775	35.115	-595	3.641	9.538	28.409	40.992	27.221
Пиће	96	261	606	2.266	3.229	10.353	24	90	525	3.019	3.657	16.222	72	171	81	-753	-428	-5.869
Дувански производи	0	0	323	700	1.023	11.846	0	0	9	754	763	10.743	0	0	314	-54	260	1.103
Текстил	327	691	1.036	8.868	10.923	10.890	448	1.608	1.067	7.451	10.575	10.227	-121	-917	-31	1.417	348	663
Одевни предмети	1.296	2.330	2.903	11.235	17.763	32.495	814	2.086	2.848	8.626	14.374	22.181	482	244	54	2.609	3.389	10.314
Кожа и предмети од коже	515	673	1.406	11.711	14.306	7.615	323	689	679	8.250	9.941	6.160	192	-16	728	3.461	4.365	1.455
Прерада дрвета	1.254	1.491	4.895	5.924	13.564	193	371	783	2.274	3.069	6.497	16	883	708	2.621	2.855	7.067	177
Папир и произ. од папира	186	265	1.813	20.107	22.371	8.345	181	698	4.821	25.264	30.964	5.889	5	-433	-3.009	-5.157	-8.594	2.456
Штам. и ум., аудио и видео зап.	254	574	758	2.546	4.132	742	135	533	1.132	3.915	5.715	1.587	119	40	-373	-1.369	-1.583	-845
Кокс и деривати нафте	0	20	330	2.578	2.928	0	0	74	1.466	10.512	12.051	0	0	-54	-1.135	-7.934	-9.124	0
Хемикалије и хем. произв.	136	1.390	2.085	11.575	15.186	27.468	155	3.673	4.315	14.972	23.114	15.242	-20	-2.282	-2.230	-3.396	-7.928	12.226
Основни фармац.произ.	0	55	612	420	1.088	20.141	0	43	1.539	821	2.403	14.439	0	13	-927	-401	-1.315	5.702
Произв. од гуме и пластике	1.202	5.694	7.180	10.423	24.499	59.728	748	4.571	13.041	11.632	29.991	43.508	454	1.123	-5.861	-1.209	-5.493	16.219
Произв. од немет. минерала	285	196	2.387	8.345	11.213	2.057	911	1.200	4.253	6.313	12.677	3.066	-626	-1.003	-1.866	2.032	-1.464	-1.009
Основни метали	44	344	3.879	2.807	7.074	71.470	18	183	2.112	940	3.253	51.014	25	161	1.767	1.867	3.820	20.456
Метални произ. осим машина	1.683	2.335	10.745	27.321	42.084	15.336	824	3.117	8.435	29.828	42.204	6.498	859	-782	2.311	-2.507	-120	8.838
Рачунари, електрон.и опт. пр.	183	1.465	2.078	5.790	9.516	141	53	2.437	6.032	28.019	36.540	1.145	130	-972	-3.954	-22.229	-27.024	-1.004
Електрична опрема	146	929	1.943	7.194	10.213	40.537	56	1.107	2.577	4.217	7.957	27.981	90	-178	-633	2.978	2.256	12.557
Непоменуте машине и опр.	651	2.144	5.911	11.668	20.374	12.487	190	2.804	5.403	6.594	14.991	9.926	461	-660	508	5.075	5.383	2.561
Моторна возила и прикол.	16	294	1.468	9.604	11.381	204.175	37	4.587	2.158	20.797	27.578	127.317	-20	-4.293	-690	-11.194	-16.197	76.858
Остала саобраћ.средстава	10	381	407	1.820	2.617	1.158	4	295	553	1.954	2.805	1.167	6	86	-146	-134	-188	-9
Намештај	717	831	1.584	5.968	9.100	6.767	230	783	1.219	6.612	8.845	2.336	488	47	364	-644	255	4.431
Остале прерађивачке делат.	400	411	1.729	1.028	3.569	3.892	331	647	1.429	1.504	3.910	3.342	69	-235	300	-476	-342	550
Поправка и монтажа машина	46	385	155	190	775	10.448	62	325	954	279	1.621	7.022	-16	59	-799	-90	-846	3.425
Снабде. електр. енергијом, гасом и паром	0	3.730	6	24	3.760	946	0	6.861	3	194	7.058	16.216	0	-3.131	3	-170	-3.299	-15.271
Снабд.водом и управљање отп. водама	4	3.819	3.268	6.400	13.491	3.217	4	414	868	698	1.984	1.950	0	3.405	2.400	5.702	11.508	1.267
Грађевинарство	87	1.413	1.441	1.486	4.427	524	459	4.988	8.443	5.053	18.944	3.334	-372	-3.575	-7.003	-3.567	-14.516	-2.810
Трговина на велико и мало	1.013	77.185	65.820	36.821	180.839	39.755	2.221	163.590	242.275	158.525	566.611	105.089	-1.208	-86.405	-176.455	-121.704	-385.772	-65.334

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

	Извоз у мил. дин.						Увоз у мил. дин.						Спољнотрговински баланс у мил. дин.					
	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
Саобраћај и складиштење	72	935	737	281	2.025	3.821	519	6.388	8.108	6.775	21.790	62.551	-447	-5.454	-7.371	-6.494	-19.766	-58.729
Услуге смештаја и исхране	1	28	54	32	115	0	100	180	162	269	711	27	-98	-152	-108	-237	-596	-27
Информисање и комуник.	15	837	1.445	833	3.129	1.050	22	6.469	3.998	1.911	12.400	12.559	-7	-5.632	-2.553	-1.078	-9.270	-11.508
Фин. дел. и делатност осиг.	2	86	3.079	1.399	4.567	947	4	42	260	1.166	1.472	192	-2	44	2.819	233	3.095	755
Пословање некретнинама	1	81	24	1	106	0	1	123	232	10	365	0	-1	-42	-208	-8	-259	0
Стручне, науч. инов. и тех.дел.	46	2.581	1.382	4.875	8.884	24	91	5.209	3.746	10.477	19.522	26	-45	-2.628	-2.363	-5.601	-10.637	-2
Адм. и помоћне услужне дел.	62	2.278	447	110	2.898	2	123	1.231	2.043	603	4.000	68	-61	1.047	-1.595	-493	-1.102	-66
Државна управа и об.соц ос.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Образовање	0	5	1	0	6	0	1	38	25	1	64	0	-1	-33	-24	-1	-59	0
Здравствена и соц. заштита	0	3	3	157	163	408	26	9	9	45	90	86	-26	-6	-6	112	73	322
Уметност, забава и рекреација	17	18	11	10	56	7	11	71	133	1.439	1.653	42	6	-53	-122	-1.428	-1.597	-36
Остале услужне делатности	39	58	347	0	444	0	117	728	1.035	2	1.881	0	-78	-669	-688	-2	-1.437	0

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 15: Регионални распоред показатеља пословања сектора МСПП у 2014. години - области

	Предузећа			Запослени			Промет			Бруто додата вредност		
	број	%	% у области	број	%	% у области	у мил. динара	%	% у области	у мил. динара	%	% у области
Укупно МСПП	324.272	100,0	99,8	761.539	100,0	64,8	5.999.397	100,0	65,4	1.029.563	100,0	56,0
Београдска област	103.262	31,8	99,8	247.609	32,5	54,9	2.699.344	45,0	64,8	451.784	43,9	52,6
Западнобачка област	6.700	2,1	99,9	15.214	2,0	75,6	118.947	2,0	80,6	17.776	1,7	65,0
Јужнобанатска област	12.922	4,0	99,9	23.780	3,1	75,8	184.826	3,1	71,3	29.161	2,8	72,9
Јужнобачка област	33.791	10,4	99,8	78.309	10,3	62,8	665.531	11,1	48,9	108.697	10,6	40,7
Севернобанатска област	4.512	1,4	99,8	14.429	1,9	73,8	85.627	1,4	72,9	16.578	1,6	72,1
Севернобачка област	7.943	2,4	99,8	24.063	3,2	82,5	173.778	2,9	85,4	29.797	2,9	82,8
Средњобанатска област	6.138	1,9	99,8	16.535	2,2	63,1	116.445	1,9	75,0	20.841	2,0	68,6
Сремска област	13.111	4,0	99,9	34.533	4,5	82,0	262.536	4,4	81,3	47.159	4,6	82,4
Златиборска област	12.092	3,7	99,9	28.866	3,8	78,9	144.131	2,4	72,3	31.006	3,0	67,6
Колубарска област	8.395	2,6	99,9	14.973	2,0	70,2	104.395	1,7	69,3	17.251	1,7	67,7
Мачванска област	11.174	3,4	99,9	25.787	3,4	84,7	192.353	3,2	93,6	30.030	2,9	89,9
Моравичка област	10.776	3,3	99,9	24.640	3,2	75,0	160.621	2,7	83,9	30.091	2,9	75,6
Поморавска област	8.394	2,6	99,9	18.804	2,5	67,2	101.158	1,7	84,2	18.041	1,8	64,8
Расинска област	9.496	2,9	99,8	18.875	2,5	70,1	106.893	1,8	84,7	17.497	1,7	74,9
Рашка област	12.019	3,7	99,9	25.419	3,3	77,8	125.047	2,1	80,3	22.600	2,2	59,9
Шумадијска област	11.147	3,4	99,8	27.893	3,7	60,0	167.034	2,8	42,2	33.630	3,3	45,0
Борска област	3.789	1,2	99,7	9.049	1,2	51,8	80.692	1,3	53,8	7.112	0,7	27,3
Браничевска област	6.472	2,0	99,9	12.356	1,6	63,7	66.462	1,1	62,5	11.258	1,1	32,6
Зајечарска област	3.405	1,0	99,9	8.834	1,2	83,7	38.496	0,6	79,8	8.034	0,8	90,3
Јабланичка област	6.846	2,1	99,9	15.541	2,0	80,9	67.878	1,1	82,5	13.359	1,3	75,5
Нишавска област	13.707	4,2	99,9	34.880	4,6	77,3	148.956	2,5	72,6	30.995	3,0	62,3
Пиротска област	2.674	0,8	99,8	8.188	1,1	61,0	27.185	0,5	45,5	7.110	0,7	37,6
Подунавска област	6.830	2,1	99,9	12.539	1,6	58,4	72.322	1,2	55,3	13.608	1,3	102,8
Пчињска област	6.218	1,9	99,9	14.140	1,9	68,9	61.720	1,0	88,0	10.446	1,0	85,2
Топличка област	2.459	0,8	99,9	6.282	0,8	79,3	27.019	0,5	75,8	5.703	0,6	74,6

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Табела 16: Регионални распоред показатеља пословања сектора МСПП у 2014. години - региони

	Предузећа			Запослени			Промет			Бруто додата вредност		
	број	%	% у области	број	%	% у области	у мил. динара	%	% у области	у мил. динара	%	% у области
Укупно МСПП	324.272	100,0	99,8	761.539	100,0	64,8	5.999.397	100,0	65,4	1.029.563	100,0	56,0
Београдски регион	103.262	31,8	99,8	247.609	32,5	54,9	2.699.344	45,0	64,8	451.784	43,9	52,6
Регион Војводине	85.117	26,2	99,8	206.864	27,2	70,6	1.607.691	26,8	62,6	270.008	26,2	56,1
Регион Шумадије и Западне Србије	83.492	25,7	99,9	185.257	24,3	72,6	1.101.631	18,4	71,3	200.146	19,4	64,9
Регион Јужне и Источне Србије	52.401	16,2	99,9	121.809	16,0	69,6	590.731	9,8	66,5	107.625	10,5	57,0

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Табела 17: Регионални распоред броја предузећа у 2014. години - региони

	Укупно	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
Република Србија	324.766	231.616	81.327	9.198	2.131	324.272	494
Београдски регион	103.456	62.396	36.603	3.537	726	103.262	194
Регион Војводине	85.247	60.968	21.094	2.472	583	85.117	130
Регион Шумадије и Западне Србије	83.597	66.581	14.379	2.031	501	83.492	105
Регион Јужне и Источне Србије	52.466	41.671	9.251	1.158	321	52.401	65

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Табела 18: Регионални распоред броја запослених у 2014. години - региони

	Укупно	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
Република Србија	1.174.947	207.748	147.641	185.206	220.944	761.539	413.408
Београдски регион	451.396	40.297	63.488	70.249	73.575	247.609	203.787
Регион Војводине	293.153	56.431	38.070	51.334	61.029	206.864	86.289
Регион Шумадије и Западне Србије	255.331	64.746	28.362	40.104	52.045	185.257	70.074
Регион Јужне и Источне Србије	175.067	46.274	17.721	23.519	34.295	121.809	53.258

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 19: Регионални распоред промета у 2014. години, у мил. динара - региони

	Укупно	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
Република Србија	9.168.248	958.563	1.363.463	1.727.909	1.949.462	5.999.397	3.168.851
Београдски регион	4.167.813	247.983	657.459	844.117	949.785	2.699.344	1.468.469
Регион Војводине	2.567.577	250.340	382.327	448.420	526.604	1.607.691	959.886
Регион Шумадије и Западне Србије	1.544.651	273.757	208.967	304.547	314.360	1.101.631	443.020
Регион Јужне и Источне Србије	888.207	186.483	114.709	130.826	158.713	590.731	297.476

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Табела 20: Регионални распоред БДВ у 2014. години, у мил. динара - региони

	Укупно	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
Република Србија	1.837.620	236.081	179.422	279.323	334.737	1.029.563	808.058
Београдски регион	859.387	68.139	105.355	135.990	142.300	451.784	407.603
Регион Војводине	481.064	61.903	37.476	74.594	96.035	270.008	211.056
Регион Шумадије и Западне Србије	308.200	63.585	23.587	47.159	65.815	200.146	108.054
Регион Јужне и Источне Србије	188.969	42.454	13.004	21.580	30.587	107.625	81.345

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Табела 21: Регионални распоред броја предузећа у 2014. години - области

	Укупно	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
Република Србија	324.766	231.616	81.327	9.198	2.131	324.272	494
Београдска област	103.456	62.396	36.603	3.537	726	103.262	194
Западнобачка област	6.709	5.040	1.463	153	44	6.700	9
Јужнобанатска област	12.932	10.183	2.413	265	61	12.922	10
Јужнобачка област	33.851	22.983	9.594	1.010	204	33.791	60
Севернобанатска област	4.522	3.343	957	165	47	4.512	10
Севернобачка област	7.956	4.644	2.907	317	75	7.943	13
Средњобанатска област	6.150	4.816	1.103	174	45	6.138	12
Сремска област	13.127	9.959	2.657	388	107	13.111	16
Златиборска област	12.105	9.932	1.772	301	87	12.092	13
Колубарска област	8.403	6.828	1.352	178	37	8.395	8
Мачванска област	11.185	8.836	1.979	284	75	11.174	11
Моравичка област	10.791	8.377	2.029	301	69	10.776	15
Поморавска област	8.403	6.501	1.631	216	46	8.394	9
Расинска област	9.512	7.756	1.509	189	42	9.496	16
Рашка област	12.032	9.381	2.296	283	59	12.019	13
Шумадијска област	11.167	8.971	1.811	279	86	11.147	20
Борска област	3.799	3.089	601	74	25	3.789	10
Браничевска област	6.480	5.301	1.028	123	20	6.472	8
Зајечарска област	3.409	2.770	533	75	27	3.405	4
Јабланичка област	6.855	5.741	945	123	37	6.846	9
Нишавска област	13.721	10.342	2.924	346	95	13.707	14
Пиротска област	2.679	2.093	467	94	20	2.674	5
Подунавска област	6.837	5.429	1.242	132	27	6.830	7
Пчињска област	6.224	4.841	1.178	146	53	6.218	6
Топличка област	2.461	2.064	333	45	17	2.459	2

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 22: Регионални распоред броја запослених у 2014. години - области

	Укупно	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
Република Србија	1.174.947	207.748	147.641	185.206	220.944	761.539	413.408
Београдска област	451.396	40.297	63.488	70.249	73.575	247.609	203.787
Западнобачка област	20.115	5.094	2.453	3.232	4.435	15.214	4.901
Јужнобанатска област	31.392	7.330	4.116	5.717	6.617	23.780	7.612
Јужнобачка област	124.615	20.408	16.916	20.510	20.475	78.309	46.306
Севернобанатска област	19.562	4.127	1.828	3.643	4.831	14.429	5.133
Севернобачка област	29.154	4.340	5.313	6.321	8.089	24.063	5.091
Средњобанатска област	26.184	5.265	2.161	3.625	5.484	16.535	9.649
Сремска област	42.130	9.866	5.283	8.286	11.098	34.533	7.597
Златиборска област	36.575	10.667	3.464	6.093	8.642	28.866	7.709
Колубарска област	21.343	5.075	2.484	3.538	3.876	14.973	6.370
Мачванска област	30.436	8.627	4.059	5.593	7.508	25.787	4.649
Моравичка област	32.862	7.564	3.783	5.778	7.515	24.640	8.222
Поморавска област	27.989	6.589	3.200	4.253	4.762	18.804	9.185
Расинска област	26.936	7.276	3.149	3.693	4.757	18.875	8.061
Рашка област	32.687	9.825	4.560	5.575	5.459	25.419	7.268
Шумадијска област	46.503	9.123	3.663	5.581	9.526	27.893	18.610
Борска област	17.457	3.598	1.158	1.622	2.671	9.049	8.408
Браничевска област	19.392	5.397	1.899	2.594	2.466	12.356	7.036
Зајечарска област	10.553	3.431	930	1.502	2.971	8.834	1.719
Јабланичка област	19.209	7.606	1.677	2.583	3.675	15.541	3.668
Нишавска област	45.110	12.537	5.837	6.823	9.683	34.880	10.230
Пиротска област	13.429	3.031	910	1.827	2.420	8.188	5.241
Подунавска област	21.469	4.281	2.309	2.847	3.102	12.539	8.930
Пчињска област	20.530	3.579	2.314	2.783	5.464	14.140	6.390
Топличка област	7.918	2.814	687	938	1.843	6.282	1.636

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Табела 23: Регионални распоред промета у 2014. години, у мил. динара - области

	Укупно	Предуз.	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
Република Србија	9.168.248	958.563	1.363.463	1.727.909	1.949.462	5.999.397	3.168.851
Београдска област	4.167.813	247.983	657.459	844.117	949.785	2.699.344	1.468.469
Западнобачка област	147.521	21.608	30.891	24.044	42.404	118.947	28.574
Јужнобанатска област	259.212	46.454	43.102	52.484	42.785	184.826	74.386
Јужнобачка област	1.361.559	82.907	173.109	199.876	209.640	665.531	696.028
Севернобанатска област	117.534	15.927	15.609	22.284	31.807	85.627	31.907
Севернобачка област	203.528	19.271	43.180	33.349	77.978	173.778	29.750
Средњобанатска област	155.272	18.752	24.583	35.987	37.123	116.445	38.826
Сремска област	322.951	45.421	51.852	80.395	84.868	262.536	60.414
Златиборска област	199.446	43.100	25.011	40.154	35.866	144.131	55.314
Колубарска област	150.746	27.425	16.989	26.161	33.820	104.395	46.351
Мачванска област	205.424	37.121	32.756	55.994	66.482	192.353	13.071
Моравичка област	191.511	32.222	30.747	45.521	52.130	160.621	30.890
Поморавска област	120.084	28.363	18.041	35.164	19.590	101.158	18.926
Расинска област	126.152	30.281	29.333	24.399	22.879	106.893	19.259
Рашка област	155.750	36.346	30.936	40.527	17.237	125.047	30.703
Шумадијска област	395.539	38.899	25.154	36.625	66.356	167.034	228.505
Борска област	149.888	13.600	21.773	8.576	36.743	80.692	69.196
Браничевска област	106.257	24.773	12.386	15.350	13.954	66.462	39.794
Зајечарска област	48.215	13.529	3.236	6.358	15.373	38.496	9.719
Јабланичка област	82.254	26.968	8.603	16.625	15.682	67.878	14.375
Нишавска област	205.270	45.600	31.799	33.435	38.122	148.956	56.313
Пиротска област	59.739	10.020	3.691	7.313	6.162	27.185	32.554
Подунавска област	130.830	22.993	18.908	20.108	10.313	72.322	58.508
Пчињска област	70.120	18.688	10.833	16.873	15.326	61.720	8.400
Топличка област	35.635	10.312	3.481	6.187	7.039	27.019	8.616

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 24: Регионални распоред БДВ у 2014. години, у мил. динара - области

	Укупно	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
Република Србија	1.837.620	236.081	179.422	279.323	334.737	1.029.563	808.058
Београдска област	859.387	68.139	105.355	135.990	142.300	451.784	407.603
Западнобачка област	27.342	5.057	2.210	4.895	5.613	17.776	9.567
Јужнобанатска област	39.976	9.599	3.348	6.756	9.459	29.161	10.815
Јужнобачка област	267.097	22.981	18.069	32.576	35.070	108.697	158.401
Севернобанатска област	22.986	3.919	1.748	4.998	5.913	16.578	6.408
Севернобачка област	35.997	4.957	4.963	6.537	13.340	29.797	6.200
Средњобанатска област	30.400	4.384	2.163	5.965	8.328	20.841	9.559
Сремска област	57.265	11.006	4.975	12.868	18.311	47.159	10.106
Златиборска област	45.835	9.840	3.097	7.496	10.573	31.006	14.829
Колубарска област	25.494	6.136	1.897	3.882	5.335	17.251	8.243
Мачванска област	33.418	8.780	3.086	6.778	11.387	30.030	3.388
Моравичка област	39.791	7.799	3.635	7.865	10.792	30.091	9.700
Поморавска област	27.844	6.050	2.254	5.154	4.582	18.041	9.804
Расинска област	23.374	7.002	2.423	3.742	4.330	17.497	5.877
Рашка област	37.736	8.565	3.640	5.588	4.807	22.600	15.136
Шумадијска област	74.707	9.412	3.555	6.654	14.010	33.630	41.077
Борска област	26.022	3.119	922	737	2.334	7.112	18.910
Браничевска област	34.497	5.381	1.330	2.079	2.468	11.258	23.239
Зајечарска област	8.901	3.124	516	711	3.683	8.034	867
Јабланичка област	17.704	6.242	1.144	2.183	3.790	13.359	4.345
Нишавска област	49.775	10.906	4.646	7.261	8.182	30.995	18.781
Пиротска област	18.920	2.395	542	1.766	2.408	7.110	11.809
Подунавска област	13.242	4.924	2.151	3.664	2.870	13.608	-366
Пчињска област	12.264	4.121	1.320	2.020	2.986	10.446	1.818
Топличка област	7.645	2.243	433	1.159	1.867	5.703	1.942

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 25: Спољнотрговинска активност - регионални распоред сектора МСПП у 2014. години - области

	Предузећа извозници			Извоз			Предузећа увозници			Увоз		
	број	%	% у области	у мил. динара	%	% у области	број	%	% у области	у мил. динара	%	% у области
Укупно МСПП	13.677	100,0	97,9	577.807	100,0	44,8	20.748	100,0	98,2	1.014.266	100,0	57,0
Београдска област	5.259	38,5	98,0	196.028	33,9	70,0	8.967	43,2	98,4	584.547	57,6	76,4
Западнобачка област	203	1,5	96,2	11.872	2,1	49,6	277	1,3	97,2	6.768	0,7	43,8
Јужнобанатска област	259	1,9	97,7	17.008	2,9	28,7	528	2,5	98,7	15.426	1,5	46,6
Јужнобачка област	1.492	10,9	97,6	70.204	12,1	42,9	2.342	11,3	98,2	93.554	9,2	29,5
Севернобанатска област	209	1,5	96,3	18.169	3,1	54,1	288	1,4	97,0	10.074	1,0	54,0
Севернобачка област	364	2,7	97,6	21.696	3,8	66,4	641	3,1	98,5	30.843	3,0	75,6
Средњобанатска област	169	1,2	96,0	13.975	2,4	41,7	270	1,3	96,8	13.899	1,4	50,7
Сремска област	761	5,6	98,4	37.248	6,4	43,5	853	4,1	98,4	53.803	5,3	66,2
Златиборска област	564	4,1	98,3	20.290	3,5	37,7	652	3,1	98,2	13.970	1,4	40,4
Колубарска област	282	2,1	98,3	10.495	1,8	26,4	343	1,7	98,0	9.563	0,9	32,8
Мачванска област	397	2,9	98,3	29.518	5,1	92,2	569	2,7	98,8	21.149	2,1	87,7
Моравичка област	643	4,7	98,3	19.280	3,3	67,4	679	3,3	98,3	28.303	2,8	84,3
Поморавска област	227	1,7	97,4	7.786	1,3	59,6	345	1,7	98,3	7.608	0,8	63,1
Расинска област	499	3,6	97,7	14.233	2,5	79,9	542	2,6	97,7	12.732	1,3	89,0
Рашка област	515	3,8	98,8	8.902	1,5	80,7	681	3,3	99,0	15.664	1,5	96,5
Шумадијска област	439	3,2	96,9	15.784	2,7	7,6	567	2,7	97,4	39.922	3,9	25,1
Борска област	82	0,6	94,3	14.047	2,4	65,2	107	0,5	93,0	4.120	0,4	29,8
Браничевска област	111	0,8	98,2	2.911	0,5	56,0	194	0,9	97,5	2.677	0,3	32,5
Зајечарска област	63	0,5	94,0	5.014	0,9	44,4	96	0,5	97,0	3.879	0,4	38,1
Јабланичка област	183	1,3	97,3	7.865	1,4	49,8	226	1,1	97,0	4.139	0,4	36,0
Нишавска област	476	3,5	98,6	16.915	2,9	48,1	814	3,9	99,0	20.725	2,0	52,1
Пиротска област	50	0,4	92,6	2.623	0,5	8,5	122	0,6	96,8	2.511	0,2	10,1
Подунавска област	176	1,3	97,2	5.575	1,0	18,1	261	1,3	97,8	8.307	0,8	26,6
Пчињска област	184	1,3	97,9	8.566	1,5	64,1	292	1,4	98,0	8.395	0,8	77,8
Топличка област	70	0,5	97,2	1.803	0,3	15,6	92	0,4	97,9	1.688	0,2	21,0

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Табела 26: Спољнотрговинска активност - регионални распоред сектора МСПП у 2014. години – региони

	Предузећа извозници			Извоз			Предузећа увозници			Увоз		
	број	%	% у области	у мил. динара	%	% у области	број	%	% у области	у мил. дин.	%	% у области
Укупно МСПП	13.677	100,0	97,9	577.807	100,0	44,8	20.748	100,0	98,2	1.014.266	100,0	57,0
Београдски регион	5.259	38,5	98,0	196.028	33,9	70,0	8.967	43,2	98,4	584.547	57,6	76,4
Регион Војводине	3.457	25,3	97,6	190.171	32,9	44,0	5.199	25,1	98,1	224.367	22,1	42,0
Регион Шумадије и Западне Србије	3.566	26,1	98,0	126.289	21,9	31,3	4.378	21,1	98,2	148.912	14,7	46,1
Регион Јужне и Источне Србије	1.395	10,2	97,3	65.319	11,3	37,2	2.204	10,6	97,8	56.441	5,6	35,6

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 27: Спољнотрговинска активност - регионални распоред у 2014. години, по величини предузећа - области

	Извоз у мил. дин.						Увоз у мил. дин.						Спољнотрговински баланс у мил. дин.					
	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
Република Србија	11.932	126.745	159.422	279.708	577.807	713.325	11.228	234.901	349.987	418.150	1.014.266	765.591	704	-108.156	-190.565	-138.441	-436.459	-52.265
Београдска област	1.285	53.265	62.284	79.194	196.028	84.157	1.491	139.387	221.347	222.323	584.547	180.076	-206	-86.121	-159.062	-143.129	-388.519	-95.919
Западнобачка област	171	3.699	1.565	6.437	11.872	12.049	165	2.208	1.149	3.246	6.768	8.696	6	1.491	416	3.191	5.104	3.353
Јужнобанатска област	234	1.800	7.888	7.085	17.008	42.192	329	3.471	5.953	5.673	15.426	17.681	-95	-1.671	1.934	1.412	1.581,2	24.511
Јужнобачка област	997	15.684	17.963	35.560	70.204	93.547	1.029	24.617	31.645	36.263	93.554	223.514	-32	-8.933	-13.683	-703	-23.350	-129.968
Севернобанатска област	830	705	3.396	13.238	18.169	15.387	371	1.026	3.549	5.128	10.074	8.582	459	-322	-152	8.110	8.095	6.805
Севернобачка област	195	3.275	4.991	13.235	21.696	10.965	129	6.617	6.540	17.556	30.843	9.937	66	-3.343	-1.549	-4.322	-9.148	1.027
Средњобанатска област	125	906	2.474	10.471	13.975	19.575	112	3.930	1.441	8.416	13.899	13.537	12	-3.023	1.033	2.055	77	6.038
Сремска област	1.509	3.873	10.029	21.838	37.248	48.442	1.330	8.364	18.816	25.293	53.803	27.523	179	-4.491	-8.787	-3.455	-16.554	20.919
Златиборска област	675	2.853	6.850	9.912	20.290	33.568	728	2.823	5.827	4.592	13.970	20.583	-53	30	1.023	5.320	6.320	12.985
Колубарска област	205	1.435	3.250	5.605	10.495	29.276	263	1.250	2.543	5.507	9.563	19.622	-58	185	708	98	932	9.654
Мачванска област	452	3.093	9.262	16.711	29.518	2.482	636	2.715	6.414	11.385	21.149	2.972	-184	379	2.848	5.326	8.368,2	-491
Моравичка област	895	4.556	4.213	9.617	19.280	9.312	519	3.549	8.876	15.359	28.303	5.262	375	1.007	-4.663	-5.742	-9.023	4.050
Поморавска област	297	656	3.507	3.326	7.786	5.287	307	1.599	3.573	2.129	7.608	4.443	-10	-943	-66	1.197	178,5	844
Расинска област	728	8.558	2.509	2.438	14.233	3.587	472	5.879	3.241	3.140	12.732	1.581	255	2.679	-731	-702	1.500,7	2.006
Рашка област	1.139	2.405	2.868	2.490	8.902	2.130	618	5.856	7.665	1.524	15.664	565	520	-3.451	-4.797	966	-6.762	1.566
Шумадијска област	477	2.068	2.573	10.666	15.784	191.100	659	4.956	5.236	29.071	39.922	119.124	-182	-2.888	-2.663	-18.405	-24.138	71.976
Борска област	33	9.923	1.300	2.791	14.047	7.489	41	1.706	510	1.864	4.120	9.689	-8	8.218	791	927	9.928	-2.200
Браничевска област	95	532	1.016	1.269	2.911	2.288	66	829	1.249	533	2.677	5.573	28	-297	-234	736	234,1	-3.284
Зајечарска област	35	195	583	4.203	5.014	6.272	107	402	733	2.637	3.879	6.291	-73	-207	-151	1.566	1.135	-19
Јабланичка област	604	527	1.406	5.327	7.865	7.939	335	623	1.071	2.110	4.139	7.354	269	-96	336	3.218	3.726	585
Нишавска област	512	3.596	2.956	9.851	16.915	18.231	1.050	6.550	5.365	7.760	20.725	19.078	-537	-2.954	-2.410	2.091	-3.810	-847
Пиротска област	102	298	376	1.847	2.623	28.279	113	549	548	1.301	2.511	22.239	-11	-251	-172	546	112	6.040
Подунавска област	76	1.578	2.503	1.419	5.575	25.222	95	4.002	2.298	1.913	8.307	22.913	-19	-2.424	205	-494	-2.732,7	2.308
Пчињска област	229	896	2.955	4.486	8.566	4.801	105	1.745	3.489	3.058	8.395	2.390	124	-849	-534	1.429	170	2.412
Топличка област	34	368	706	694	1.803	9.749	158	250	911	369	1.688	6.367	-123	118	-205	325	114,9	3.382

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Табела 28: Спољнотрговинска активност - регионални распоред у 2014. години, по величини предузећа – региони

	Извоз у мил. дин.						Увоз у мил. дин.						Спољнотрговински баланс у мил. дин.					
	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Предузе тници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика
Република Србија	11.932	126.745	159.422	279.708	577.807	713.325	11.228	234.901	349.987	418.150	1.014.266	765.591	704	-108.156	-190.565	-138.441	-436.459	-52.265
Београдски регион	1.285	53.265	62.284	79.194	196.028	84.157	1.491	139.387	221.347	222.323	584.547	180.076	-206	-86.121	-159.062	-143.129	-388.519	-95.919
Регион Војводине	4.061	29.942	48.305	107.863	190.171	242.156	3.466	50.232	69.093	101.576	224.367	309.470	595	-20.290	-20.787	6.288	-34.195	-67.314
Регион Шумадије и Западне Србије	4.867	25.625	35.033	60.765	126.289	276.741	4.203	28.627	43.374	72.708	148.912	174.151	664	-3.002	-8.341	-11.943	-22.623	102.590
Регион Јужне и Источне Србије	1.719	17.913	13.799	31.887	65.319	110.271	2.068	16.655	16.174	21.543	56.441	101.894	-349	1.258	-2.374	10.343	8.878	8.377

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 29: Промет МСПП сектора Србије у периоду 2012-2014. године – сталне цене 2013

		Предузетници	Микро	Мала	Средња	МСПП
2013	млрд. динара	931	1.367	1.797	1.786	5.880
	% учешћа у МСПП	15,8	23,2	30,6	30,4	100,0
2014	млрд. динара	959	1.363	1.728	1.949	5.999
	% учешћа у МСПП	16,0	22,7	28,8	32,5	100,0
2014-2013	промена вредн ости	28	-3	-69	164	120
	Стопа раста	3,0	-0,2	-3,8	9,2	2,0

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Табела 30: БДВ сектора МСПП Србије у периоду 2013-2014. године – сталне цене 2014

		Предузетници	Микро	Мала	Средња	МСПП
2013	млрд. динара	226	163	277	326	992
	% учешћа у МСПП	22,8	16,4	27,9	32,9	100,0
2014	млрд. динара	236	179	279	335	1.030
	% учешћа у МСПП	22,9	17,4	27,1	32,5	100,0
2014-2013	промена вредности	10,	17	2	8	38
	Стопа раста	4,5	10,2	0,9	2,6	3,8

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

**Табела 31: Профит нефинансијског сектора Србије у 2014. години
према облику организовања и величини предузећа (у мил. динара)**

Облик организовања	Микро		Мала		Средња		Велика		Укупно	
	Профит	%	Профит	%	Профит	%	Профит	%	Профит	%
Предузећа	74.308	10,3	121.266	16,9	121.350	16,9	344.514	48,0	661.438	92,1
Ортачко	568	0,1	830	0,1	428	0,1	108	0,0	1.935	0,3
Командитно	-108	0,0	172	0,0	43	0,0	0	0,0	107	0,0
АД	-1.944	-0,3	3.684	0,5	8.200	1,1	116.872	16,3	126.812	17,7
ДОО	79.227	11,0	119.455	16,6	109.444	15,2	187.542	26,1	495.668	69,0
Друштвено	-229	0,0	11	0,0	109	0,0	10	0,0	-100	0,0
Јавно	-196	0,0	-996	-0,1	2.101	0,3	40.228	5,6	41.136	5,7
Задруге	-2.782	-0,4	875	0,1	236	0,0	563	0,1	-1.108	-0,2
Остала	-228	0,0	-2.765	-0,4	789	0,1	-809	-0,1	-3.012	-0,4
Предузетници	56.991	7,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	56.991	7,9
Укупно	131.298	18,3	121.266	16,9	121.350	16,9	344.514	48,0	718.428	100,0

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

**Табела 32: Стопе профитабилности нефинансијског сектора Србије у 2014. години
према облику организовања и величини предузећа (у %)**

Облик организовања	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Укупно
Предузећа	41,4	43,4	36,3	39,9	42,6	41,3
Ортачко	36,6	54,3	70,6	49,5	42,4	49,1
Командитно	-141,3	44,6	49,8	19,5		19,5
АД	3509,2	34,3	18,9	18,4	46,3	41,4
ДОО	45,0	45,6	42,1	44,2	42,1	43,4
Друштвено	356,8	1,8	4,6	-3,8	1,0	-2,6
Јавно	-201,3	-33,7	8,7	3,3	37,5	30,6
Задружно	-258,9	35,2	20,7	-35,6	70,1	-20,2
Остало	-39,1	254,0	27,1	-91,5	-65,0	-82,4
Предузетници	24,1					24,1
Укупно	31,6	43,4	36,3	36,3	42,6	39,1

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 33: Профит нефинансијског сектора Србије у 2014, по секторима делатности (у мил. динара)

	Предузетници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Укупно
Укупно	56.991	74.308	121.266	121.350	373.914	344.514	718.428
Пољопривреда, шумарство и рибарство	400	2.160	10.943	9.923	23.425	3.568	26.993
Рударство	38	1.175	1.109	510	2.831	82.924	85.755
Прерађивачка индустрија	10.292	5.592	27.178	55.788	98.850	78.638	177.488
Снабдевање ел. енергијом, гасом и паром	7	482	218	2.585	3.292	73.462	76.755
Снабдевање водом и упр.отп.водама	178	442	1.511	1.338	3.468	5.451	8.919
Грађевинарство	3.787	5.958	5.500	11.961	27.206	11.056	38.263
Трговина на велико и мало	15.759	24.099	43.945	20.039	103.842	28.935	132.777
Саобраћај и складиштење	5.241	4.374	11.008	7.832	28.454	13.218	41.672
Услуге смештаја и исхране	5.089	-272	1.137	1.846	7.799	933	8.733
Информисање и комуникације	1.070	18.112	4.448	5.282	28.912	48.083	76.995
Финансијске делатности и дел.осигурања	479	-366	-397	-303	-588	131	-457
Пословање некретнинама	135	8.884	3.187	815	13.021	0	13.021
Стручне, научне, иновацијске и тех.делатн.	6.957	5.041	5.150	2.986	20.134	-3.402	16.732
Админ. и помоћне услужне делатности	1.143	-1.189	5.918	838	6.709	-1.372	5.337
Државна управа и обавезно соц. осигур.	0	-17	-52	-14	-83	0	-83
Образовање	298	-33	50	121	436	0	436
Здравствена и социјална заштита	1.823	-24	-168	-522	1.110	-252	858
Уметност, забава и рекреација	321	-100	375	347	943	2.968	3.910
Остале услужне делатности	3.975	-9	206	-21	4.152	173	4.324

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Табела 34: Профит Прерађивачке индустрије у 2014. години у мил. динара

	Предузетници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Укупно
Прерађивачка индустрија	10.292	5.592	27.178	55.788	98.850	78.638	177.488
Произв. прехранбених производа	3.156	1.020	5.356	11.315	20.847	28.782	49.629
Произв. пића	93	25	945	2.444	3.506	9.783	13.290
Произв.дуванских производа	0	-3	12	-426	-417	3.639	3.222
Произв. текстила	327	126	245	862	1.560	357	1.917
Произв.одевних предмета	1.104	-183	407	1.439	2.767	2.602	5.369
Произв. коже и предмета од коже	189	12	175	642	1.018	-7	1.012
Прерада дрвета и произ. од дрвета, осим намештаја	716	78	1.073	1.466	3.334	-64	3.270
Произв. папира и производа од папира	173	136	1.330	5.038	6.676	2.622	9.299
Штампање и умножавање аудио и видео записа	482	623	1.335	1.971	4.410	250	4.660
Произв. кокса и деривата нафте	0	67	121	576	763	0	763
Произв. хемикалија и хемијских производа	91	104	1.488	4.821	6.503	-3.520	2.983
Произв. основних фармацевт. производа и препарата	2	45	402	335	784	7.045	7.829
Произв.производа од гуме и пластике	577	382	2.634	3.337	6.930	11.675	18.604
Произв. производа од неметалних минерала	530	12	752	3.965	5.259	2.898	8.156
Произв. основних метала	53	75	487	-73	542	-8.513	-7.971
Произв. металних производа, осим машина	1.413	1.024	3.547	7.875	13.860	2.365	16.226
Произв.рачунара, електронских и оптичких произв.	106	1.006	1.688	2.057	4.856	203	5.059
Произв. електричне опреме	77	302	1.126	1.659	3.164	1.799	4.963
Произв.непоменутих машина и опреме	89	536	1.866	2.839	5.330	-64	5.266
Произв. моторних возила и приколица	35	124	263	1.341	1.762	16.533	18.296
Произв.осталих саобраћајних средстава	15	-48	176	137	280	-552	-272
Произв. намештаја	356	-125	500	1.413	2.145	-590	1.555
Остале прерађивачке делатности	593	69	662	567	1.892	836	2.728
Поправка и монтажа машина и опреме	116	184	587	190	1.078	557	1.635

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 35: Стопе профитабилности нефинансијског сектора Србије у 2014. по секторима

	Предузетници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Укупно
Укупно	24,1	41,4	43,4	36,3	36,3	42,6	39,1
Пољопривреда, шумарство и рибарство	23,6	45,0	62,8	55,1	55,9	24,9	48,0
Рударство	22,6	80,5	57,1	27,6	52,3	62,6	62,2
Прерађивачка индустрија	23,8	27,0	43,1	43,6	38,8	36,6	37,8
Снабдевање електр. енерг., гасом и паром	23,0	52,2	15,8	46,8	41,9	64,6	63,1
Снабдевање водом и управ. отпад. водама	18,3	37,4	34,6	9,2	16,5	26,1	21,3
Грађевинарство	24,1	47,4	31,2	40,5	36,1	24,6	31,8
Трговина на велико и мало	23,9	41,1	51,8	36,6	39,3	39,3	39,3
Саобраћај и складиштење	24,5	38,7	47,4	40,0	37,7	17,0	27,2
Услуге смештаја и исхране	23,9	-13,6	23,8	26,1	22,2	36,4	23,1
Информисање и комуникације	25,0	66,6	27,3	24,6	41,8	63,3	53,1
Финансијске делатн. и делатност осигурања	24,2	-63,8	-51,5	-23,2	-12,7	38,7	-9,2
Пословање некретностима	24,6	90,3	69,7	34,5	75,2	-	75,2
Стручне, научне, инов. и техн. делатности	24,7	24,4	20,8	14,0	21,2	-55,6	16,6
Админ.и помоћне услужне делатности	24,3	-23,9	55,6	14,8	25,8	-6,1	11,0
Образовање	24,8	-3,3	9,4	39,2	14,4	-	14,4
Здравствена и социјална заштита	25,0	-44,1	-165,1	-170,3	14,3	-137,3	10,8
Уметност, забава и рекреација	24,6	-26,9	20,2	12,4	14,9	44,6	30,1
Остале услужне делатности	24,6	-0,8	18,7	-9,1	22,3	13,8	21,7

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Табела 36: Стопе профитабилности Прерађивачке индустрије у 2014. години

	Предузетници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Укупно
Прерађивачка индустрија	23,8	27,0	43,1	43,6	38,8	36,6	37,8
Произв. прехрамбених производа	23,9	31,1	47,0	40,9	37,5	55,6	46,3
Произв. пића	23,7	9,6	54,9	52,0	49,6	55,4	53,7
Произв.дуванских производа	-	-285,5	18,9	-597,4	-302,0	75,6	65,1
Произв. текстила	23,7	22,8	33,9	29,0	27,7	12,1	22,4
Произв.одевних предмета	23,7	-41,6	14,5	32,7	22,5	26,5	24,3
Произв. коже и предмета од коже	23,8	5,7	26,0	23,4	23,0	-0,2	14,0
Прерада дрвета и произ. од дрвета, осим намештаја	23,4	7,8	36,9	45,2	32,6	-21,4	31,1
Произв. папира и производа од папира	23,9	20,2	52,2	69,2	59,5	63,5	60,6
Штампање и умножавање аудио и видео записа	24,4	42,2	49,6	53,0	44,7	30,9	43,7
Произв. кокса и деривата нафте	-	72,0	56,4	44,5	47,7	-	47,7
Произв. хемикалија и хемијских производа	24,0	12,4	50,0	57,0	51,4	-80,8	17,5
Произв. основних фармацеут. производа и препарата	23,0	39,6	46,9	27,2	35,4	49,0	47,2
Произв.производа од гуме и пластике	23,9	29,6	49,6	48,7	43,7	53,4	49,3
Произв. производа од неметалних минерала	23,8	2,3	32,3	45,0	37,8	46,9	40,6
Произв. основних метала	22,9	34,3	44,4	-4,9	17,8	-278,4	-130,8
Произв. металних производа, осим машина	24,0	33,9	44,2	47,8	41,5	15,3	33,2
Произв.рачунара, електронских и оптичких произв.	23,6	44,3	43,2	46,3	43,9	15,2	40,8
Произв. електричне опреме	24,4	35,1	48,2	40,7	41,7	21,6	31,2
Произв.непоменутих машина и опреме	24,0	33,3	39,8	41,2	39,3	-1,9	31,3
Произв. моторних возила и приколица	24,7	34,0	26,9	30,6	30,0	52,5	49,0
Произв.осталих саобраћајних средстава	21,1	-38,9	42,3	18,8	21,0	-77,4	-13,3
Произв. намештаја	24,0	-30,5	29,8	38,1	29,5	-20,9	15,4
Остале прерађивачке делатности	23,3	12,6	46,6	44,2	32,6	40,6	34,7
Поправка и монтажа машина и опреме	24,5	33,7	43,1	17,8	31,2	12,0	20,2

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 37: Структура Профита нефинансијског сектора Србије по областима у 2014. години

	Предузетници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Укупно
Република Србија	56.991	74.308	121.266	121.350	373.914	344.514	718.428
<i>учеиће у области</i>	<i>7,9</i>	<i>10,3</i>	<i>16,9</i>	<i>16,9</i>	<i>52,0</i>	<i>48,0</i>	<i>100,0</i>
Београдска област	18.011	50.586	58.683	46.843	174.123	162.292	336.414
<i>учеиће у области</i>	<i>5,4</i>	<i>15,0</i>	<i>17,4</i>	<i>13,9</i>	<i>51,8</i>	<i>48,2</i>	<i>100,0</i>
Западнобачка област	1.167	750	2.506	1.530	5.952	4.741	10.694
<i>учеиће у области</i>	<i>10,9</i>	<i>7,0</i>	<i>23,4</i>	<i>14,3</i>	<i>55,7</i>	<i>44,3</i>	<i>100,0</i>
Јужнобанатска област	2.379	937	2.441	3.509	9.265	-667	8.598
<i>учеиће у области</i>	<i>27,7</i>	<i>10,9</i>	<i>28,4</i>	<i>40,8</i>	<i>107,8</i>	<i>-7,8</i>	<i>100,0</i>
Јужнобачка област	5.526	6.243	16.001	15.877	43.646	96.845	140.492
<i>учеиће у области</i>	<i>3,9</i>	<i>4,4</i>	<i>11,4</i>	<i>11,3</i>	<i>31,1</i>	<i>68,9</i>	<i>100,0</i>
Севернобанатска област	897	488	2.582	1.776	5.742	1.229	6.971
<i>учеиће у области</i>	<i>12,9</i>	<i>7,0</i>	<i>37,0</i>	<i>25,5</i>	<i>82,4</i>	<i>17,6</i>	<i>100,0</i>
Севернобачка област	1.198	1.798	2.130	6.647	11.773	1.704	13.477
<i>учеиће у области</i>	<i>8,9</i>	<i>13,3</i>	<i>15,8</i>	<i>49,3</i>	<i>87,4</i>	<i>12,6</i>	<i>100,0</i>
Средњобанатска област	942	690	3.197	3.687	8.516	1.756	10.272
<i>учеиће у области</i>	<i>9,2</i>	<i>6,7</i>	<i>31,1</i>	<i>35,9</i>	<i>82,9</i>	<i>17,1</i>	<i>100,0</i>
Сремска област	2.651	1.457	6.050	8.324	18.482	3.669	22.151
<i>учеиће у области</i>	<i>12,0</i>	<i>6,6</i>	<i>27,3</i>	<i>37,6</i>	<i>83,4</i>	<i>16,6</i>	<i>100,0</i>
Златиборска област	2.210	1.000	3.604	3.873	10.687	6.096	16.783
<i>учеиће у области</i>	<i>13,2</i>	<i>6,0</i>	<i>21,5</i>	<i>23,1</i>	<i>63,7</i>	<i>36,3</i>	<i>100,0</i>
Колубарска област	1.498	511	1.548	2.061	5.618	3.537	9.155
<i>учеиће у области</i>	<i>16,4</i>	<i>5,6</i>	<i>16,9</i>	<i>22,5</i>	<i>61,4</i>	<i>38,6</i>	<i>100,0</i>
Мачванска област	2.050	919	3.211	5.446	11.625	-162	11.464
<i>учеиће у области</i>	<i>17,9</i>	<i>8,0</i>	<i>28,0</i>	<i>47,5</i>	<i>101,4</i>	<i>-1,4</i>	<i>100,0</i>
Моравичка област	1.836	1.358	3.860	4.875	11.930	3.221	15.151
<i>учеиће у области</i>	<i>12,1</i>	<i>9,0</i>	<i>25,5</i>	<i>32,2</i>	<i>78,7</i>	<i>21,3</i>	<i>100,0</i>
Поморавска област	1.366	700	2.449	1.547	6.062	1.242	7.304
<i>учеиће у области</i>	<i>18,7</i>	<i>9,6</i>	<i>33,5</i>	<i>21,2</i>	<i>83,0</i>	<i>17,0</i>	<i>100,0</i>
Расинска област	1.596	745	1.565	835	4.742	458	5.200
<i>учеиће у области</i>	<i>30,7</i>	<i>14,3</i>	<i>30,1</i>	<i>16,1</i>	<i>91,2</i>	<i>8,8</i>	<i>100,0</i>
Рашка област	1.888	1.244	2.417	1.217	6.766	7.126	13.892
<i>учеиће у области</i>	<i>13,6</i>	<i>9,0</i>	<i>17,4</i>	<i>8,8</i>	<i>48,7</i>	<i>51,3</i>	<i>100,0</i>
Шумадијска област	2.209	1.403	2.483	6.160	12.256	24.557	36.812
<i>учеиће у области</i>	<i>6,0</i>	<i>3,8</i>	<i>6,7</i>	<i>16,7</i>	<i>33,3</i>	<i>66,7</i>	<i>100,0</i>
Борска област	683	314	-413	314	899	7.829	8.728
<i>учеиће у области</i>	<i>7,8</i>	<i>3,6</i>	<i>-4,7</i>	<i>3,6</i>	<i>10,3</i>	<i>89,7</i>	<i>100,0</i>
Браничевска област	1.247	318	625	789	2.980	13.127	16.107
<i>учеиће у области</i>	<i>7,7</i>	<i>2,0</i>	<i>3,9</i>	<i>4,9</i>	<i>18,5</i>	<i>81,5</i>	<i>100,0</i>
Зајечарска област	692	17	-114	1.255	1.850	-125	1.725
<i>учеиће у области</i>	<i>40,1</i>	<i>1,0</i>	<i>-6,6</i>	<i>72,8</i>	<i>107,3</i>	<i>-7,3</i>	<i>100,0</i>
Јабланичка област	1.415	334	844	1.455	4.048	1.522	5.570
<i>учеиће у области</i>	<i>25,4</i>	<i>6,0</i>	<i>15,2</i>	<i>26,1</i>	<i>72,7</i>	<i>27,3</i>	<i>100,0</i>
Нишавска област	2.400	1.121	2.645	1.734	7.900	8.703	16.602
<i>учеиће у области</i>	<i>14,5</i>	<i>6,8</i>	<i>15,9</i>	<i>10,4</i>	<i>47,6</i>	<i>52,4</i>	<i>100,0</i>
Пиротска област	500	118	188	931	1.737	5.934	7.671
<i>учеиће у области</i>	<i>6,5</i>	<i>1,5</i>	<i>2,5</i>	<i>12,1</i>	<i>22,6</i>	<i>77,4</i>	<i>100,0</i>
Подунавска област	1.186	893	1.543	531	4.153	-8.856	-4.702
<i>учеиће у области</i>	<i>-25,2</i>	<i>-19,0</i>	<i>-32,8</i>	<i>-11,3</i>	<i>-88,3</i>	<i>188,3</i>	<i>100,0</i>
Пчињска област	977	276	636	-535	1.353	-1.522	-169
<i>учеиће у области</i>	<i>-578,9</i>	<i>-163,5</i>	<i>-376,9</i>	<i>317,3</i>	<i>-802,1</i>	<i>902,1</i>	<i>100,0</i>
Топличка област	467	89	585	668	1.809	256	2.065
<i>учеиће у области</i>	<i>22,6</i>	<i>4,3</i>	<i>28,3</i>	<i>32,4</i>	<i>87,6</i>	<i>12,4</i>	<i>100,0</i>

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Извештај о малим и средњим предузећима и предузетништву 2014.

Табела 38: Стопе профитабилности по областима у 2014. години

	Предузетници	Микро	Мала	Средња	МСПП	Велика	Укупно
Република Србија	24,1	41,4	43,4	36,3	36,3	42,6	39,1
Београдска област	26,4	48,0	43,2	32,9	38,5	39,8	39,1
Западнобачка област	23,1	34,0	51,2	27,3	33,5	49,6	39,1
Јужнобанатска област	24,8	28,0	36,1	37,1	31,8	-6,2	21,5
Јужнобачка област	24,0	34,5	49,1	45,3	40,2	61,1	52,6
Севернобанатска област	22,9	27,9	51,7	30,0	34,6	19,2	30,3
Севернобачка област	24,2	36,2	32,6	49,8	39,5	27,5	37,4
Средњобанатска област	21,5	31,9	53,6	44,3	40,9	18,4	33,8
Сремска област	24,1	29,3	47,0	45,5	39,2	36,3	38,7
Златиборска област	22,5	32,3	48,1	36,6	34,5	41,1	36,6
Колубарска област	24,4	26,9	39,9	38,6	32,6	42,9	35,9
Мачванска област	23,4	29,8	47,4	47,8	38,7	-4,8	34,3
Моравичка област	23,5	37,4	49,1	45,2	39,6	33,2	38,1
Поморавска област	22,6	31,0	47,5	33,8	33,6	12,7	26,2
Расинска област	22,8	30,7	41,8	19,3	27,1	7,8	22,2
Рашка област	22,0	34,2	43,3	25,3	29,9	47,1	36,8
Шумадијска област	23,5	39,5	37,3	44,0	36,4	59,8	49,3
Борска област	21,9	34,1	-56,1	13,5	12,6	41,4	33,5
Браничевска област	23,2	23,9	30,1	32,0	26,5	56,5	46,7
Зајечарска област	22,2	3,2	-16,0	34,1	23,0	-14,4	19,4
Јабланичка област	22,7	29,2	38,7	38,4	30,3	35,0	31,5
Нишавска област	22,0	24,1	36,4	21,2	25,5	46,3	33,4
Пиротска област	20,9	21,7	10,6	38,7	24,4	50,2	40,5
Подунавска област	24,1	41,5	42,1	18,5	30,5	2.416,8	-35,5
Пчињска област	23,7	20,9	31,5	-17,9	13,0	-83,7	-1,4
Топличка област	20,8	20,6	50,5	35,8	31,7	13,2	27,0

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС

Табела 39: Инвестиције Србије према величини предузећа и техничкој структури у 2013. години (у хиљ. динара)

	Укупно	Грађевински радови	Опрема са монтажом	Остало
Укупне инвестиције	557.239.902	216.070.689	293.331.282	47.837.931
Нефинансијски сектор	548.982.528	198.394.902	305.892.268	44.695.358
Велика	278.256.473	86.901.573	169.160.253	22.194.647
МСПП	270.726.055	111.493.329	136.732.015	22.500.711
Средња	107.837.740	51.378.421	46.188.084	10.271.235
Мала	64.547.222	18.171.317	40.792.078	5.583.828
Микро	28.299.092	9.318.186	17.402.004	1.578.902
Предузетници	70.042.001	32.625.405	32.349.850	5.066.746

Извор: Министарство привреде на основу података РЗС